

การ เรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจังหวัดร้อยเอ็ด

ปริญญานิพนธ์

ของ

ประวิติ สุพร

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

27 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต

ธันวาคม 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177900

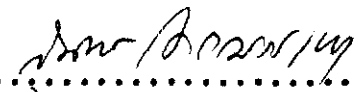
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

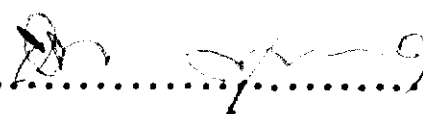
คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

.... กรรมการ
(อาจารย์ชาทิชาตรี โยสีดา)

.... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

.... กรรมการ
(อาจารย์ชาทิชาตรี โยสีดา)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สม ภูมิภาค)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูง
จากรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ประธานที่ปรึกษา และ
อาจารย์ชาติชาติรี โยสีศา กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ
ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยก็กลั่นเวลา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค กรรมการ
สอบปริญญานิพนธ์ ที่ช่วยเสนอแนะตรวจแก้ไขข้อบกพร่องจนทำให้ปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์สมคะเน คำจูน อาจารย์โกสินทร์
บุญประจักษ์ ที่มีส่วนช่วยเหลือแนะนำในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างมาก และ
ขอขอบคุณอาจารย์ดวงแก้ว สุพร อย่างสูงซึ่งทำให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัย
ด้วยดีเสมอมา

คุณประโยชน์และความดีที่เกิดจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขออุทิศ
เป็นส่วนกุศลแก่ นายหัน และนางบิณ สุพร ซึ่งเป็นบิดาและมารดา และขออุทิศ
แก่นายสกล รัตนทวีวงศ์ ผู้ซึ่งเป็นตา และอาจารย์จรินทร์ วงศ์เสนา
ผู้ซึ่งเป็นน้าของผู้วิจัย ซึ่งช่วยส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียนของผู้วิจัยในระดับ
ชั้นมัธยมและระดับอุดมศึกษาจนประสบผลสำเร็จ

ประวิติ สุพร

สารบัญ

บทที่

หน้า

1. บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจังหวัดร้อยเอ็ด	8
แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	10
วัตถุประสงค์	12
รูปแบบการจัดกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	14
รูปแบบการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	16
หลักและกระบวนการการศึกษานานาชาติ	17
ทฤษฎีการเรียนรู้และหลักจิตวิทยาการศึกษานานาชาติ	19
การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	23
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ..	31
การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาประเทศ	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
	เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ	43
	ขั้นตอนและวิธีสร้างเครื่องมือ	44
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	การวิเคราะห์ข้อมูล	46
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
	1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนรู้แบบนอกระบบ	
	โรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมใน	
	กิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	50
	1.1 บ้านเศรษฐกิจ	50
	1.2 บ้านการพัฒนาชุมชน	67
	1.3 บ้านการศึกษา	91
	2. ผลการจัดอั้นกับของระดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบ	
	โรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมใน	
	กิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในตำบล	
	เศรษฐกิจ บ้านการพัฒนาชุมชน บ้านการศึกษา ..	116
	2.1 บ้านเศรษฐกิจ	116
	2.2 บ้านการพัฒนาชุมชน	132

บทที่	หน้า
2.3 การศึกษา	148
3. เปรียบเทียบอันกับของระดับผลการเรียนรู้	165
4. ลักษณะการมีส่วนร่วม	190
5. สรุปข้อคิดเห็นอื่น ๆ	214
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	216
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	219
อภิปรายผล	226
ข้อเสนอแนะ	25.1
บรรณานุกรม	253
ภาคผนวก	258

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ...	41
2	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม สถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา ..	42
3	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของ กรรมการ	51
4	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของ สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ	53
5	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของ สมาชิกชาย	55
6	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของ สมาชิกหญิง	57
7	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของ สมาชิกอายุ 12 - 25 ปี	59
8	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของ สมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป	61
9	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของ สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4	63
10	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของ สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	65
11	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของกรรมการ	68

12	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ	70
13.	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของสมาชิกชาย	73
14	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของสมาชิกหญิง	76
15	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี	79
16	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป	82
17	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4	85
18	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	88
19	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของ กรรมการ	92
20	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของ สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ	95
21	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของ สมาชิกชาย	98
22	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของ สมาชิกหญิง	101
23	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของ สมาชิกอายุ 12 - 25 ปี	104

24	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของ สมาชิกรอายุ 26 ปีขึ้นไป	107
25	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของ สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศีกษาปีที่ 4	110
26	ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของ สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	113
27	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของกรรมการ	117
28	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ..	119
29	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกชาย	121
30	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกหญิง	123
31	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกรอายุ 12 - 25 ปี ..	125
32	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกรอายุ 26 ปีขึ้นไป ..	127
33	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4	129
34	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	131

35	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของกรรมการ	133
36	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่ไม่เป็น กรรมการ	135
37	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชาย	137
38	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกหญิง	139
39	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี	141
40	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป	143
41	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4	145
42	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	147
43	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของกรรมการ	149
44	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ..	151

45	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกชาย	153
46	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกหญิง	155
47	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี ...	157
48	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป ...	159
49	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4	161
50	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับ ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	163
51	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน เศรษฐกิจของกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ	166
52	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน เศรษฐกิจของสมาชิกชายและหญิง	168
53	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน เศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป	170
54	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน เศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	172

55	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน การพัฒนาชุมชนของกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ..	174
56	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน การพัฒนาชุมชนของสมาชิกชายและหญิง	176
57	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน การพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป	178
58	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน การพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	180
59	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน การศึกษาของกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ	182
60	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน การศึกษาของสมาชิกชายและหญิง	184
61	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน การศึกษาของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปี ขึ้นไป	186
62	เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน การศึกษาของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	188
63	ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของกรรมการ	191
64	ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ..	194

65	ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกชาย	197
66	ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกหญิง	200
67	ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี ..	203
68	ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป ...	206
69	ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4	209
70	ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	212

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบการจัดกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	15
2 รูปแบบการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	16
3 แสดงวงจรการพัฒนา	37

ภูมิหลัง

การให้การศึกษาแก่ประชาชน และการพัฒนาชนบทมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นั้นจำเป็นต้องเน้นการพัฒนาชนบท ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประมาณร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในชนบท และประชาชนในชนบทเหล่านั้นเป็นผู้คอยโอกาสทั้งการศึกษาและการดำรงชีวิต (อารี กุลคัมภ์ 2525 : 94)

การพัฒนาประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ และยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาประชาชนคือ การให้การศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และความสามารถ การศึกษานี้จะต้องเป็นการศึกษาที่ประชาชนได้มีโอกาสจักเพื่อตัวของเขาเอง เพื่อให้เกิดทักษะ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอของสังคม และให้มีทักษะในการทำงานเพื่อรับรายได้และความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้น (ทองอยู่ แก้วไตรยะ 2525 : 149)

ถ้าถือว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประชาชนแล้ว ระบบการศึกษาที่จัดให้แก่ประชาชนในประเทศที่จัดอยู่ในปัจจุบันมีอยู่หลายระบบด้วยกัน มีทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษานอกระบบโรงเรียน แต่การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนนั้นมีข้อจำกัดในเรื่องการให้บริการแก่ผู้เรียนได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศโดยเฉพาะประชาชนในชนบท ได้ศึกษาเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้มากเท่าที่ควร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษ เพื่อนำความรู้ ทักษะ

ความสามารถไปประกอบอาชีพและหาประสบการณ์ตามความต้องการ ความสนใจอย่างกว้างขวางโดยไม่จำกัดในค่านเวลา โอกาส สถานที่ วัย และเพศของผู้เรียน การศึกษาในรูปแบบใหม่นี้คือ การศึกษานอกระบบโรงเรียน (สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 5)

การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาชนบท เพราะการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นมีใช้เฉพาะเป็นการให้ความรู้แก่ การอ่านออกเขียนได้แก่ประชาชนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่การศึกษานอกระบบโรงเรียนยังได้รวมถึงการจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้หรือทักษะในด้านอื่น ๆ แก่ประชาชน อีกด้วย เช่น กิจกรรมการส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ การฝึกอาชีพ การพัฒนาชุมชน การรักษาสุขภาพอนามัย การวางแผนครอบครัวและกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น (อารี กุลคันธ์ 2525 : 3)

กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ และจัดอย่างกว้างขวางในลักษณะของการประสานงาน อุดหนุน ส่งเสริม ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดการผสมผสานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยให้มีการประสานสัมพันธ์ในรูปแบบและวิธีการจัดการ เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพของประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น การให้ความรู้เพื่ออ่านออกเขียนได้ การพัฒนาทางอาชีพ และความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2524 : 1)

เพื่อให้การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนดำเนินไปอย่างกว้างขวางเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับการพัฒนาชนบทแนวใหม่ และสนองนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด จึงได้ประสานงานกับหน่วยราชการสี่กระทรวงหลักในระดับจังหวัด คือกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เมื่อพุทธศักราช 2525 ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญในการดำเนินงานสามด้าน คือ วัตถุประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน

และด้านการศึกษา (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 13 - 14) สำหรับเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการสี่กระทรวงหลักดังกล่าว มีหน้าที่คอยให้คำแนะนำปรึกษาหารือ และให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแก่สมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในเรื่องของแต่ละหน่วยงานเหล่านั้นรับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจกระบวนการการจัดกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาชนบทของตนเอง

ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นองค์กรที่ชาวบ้านร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดกิจกรรมให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ทั้งสามด้าน และในการจัดกิจกรรมนั้นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นผู้ร่วมกันคิดขึ้นและจัดทำเนื้องานเอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษา การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตประจำวันในระดับหมู่บ้าน มีลักษณะเป็นการ เรียนรู้จากชีวิตจริง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด ได้มีส่วนในการให้ความรู้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงาน การเผยแพร่ การฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเสริมความรู้ให้แก่สมาชิกเพื่อให้การดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประชาชนอย่างแท้จริง อันจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาค้นอื่น ๆ ต่อไป

จากสภาพการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ปรากฏว่า ปัจจุบันศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านบางแห่งสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมได้ผลดี ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทั้งสามด้าน แต่บางแห่งไม่สามารถจัดกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ประกอบกับสมาชิกไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างแท้จริง ทำให้การดำเนินงานไม่เจริญก้าวหน้าและไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ทั้งสามด้านที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยเห็นว่ามีความจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมในค้ำต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ว่ามีผลต่อการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนเพียงใด ตลอดจนศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยมีความมุ่งหมายดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในตำบลเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา
2. เพื่อจัดอันดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในตำบลเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในตำบลเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา
4. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความสำคัญดังนี้

1. ให้ประชาชนได้ทราบถึงผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
2. ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลในการจัดกิจกรรมเพื่อนำไปพัฒนากิจกรรม และรูปแบบศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

3. ให้เจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลักได้ทราบข้อมูลในการจัดกิจกรรมศูนย์สาธิต กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อจะได้ประสานงานกันใกล้ชิดยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน ของประชาชนในค่านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการศึกษา และลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน จังหวัดร้อยเอ็ดดังนี้

1. ประชากร ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ประชาชนที่เป็นสมาชิก ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดเท่านั้น
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่เป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน 12 แห่ง จำนวน 168 คน

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ประชาชนที่เป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกเป็น

3.1.1 สถานภาพของสมาชิก

- เป็นกรรมการ
- ไม่เป็นกรรมการ

3.1.2 เพศ

- ชาย
- หญิง

3.1.3 อายุ

- 12 - 25 ปี
- 26 ปีขึ้นไป

3.1.4 ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษาปีที่ 4
- สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

3.2 ตัวแปรตาม โค้ด

3.2.1 ผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา

3.2.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชาชนโดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา มีผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนในด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการศึกษา แตกต่างกัน

2. ประชาชนโดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา มีลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกัน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน หมายถึง การได้มาซึ่งความรู้หรือทักษะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ ซึ่งความรู้หรือทักษะนี้ ได้มาโดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่ได้จัดอยู่ในระบบโรงเรียนภาคปกติ เช่น ที่จัดโดยศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการที่ประชาชนได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในลักษณะของการเป็นผู้วางแผน ผู้ดำเนินการ หรือผู้รับบริการ ในการ เป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

3. ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน หมายถึงองค์กรที่ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการประกอบการทางธุรกิจของชุมชนในลักษณะของสหกรณ์หมู่บ้าน โดยประชาชนร่วมกันสมัครเป็นสมาชิก เป็นกรรมการ และดำเนินงานด้วยประชาชนเอง ทั้งในด้านการบริหาร การจัดการ การปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจขององค์กรนั้น ๆ เพื่อนำผลที่ได้จากการประกอบธุรกิจไปพัฒนาชุมชนของตนเองในด้านต่าง ๆ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่สำคัญสามด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา

4. ผลการเรียนรู้ หมายถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่ประชาชนได้รับหรือได้เรียนรู้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลทำให้ประชาชนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องไทยแบ่งเป็น ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจังหวัดร้อยเอ็ด หลักและกระบวนการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เนื่องจากศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นรูปแบบการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาชนบทในแนวใหม่ ฉะนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง จึงจะขอกล่าวถึงความเป็นมา แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้ง วัตถุประสงค์ รูปแบบ และการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ดังนี้

1.1 ความเป็นมา ในปี พ.ศ. 2524 สำนักงานซีเมส (SEAMES) ร่วมกับศูนย์เซียร์กา (SEARCA) ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับเจ้าหน้าที่สนาม เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาชนบท (Workshop for Field Officer/Trainers to Improve the Effectiveness of NFE Programmes for Rural Development) ณ เมืองลอสบันยอส ประเทศฟิลิปปินส์ วัตถุประสงค์ของการประชุมโดยสรุป คือ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบถึงเทคนิค และวิธีการสมัยใหม่ในการพัฒนาโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน ส่งเสริมและสร้างทัศนคติที่ดีต่อประชาชนในชนบท รวมทั้งการพัฒนาความเป็นผู้นำของประชาชนในระดับชนบทซึ่งมีเนื้อหาสาระของการประชุมรวม 5 ข้อ (ชาติชาตรี โยสีศา และประวิติ สุพร 2524 : 1) คือ

- 1.1.1 การกำหนดปัญหาในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาชนบท
- 1.1.2 การศึกษาเทคนิคและวิธีการในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาชนบท
- 1.1.3 การศึกษานอกสถานที่เพื่อทูลงงานการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาชนบท
- 1.1.4 การเสนอรูปแบบโครงการของผู้แทนแต่ละประเทศในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.1.5 การสรุปปัญหาและกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาในระดับภูมิภาคของเอเชีย

ในการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ประเทศไทย ได้คัดเลือกเจ้าหน้าที่จากจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย สาธารณสุขจังหวัด พัฒนาการจังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้แทนของประเทศไทยเข้าร่วมประชุม

สำหรับเนื้อหาสาระการเสนอรูปแบบโครงการของแต่ละประเทศ ซึ่งจะนำไปปฏิบัติเพื่อจัดการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศของตน ตามเนื้อหาสาระของการประชุม ในข้อ 1.1.4 คณะผู้แทนจากประเทศไทยได้เสนอรูปแบบโครงการ ชื่อ Thailand Income Generating Improvement Project (IGIP) โดยกำหนดเอาจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นพื้นที่ปฏิบัติการทดลองรูปแบบ เนื้อหาสาระของโครงการคือ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเล็กเล็กขึ้นในหมู่บ้าน และส่งเสริมการเลี้ยงไหมให้แก่ผู้ปกครอง ครั้นเมื่อนำรูปแบบมาทดลองปฏิบัติจริง ๆ จึงได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรม และรูปแบบของการปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมแก่การดำเนินงานการพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน เป็นรูปแบบศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านดังรูปแบบที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด ร่วมกับ

จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการประชุมอบรม คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปท.) ทุกตำบล และได้เสนอรูปแบบศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลนำรูปแบบไปดำเนินการในพื้นที่ตำบลที่ตนเองรับผิดชอบ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมางานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจึงได้ขยายและแพร่กิจการออกไปอย่างกว้างขวาง

1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน การที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านได้แพร่และขยายกิจการออกไปอย่างกว้างขวาง ในจังหวัดร้อยเอ็ดนั้น ได้มีผู้ให้แนวความคิดไว้หลายทัศนะ เช่น ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 24) ให้แนวความคิดว่า การก่อตั้งและการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นกิจกรรมของชาวบ้าน ทำโดยชาวบ้านและเพื่อชาวบ้านเอง ขึ้นตอนในการปฏิบัติงานทั้งหมดดำเนินการตามหลักการประชาธิปไตย และเป็นประชาธิปไตยภาคปฏิบัติ เป็นสถาบันฝึกประชาชนให้พัฒนาในทุก ๆ ด้าน

นิวัติ เทพมณี (นิวัติ เทพมณี 2527 : 20) กล่าวว่าให้แนวความคิดว่า ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน จัดตั้งขึ้นมาเพื่อให้ชาวบ้านดำเนินการด้วยตนเองทุกอย่าง เพื่อฝึกความเป็นประชาธิปไตย เป็นกระบวนการระดมทุน ระดมกำลัง ความคิด ให้ประชาชนเกิดการพัฒนา และเป็นการศึกษาเชิงปฏิบัตินอกกระบบโรงเรียน อันจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

มนู เหมะ (มนู เหมะ ม.ป.ป. : 9) อธิบายว่า ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นงานหรือองค์กรที่ประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านโดยอัตโนมัติ ไม่ต้องเข้าชั้นเรียน และเป็นการเรียนรู้ในลักษณะการศึกษานอกกระบบโรงเรียนที่เกี่ยวกับการรวมกลุ่มกันทำงาน จัดกิจกรรมการพัฒนา การเขียน อ่าน คณิตเลข และวิชาชีพอื่น ๆ

ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน คือ องค์การที่ประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน
รวมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อประกอบการทางธุรกิจของชุมชน ในลักษณะของสหกรณ์
หมู่บ้าน โดยประชาชนร่วมกันสมัครเป็นสมาชิก และเป็นกรรมการ คำนึงงาน
ด้วยตนเองทั้งในด้านการบริหาร การจัดการ และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
ในการดำเนินธุรกิจขององค์การนั้น ๆ ทั้งนี้โดยอาศัยการปรับปรุงรูปแบบและหลักการ
ดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นกิจกรรมทดลองปฏิบัติ เพื่อให้สมาชิกและคณะกรรมการ
ทุกระดับได้ร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงอันเป็นประสบการณ์
ตรงในชีวิตประจำวัน และมีความมุ่งหมายให้เกิดการพัฒนา สร้างความเจริญก้าวหน้า
ในด้านความรู้ ความคิด การทำงาน และการแก้ปัญหา ตลอดจนสร้างทักษะ
ในการปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกทุกคนในการประกอบการทางธุรกิจ และมุ่งที่จะนำ
ผลกำไรจากธุรกิจทุก ๆ สาขาของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านมาเป็นปัจจัยเสริมสร้าง
การพัฒนาหมู่บ้านในลักษณะของเงินทุนเพื่อการพัฒนาในทุกด้าน คือ ด้านการพัฒนาคน
ให้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด เกิดความชำนาญ ความสามารถ และความรู้สึกในคุณค่า
ความดีงาม ด้านการพัฒนาวัสดุสิ่งของให้มีจำนวน คุณภาพ เพียงพอสำหรับใช้กิจการ
และด้านการพัฒนาสภาพธรรมชาติให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น รู้จักคุณค่าของสภาพธรรมชาติ
ตลอดทั้งการใช้สอยให้เกิดคุณค่าจริง ๆ

การพัฒนากังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากการที่สมาชิกได้เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม
ในศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยการลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองในฐานะต่าง ๆ กัน
การร่วมปฏิบัติกิจกรรมนี้จะเป็นการ เรียนรู้ในลักษณะวันต่อวันอันเป็นประสบการณ์ตรง
ประการหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งการพัฒนาจะเกิดขึ้นได้จากการที่สมาชิกได้นำผลกำไร
จากธุรกิจของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านไปใช้จ่ายเป็นทุนในการพัฒนาตนเอง
พัฒนาครอบครัว พัฒนาบุคคล พัฒนาความเป็นอยู่เพื่อยกระดับฐานะในทุก ๆ ด้าน
นอกจากนี้สมาชิกยังต้องร่วมกันกำหนดหลักการแบ่งผลกำไรส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนกลาง
สำหรับหมู่บ้าน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสาธารณประโยชน์ภายในหมู่บ้านของตนเอง
ต่อไป

นอกจากที่กล่าวมาแล้วประชาชนในหมู่บ้านซึ่งเป็นสมาชิกของ
ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ยังมีโอกาสได้รับการศึกษาเรียนรู้จากการที่หน่วยงาน
ภายนอกอื่น ๆ ทั้งของภาครัฐบาลและเอกชนจะได้เข้าร่วมมือให้ความช่วยเหลือ
โดยการเผยแพร่ความรู้ การฝึกอบรม ด้านเทคนิควิธี การผลิต การประกอบการ
ทางธุรกิจ และกิจกรรมอื่น ๆ ให้แก่สมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านอีกด้วย

สาขาธุรกิจต่าง ๆ ที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านแต่ละแห่งจะ
ดำเนินการไ้กันมีจำนวนไม่จำกัด ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ในส่วนที่เป็นจริงของแต่ละชุมชน เช่น การทำร้านค้า การทำบ่อปลา
ฟาร์มเลี้ยงไก่ ทำอิฐบล็อก การผลิตอาหาร กิจกรรมโรงสี ที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้าน และหอกระจายข่าว กิจกรรมเหล่านี้สามารถจะลงมือดำเนินการ
กิจการใดก่อนก็ได้โดยไม่จำกัดลำดับ อาจจะเริ่มดำเนินการกิจกรรมอันใดอันหนึ่ง
ก่อนได้ตามความเหมาะสม เช่น ถ้ามีแหล่งน้ำก็ทำบ่อปลาก่อน แล้วค่อย ๆ
ขยายสาขาของกิจการออกไปทีละอย่างสองอย่างตามความสามารถและความพร้อม
ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละแห่ง ไม่ว่าในหมู่บ้านแห่งใดจะเริ่มค้น
ดำเนินกิจการใด ๆ ก่อนก็ตาม ในการจัดตั้งกองทุนพัฒนาหมู่บ้านขั้นครั้งแรก
จะใช้ชื่อว่า "ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน" ทั้งนี้เพราะถือว่าเป็นแหล่งฝึกฝน
อบรมประชาชน หรือเป็นเสมือนโรงเรียนของประชาชนนั่นเอง

1.3 วัตถุประสงค์ การจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนา
หมู่บ้านนั้น มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญสามด้าน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 13 - 14) ดังนี้

1.3.1 วัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ

1.3.1.1 เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกโดยมีส่วนแบ่ง

จากผลกำไร

1.3.1.2 เพื่อเป็นการประหยัด ลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว และหมู่บ้าน โดยจัดบริการจำหน่ายสินค้าที่ ราคาถูก

1.3.1.3 เพื่อร่วมกันลงทุนในการผลิตสินค้าทางด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมขนาดเล็ก เท่าที่จะเป็นไปได้

1.3.1.4 เพื่อเป็นการออมเงินทุนและเงินใช้จ่ายในการบริโภคไว้ในหมู่บ้าน เพื่อไม่ให้เสียดุลทางเศรษฐกิจ

1.3.1.5 เพื่อให้มีการรวมกลุ่มสำหรับต่อรองราคา ผลผลิตของหมู่บ้าน

1.3.2 วัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาชุมชน

1.3.2.1 เพื่อให้ร่วมกันลงทุนหากำไรมาพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งการพัฒนาส่วนรวม ส่วนบุคคลและครอบครัว

1.3.2.2 เพื่อจัดสวัสดิการในหมู่บ้านให้ดีขึ้น

1.3.2.3 เพื่อสร้างความสามัคคีกลมเกลียวระหว่างบุคคลในหมู่บ้าน

1.3.2.4 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทุกสาขากิจกรรมในหมู่บ้าน

1.3.3 วัตถุประสงค์ด้านการศึกษาเรียนรู้

1.3.3.1 เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้คุณธรรมต่าง ๆ ในด้านการปฏิบัติ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต การตรงต่อเวลา หน้าที่ การร่วมมือกันทำงาน การยอมรับมติที่ประชุม

1.3.3.2 เพื่อให้สมาชิกได้ฝึกความสามารถในด้านการบัญชี การตรวจเช็คสิ่งของ การซื้อการขาย การประชุม การอภิปรายแสดงความคิดเห็น การลงมติ

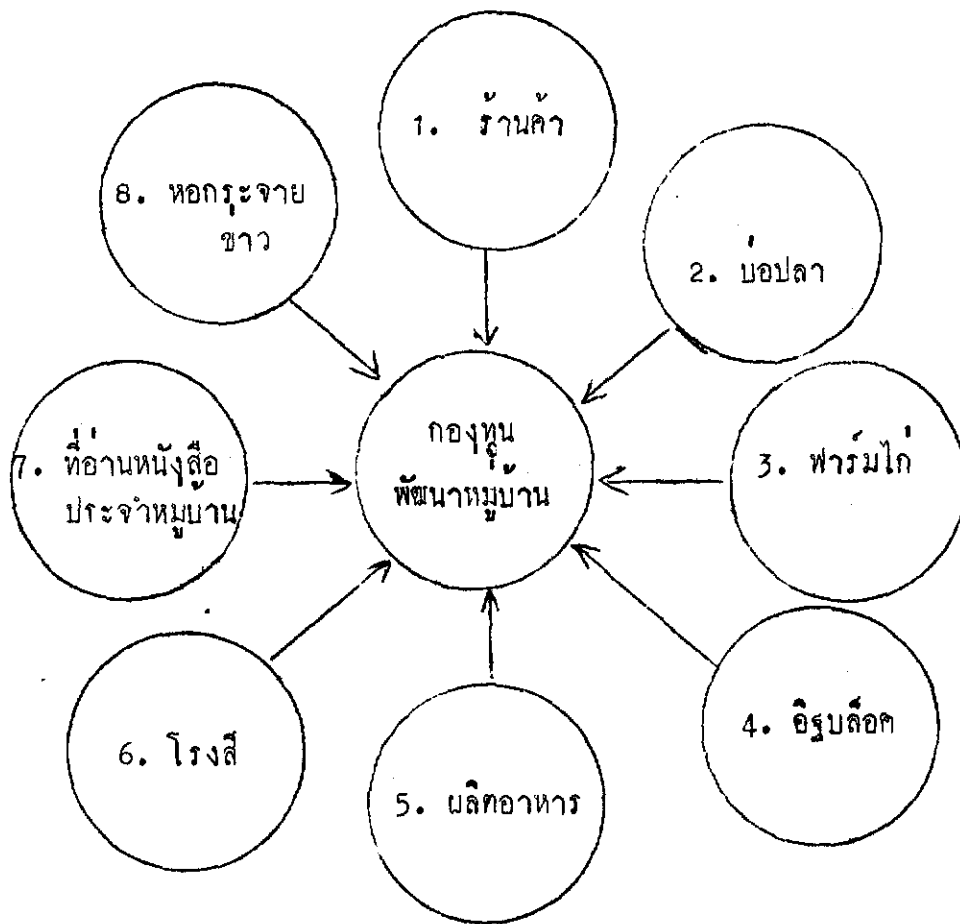
1.3.3.3 เพื่อให้สมาชิกได้ฝึกกระบวนการทำงานร่วมกัน
เป็นกลุ่มอย่างมีระบบ

1.3.3.4 เพื่อให้สมาชิกได้ฝึกทักษะวิชาชีพสาขาต่าง ๆ
ตามที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจะขยายกิจการทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม
และสาธารณสุข

1.3.3.5 เพื่อให้สมาชิกได้ฝึกฝนการบริการต่าง ๆ
แก่สังคมโดยรวม เช่น การจัดหอกระจายข่าว ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
และกิจกรรมชุมชนอื่น ๆ

1.4 รูปแบบการจัดกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

การดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านมีลักษณะเป็นองค์กร
ที่ชาวบ้านร่วมกันลงทุน เพื่อดำเนินการตามที่ต้องการ ซึ่งจะเริ่มต้นจากกิจการ
การค้าขาย เพื่อหาทุนไว้สำหรับดำเนินการอื่นต่อไป กิจการเริ่มต้นจึงเป็น
"กิจการกองทุนร้านค้า" โดยชาวบ้านจะร่วมทุนกันซื้อสินค้ามาจำหน่ายก่อน
เมื่อดำเนินการการค้าขายจนได้ผลและเป็นไปตามวัตถุประสงค์แล้ว ศูนย์สาธิต
กองทุนพัฒนาหมู่บ้านก็จะขยายกิจการไปสู่รูปแบบของกิจการอื่น ๆ เช่น การทำบ่อปลา
การทำกิจการโรงสี แล้วนำรายได้จากกิจการเหล่านั้นมารวมกัน และแบ่งผลกำไร
ตามข้อตกลง ถ้าใครส่วนหนึ่งสำหรับสมาชิก และอีกส่วนหนึ่งเก็บไว้สำหรับการพัฒนา
หมู่บ้าน จึงเรียกการดำเนินงานนี้ว่า "กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน" (ศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 16 - 21) ถึงรูปแบบการดำเนินงานกิจการ

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการจัดกิจกรรมของศูนย์สำคัญของกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

1.5 การดำเนินงานศูนย์สำคัญของกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

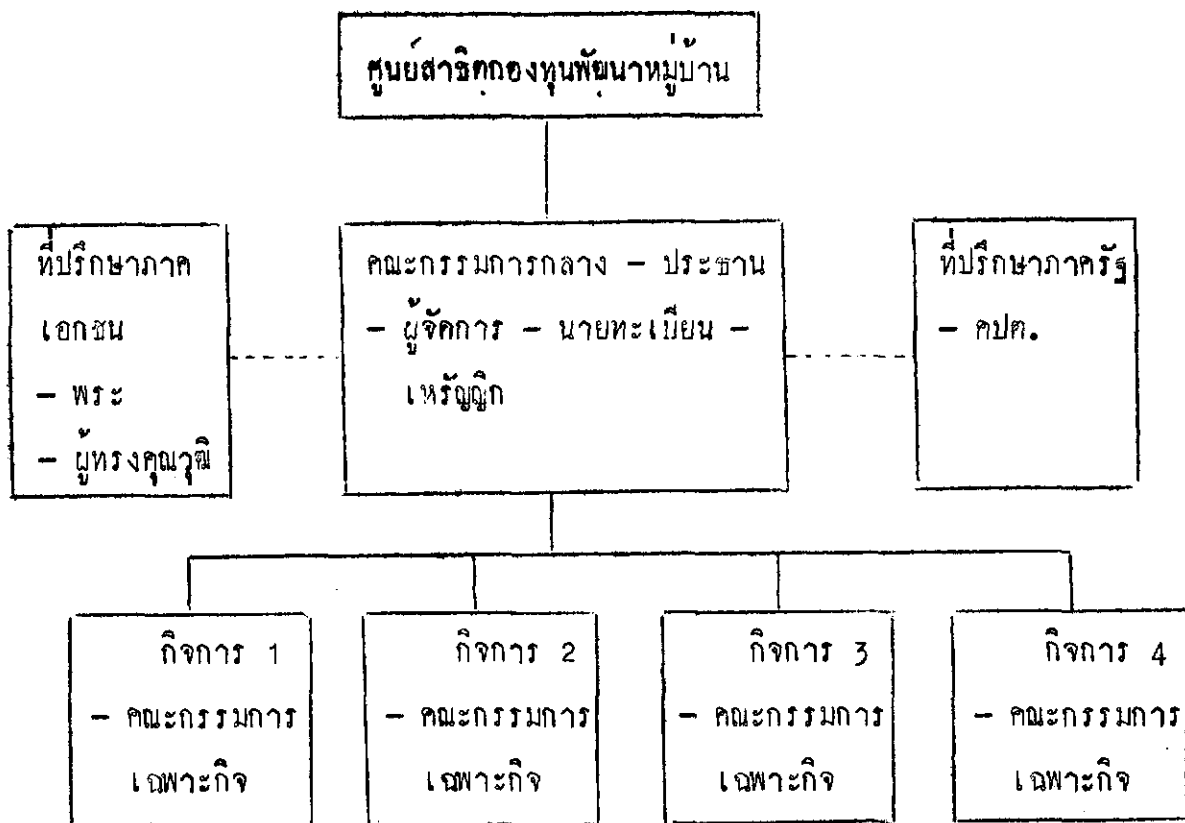
นิวัติ เทพมณี (นิวัติ เทพมณี เอกสารประกอบคำบรรยาย
ม.ป.ป. : 9 - 10) กล่าวถึงวิธีการดำเนินงานศูนย์สำคัญของกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
ดังนี้

1.5.1 การจัดสรรผลกำไร ผลกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน
กิจการทุกสาขา จะจัดแบ่งออกเป็นสามส่วน คือ ร้อยละ 60 แบ่งแก่สมาชิก
ผู้ถือหุ้น ร้อยละ 30 แบ่งเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการ ร้อยละ 10 จัดเข้า
เป็นกองทุนกลางของหมู่บ้าน เพื่อพัฒนากิจการสาธารณะต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

1.5.2 การบริหารการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
มีคณะกรรมการบริหารการดำเนินงานกิจการเป็นขั้นตอนดังนี้

1.5.2.1 คณะกรรมการกลาง มีหน้าที่บริหาร
ควบคุมกิจการทุกอย่างของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน ประกอบด้วย
กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน เป็นประธานโดยตำแหน่ง ผู้จัดการ นายทะเบียน หรือ
เลขานุการ และเหรัญญิก

1.5.2.2 คณะกรรมการเฉพาะกิจ มีหน้าที่บริหาร
และดำเนินงานกิจการใดกิจการหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของ
คณะกรรมการกลาง

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นเสมือนสถาบันทางการศึกษา
ของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เป็นองค์กรของประชาชน ดำเนินงานและ
บริหารงานโดยประชาชนและเพื่อประชาชนเอง ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรนี้เป็น
"แหล่งกิจกรรมของชาวบ้าน" ที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสนามฝึกความสามารถ
ของตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่แท้จริง สนามฝึกแห่งนี้เปรียบเสมือน "โรงเรียน
ของชาวบ้าน" เป็นโรงเรียนของชีวิตจริง ๆ คือเรียนรู้จากการทำงานในชีวิต
ดำเนินการตามขั้นตอนการเรียนรู้โดยลงมือทำกิจกรรมเอง สรุปผล และประเมินผล
เองทุกขั้นตอน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 11 - 12)

เนื่องจากศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นองค์กรที่มีรูปแบบเป็นงาน
พัฒนาชนบทในแนวใหม่ และเพิ่งจะเริ่มดำเนินการในจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นแห่งแรก
การดำเนินงานและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนา
ชนบทหลายอย่าง โดยเฉพาะผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเรียนรู้
ของประชาชนในชนบท จึงทำให้สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไป

2. หลักและกระบวนการการศึกษาผู้ใหญ่ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
เป็นสถาบันที่เป็นแหล่งฝึกฝนพฤติกรรมของประชาชนในชุมชน เพื่อให้ประชาชน
ได้เรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งด้านสติปัญญา (Cognitive domain)
ด้านทักษะความสามารถ (psychomotor domain) และด้านคุณงามความดี
(affective domain) (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด
2526 : 46) ทั้งนี้การจัดและดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจึงเป็น
การจัดเพื่อให้การศึกษาแก่บุคคล และบุคคลเหล่านี้เป็นกลุ่มคนที่เจริญวัยเต็มที่แล้ว
หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือวัยผู้ใหญ่ นั่นเอง การจัดศึกษานอกจากจะคำนึงถึงเรื่อง
วัยแล้ว ผู้ใหญ่ยังแตกต่างไปจากเด็กในด้านประสบการณ์ ความสนใจ ความรับผิดชอบ
นิสัย ค่านิยม ทัศนคติ ฯลฯ เพราะฉะนั้น การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ใหญ่จึงจำเป็น

จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องดังกล่าว จะใช้ลักษณะเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
ในระบบโรงเรียนที่จัดให้แก่เด็กและเยาวชนไม่ได้ จำเป็นจะต้องนำเอาหลักและ
กระบวนการศึกษาผู้ใหญ่มาเป็นหลักในการจัด โดยเฉพาะในด้านความมุ่งหมาย
ทฤษฎีการเรียนรู้ และหลักจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่

2.1 ความมุ่งหมาย สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา
2524 : 18) กล่าวถึงความมุ่งหมายว่า การจัดการศึกษาผู้ใหญ่เป็นการจัดการศึกษา
เพื่อให้ประชาชนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งทางด้านความรู้ ความเข้าใจ
ความซาบซึ้ง ทศณคติและทักษะ ให้เข้าใจและสามารถแก้ปัญหาของตนเอง
และปัญหาของชุมชน

โคลส์ (ประยูร ศรีประสาธน์ 2525 : 35 อ้างอิงมาจาก
Coles. 1977 : 20) ให้ความหมายว่า การจัดการศึกษาผู้ใหญ่เป็นเรื่องของ
การมาเรียนด้วยความสมัครใจ ผู้เรียนต้องเสียสละในการมาเรียนทุกอย่าง
โดยเฉพาะสละเวลาจากการประกอบอาชีพและการทำธุรกิจด้านอื่น ๆ ฉะนั้นผู้ใหญ่
จึงมาเรียนด้วยความหวังจะได้รับผลจากการศึกษาเพื่อนำไปเป็นส่วนสำคัญในการ
ประกอบอาชีพ

ประยูร ศรีประสาธน์ (ประยูร ศรีประสาธน์ 2525 : 35)
ได้สรุปความมุ่งหมายของการศึกษาผู้ใหญ่ว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการ
ดำรงชีวิตของประชาชนผู้เรียนให้บรรลุไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิด
ความรู้ ความเข้าใจทั้งแก่ตนเองและความสัมพันธ์กับผู้อื่น การจัดการศึกษานั้น
จะต้องเน้นการปฏิบัติ และการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการมากที่สุดเท่าที่ผู้จัด
สามารถจะทำได้

สมบุรณ์ ศาสยาชีวัน (สมบุรณ์ ศาสยาชีวัน 2526 : 3)
อธิบายว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาผู้ใหญ่ที่สำคัญคือ เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม
และจะต้องเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความคิด ทักษะ ทศณคติ
ให้ประชาชนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่
แล้วนำเอาความรู้ความเข้าใจมาแก้ไขเพื่อสร้างเสริมชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น

อุ้นตา นพคุณ (อุ้นตา นพคุณ 2527 : 202) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาผู้ใหญ่และการปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สำคัญ คือ การที่ส่งเสริมให้ประชาชนเป็นผู้ที่มีความสามารถจะเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และเป็นแนวทางในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง

ด้วยเหตุนี้น การให้การศึกษาในรูปแบบศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน จึงจำเป็นต้องระบุมุ่งหมายของการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการศึกษาเรียนรู้ ให้แน่นอนชัดเจน และจะต้องพยายามดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้และหลักจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ โนลส์

(อุ้นตา นพคุณ 2527 : 18 - 19 อ้างอิงมาจาก Knowles. 1980 : 80) กล่าวถึงทฤษฎีแอนดราโกจี (Andragogy) ว่า "แอนดราโกจีเป็นศิลป์และศาสตร์ ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้" ซึ่ง Knowles ได้สรุปว่า ทฤษฎีแอนดราโกจีตั้งอยู่บนข้อสมมติฐานการเรียนรู้ 4 ประการ คือ

2.2.1 มโนภาพทอตนเอง (self - concept) เมื่อบุคคลเจริญเติบโตและมีวุฒิภาวะมากขึ้น ความรู้สึกรับผิดชอบตอตนเองก็มีมากขึ้นตามลำดับ และถ้าหากบุคคลรู้สึกว่ตนเองได้เจริญวัยและมีวุฒิภาวะถึงขั้นที่จะควบคุมและนำตนเองได้ บุคคลก็จะเกิดความต้อการทางจิตใจเพื่อที่จะได้ควบคุมและนำตนเอง นั่นคือ ผู้ใหญ่จะมองตนเองว่สามารถควบคุม และนำตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น

2.2.2 ประสบการณ์ (experience) บุคคลเพื่่อมมีอายุและวุฒิภาวะเพื่่อมมากขึ้น ก็ยิ่งทำให้มีประสบการณ์เพื่่อมมากขึ้นตามลำดับ ประสบการณ์ทาง ๆ ที่แต่ละคนได้รับจะเป็นเสมือนแหล่งทรัพยากรอันมหาศาลของการเรียนรู้ และในขณะที่เดียวกันประสบการณ์เหล่านั้นก็จะเป็พื้นฐานที่สามารถรองรับการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง

2.2.3 ความพร้อม (readiness) ผู้ใหญ่พร้อมที่จะเรียน

เมื่อเห็นว่าสิ่งที่เรียนไปนั้นมีความหมายและจำเป็นต่อบทบาทและสถานภาพทางสังคม ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีหน้าที่การงาน มีบทบาทในสังคม ฉะนั้น ผู้ใหญ่จึงพร้อมที่จะเรียนเสมอ หากสิ่งที่เรียนไปนั้นเป็นประโยชน์ต่อตัวเอง นั่นคือเรียนไปเพื่อเป็นส่วนประกอบ สถานภาพทางสังคม เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของสังคม

2.2.4 แนวโน้มต่อการเรียนรู้ (orientation to learning)

ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีบทบาทและสถานภาพทางสังคม การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จึงเป็นเรื่องการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ผู้ใหญ่จะเรียนก็ต่อเมื่อความรู้ที่ได้รับจากการเรียนนั้น จะต้องนำไปใช้ได้โดยทันทีในปัจจุบัน เนื้อหาในการเรียนจะต้องเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว เรียนแล้วเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้ใหญ่จะไม่ยอมเสียเวลาไปเรียนในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อตนเองเลย

2.3 ผู้ใหญ่และพัฒนาการวัยผู้ใหญ่ เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความเป็นผู้ใหญ่ นั้น ในแต่ละสังคมหรือแต่ละวงการย่อมให้ความหมาย หรือกำหนดกฎเกณฑ์ แตกต่างกันไป ปรูม นิคมานนท์ (ปรูม นิคมานนท์ 2528 : 304 - 305) กล่าวถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความเป็นผู้ใหญ่ว่า ประกอบไปด้วย องค์ประกอบ 3 ด้านอายุ โดยยึดถือพัฒนาการทางสรีรวิทยา องค์ประกอบทางจิตวิทยา โดยถือว่า ผู้ใหญ่ควรจะเป็นผู้ที่มีระดับวุฒิภาวะทางจิตใจถึงขั้นสมบูรณ์ มีเหตุผล ควบคุมอารมณ์ ได้เป็นอย่างดี และองค์ประกอบด้านสังคม ซึ่งถือว่าผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบในสังคม

เชียรศรี วิวิษลิริ (เชียรศรี วิวิษลิริ 2527 : 37 - 38)

ได้สรุปลักษณะของผู้ที่บรรลุมารูภาวะความเป็นผู้ใหญ่ว่า เป็นผู้ที่มีอิสระ มีความเชื่อมั่น ฟังตนเองได้ สามารถตอบสนองต่อปัญหาและเหตุการณ์ได้ด้วยตัวเอง ไม่เป็นคน ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน รู้จักฟังพาดูอาศัยซึ่งกันและกัน ร่วมทำกิจกรรมให้เกิด ประโยชน์แก่สังคม และผู้ใหญ่เป็นผู้ที่สามารถควบคุมและนำตนเองได้

สำหรับพัฒนาการวัยผู้ใหญ่ นั้น ฮาวิกเฮอร์สท์ (ประยูร ศรีประสาธน์ 2525 : 37 อ้างอิงมาจาก Havighurst, n.d.) ได้สรุปเป็นทฤษฎีภารกิจเชิงพัฒนาการ (Developmental Tasks) ซึ่งกล่าวถึงภารกิจที่ผู้ใหญ่จะต้องเกี่ยวข้องกับช่วงอายุ คือ

2.3.1 ช่วงอายุผู้ใหญ่ตอนต้น อายุ 18 - 35 ปี เป็นวัยที่บรรลุนิยามสูงสุดทางกาย มีภารกิจที่จะต้องดำเนินการ คือ เริ่มต้นประกอบอาชีพ การหาครอบครัว เรียนรู้การอยู่กับครอบครัวและตั้งต้นครอบครัว เลี้ยงดูบุตร จัดการบ้านเรือน มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและเริ่มเข้ากลุ่มทางสังคม

2.3.2 ช่วงอายุผู้ใหญ่ตอนกลาง อายุ 35 - 60 ปี มีภารกิจรับผิดชอบต่อฐานะพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น รู้จักก่อสร้างและสร้างรักษามาตรฐานการครองชีพทางเศรษฐกิจ ช่วยวัยรุ่นให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข พยายามพัฒนากิจกรรมการใช้เวลาพักผ่อนของผู้ใหญ่ ยอมรับและปรับตัวเองให้เข้ากันได้กับการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ เริ่มมีความกังวลใจในค่านิยมและเรื่องครอบครัว ประสิทธิภาพร่างกายเริ่มลดและเนือยช้าลงตามลำดับ

2.3.3 ช่วงอายุผู้ใหญ่ตอนปลายหรือวัยชรา อายุ 60 ปีขึ้นไป วัยนี้ความเสื่อมถอยทั้งร่างกายและจิตใจเป็นไปอย่างรวดเร็ว จะต้องปรับตัวเองให้เข้ากับความเสื่อมต่าง ๆ ปรับตัวเองเมื่อออกจากงานและมีรายได้ลดลง ยอมรับการตายจากของญาติพี่น้อง มีบทบาทและความสัมพันธ์กับคนวัยเดียวกัน จัดแจงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมแก่ความพึงพอใจ

จากแนวความคิดของ ฮาวิกเฮอร์สท์ ที่เกี่ยวกับลำดับขั้นการพัฒนาการวัยผู้ใหญ่ โดยพิจารณาจากภารกิจที่จะต้องกระทำนี้ แม้จะศึกษาและจัดภารกิจโดยอาศัยรูปแบบของสังคมตะวันตกก็ตาม แต่ก็สามารถนำมาปรับใช้กับสังคมของคนไทยได้ ทั้งนี้เพราะมีลักษณะร่วมกันอยู่เป็นจำนวนมาก และในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชน

ได้เรียนรู้ในรูปแบบศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านนั้น ก็จำเป็นจะต้องคำนึงถึงแนวคิดเกี่ยวกับลำดับขั้นพัฒนาการของวัยผู้ใหญ่ดังกล่าว

กูควิน วัตสัน (เชียร์ศรี วิวิษศิริ 2527 : 134 - 135 อ้างอิงมาจาก Goodwin Watson. n.d.) ได้รวบรวมและขยายความเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งเขียนไว้ในหนังสือชื่อ "What do we know about learning" ดังนี้

1. พฤติกรรมที่ได้รับการปลุกเร้าหรือยกย่องชมเชย (reinforcement) จะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำขึ้นอีก
2. แรงผลักดันหรือการยกย่องชมเชยที่ได้ผลในการเรียนรู้ จะต้องยกย่องหรือชมเชยทันทีที่พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้น
3. การที่จะทำให้ผู้เรียนได้ก้าวหน้าในการเรียนรู้นั้น นอกจากจะให้ฝึกฝนทำกิจกรรมซ้ำ ๆ แล้ว ยังจะต้องให้ทราบและเข้าใจในการประเมินตนเองว่าก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนก้าวหน้าได้ดีกว่า
4. การชมเชยหรือการลงโทษผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ นั้น จะมีผลตรงข้ามกับการให้รางวัล คืออาจเกิดพฤติกรรมตอบสนองตามที่ผู้สอนต้องการหรือไม่ต้องการก็ได้ และยังเป็นการทำลายความสัมพันธ์อันดี ผู้เรียนอาจจะหยุดเรียนไปเลย
5. ความพร้อม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้ใหญ่นั้น จะต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีอยู่สามด้านคือ ความพร้อมทางสติปัญญา ความพร้อมในการเข้าใจและสนใจที่จะเรียน ความพร้อมในด้านพื้นฐานความรู้ ความสามารถหรือประสบการณ์เดิม
6. ผลสำเร็จจากการกระทำเป็นความรู้สึกพอใจ และเป็นแรงผลักดันที่ทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจและความเชื่อมั่นว่าสามารถที่จะเรียนต่อไปได้
7. ผู้เรียนจะตั้งใจเรียนดี ถ้ามีความหวังว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้ จะต้องไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนยากเกินไปจนหมดหวังหรือง่ายเกินไปจนไม่เห็นความสำคัญ

8. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

9. การสร้างความสำเร็จในการเรียนขั้นต้น จะต้องเริ่มจากสิ่งที่ยากไปหายาก เพราะความล้มเหลวในการเรียนเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้า

10. การยกตัวอย่างมาก ๆ อธิบาย ๆ ถอด และพยายามให้เข้ากับประสบการณ์เดิม จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น และเกิดความกระจ่างชัด (concept)

11. การทบทวนจะช่วยเพิ่มความทรงจำ การจัดให้มีการทบทวนเป็นขั้นตอนหรือทบทวนทันทีหลังจากจบเรื่องหนึ่ง ๆ จะช่วยให้เกิดความทรงจำและกันลืมได้ดี

12. การให้ความรู้ใหม่ ๆ ที่เข้ากับทัศนคติ ค่านิยมหรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียน จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว

13. การสอนในสิ่งซึ่งเป็นความต้องการของผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ได้ทันที จะทำให้เกิดผลการเรียนรู้มาก

14. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการศึกษา และมีเครื่องมือสามารถที่จะประเมินตนเองว่าได้ก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายมากน้อยเพียงใด จะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วและสะดวกขึ้น

3. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

3.1 แนวความคิดในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เมื่อทราบแล้วว่าผู้ใหญ่เรียนรู้กันอย่างไร ความทฤษฎีหรือความเชื่อดังกล่าวมาแล้ว ฉะนั้นการจัดการศึกษาก็ต้องให้สนองตอบกับทฤษฎีดังกล่าว รูปแบบการจัดการศึกษาที่จะสนองตอบกับทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ซึ่งกล่าวในตอนต้น

นักการศึกษาเชื่อกันว่า คือ รูปแบบ การศึกษนอกระบบโรงเรียน ทั้งนี้เพราะมี
 ผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้หลายคน เช่น
 วิชา อิศาสตร์ และอุดม เขยถิงส์ (วิชา อิศาสตร์ และอุดม เขยถิงส์
 2523 : 23) ได้สรุปแนวการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรมุ่งที่จะให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน
 ให้มากที่สุด ให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปช่วยปรับปรุงความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

2. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรให้สัมพันธ์กับการพัฒนาทาง
 เศรษฐกิจของประเทศ ส่งเสริมกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมให้เหมาะสมกับ
 ความต้องการของประเทศ และประชาชนในแต่ละท้องถิ่น

3. ควรเน้นให้เห็นความสำคัญของการให้ความรู้ความชำนาญ ตลอดจน
 การสร้างสรรค์ทัศนคติที่มุ่งประโยชน์ในการสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ส่วนรวม

4. ควรให้ตระหนักในการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมที่ดีของไทย ทั้งใน
 ด้านวัตถุและจิตใจ ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งที่จะเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่เหมาะสมควบคู่ไป
 กับการให้ความรู้ทางวิชาสามัญและวิชาชีพ

5. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาของหลักสูตร และการดำเนินงาน
 ให้สนองความต้องการส่วนบุคคล และส่วนรวม ทั้งสังคมในเมืองและสังคมชนบท

6. ควรมุ่งส่งเสริมให้คนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา
 สามารถปรับตัวและภาวะแวดล้อมให้เข้ากับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
 สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

7. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรกำหนดเนื้อหาซึ่งจะช่วย
 แก้ปัญหาเร่งด่วนของประเทศ ในเรื่องการวางแผนครอบครัว เศรษฐกิจเบื้องต้น
 การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
 ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

8. ควรกำหนดโครงการที่จะดำเนินงานเป็นแผนระยะยาว เพื่อให้งานต่าง ๆ สืบเนื่องกัน เป็นการสร้างศรัทธาความเชื่อถือให้กับประชาชน

9. ควรจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และให้รู้จักช่วยตนเองให้มาก

อุณา นพคุณ (อุณา นพคุณ 2523 : 126) ให้แนวคิดว่าการกิจที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาคนนั้น มีลักษณะดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการศึกษาอย่างกว้างขวางในหลาย ๆ รูปแบบตามสถาบันและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น โครงการฝึกอบรมผู้ที่ไร้ฝีมือในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน

2. การจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ที่มีปัญหาการอยู่เพื่อเพิ่มพูนทักษะและความรู้ เช่น ในรูปของการฝึกอบรม สัมมนา

3. การจัดกิจกรรมในรูปแบบของการให้การศึกษา เพื่อเพิ่มความรู้หรือการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้ที่ยังออกจากการศึกษาในระบบโรงเรียนแล้ว

ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ และสุมาลี สังข์ศรี (ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ และสุมาลี สังข์ศรี 2528 : 24 - 26) ได้สรุปว่า "การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 (พ.ศ.

2525 - 2529) และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 -

2534) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนได้มี

ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ได้รับ

ข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ และมีโอกาสที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นกิจกรรม

ใด ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนปกติแล้ว

น่าจะจัดว่าเป็นงานทางด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนทั้งสิ้น"

ปฐม นิคมานนท์ (ปฐม นิคมานนท์ 2523 : 82 - 83) กล่าวว่า

การดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทย ได้จัดโดยหลายหน่วยงาน

ซึ่งจัดในรูปแบบต่าง ๆ กัน ตามแต่วัตถุประสงค์หรือลักษณะของหน่วยงานนั้น ๆ

ที่จัดอยู่ในปัจจุบันนี้จัดแบ่งกว้าง ๆ ได้ 3 ลักษณะ คือ

1. การให้ความรู้ขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และการศึกษา
ต่อเนื่องให้แก่ การศึกษาประเภทที่จัดสำหรับช่วยให้ผู้เรียน สึกเป็น แก้นปัญหาเป็น
ซึ่งการจัดการศึกษาในรูปแบบนี้จัดในลักษณะการศึกษายุ่งใหญ่สายสามัญ การศึกษา
ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จประเภทต่าง ๆ

2. การให้การศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้ และลักษณะวิชาชีพ
ให้แก่ การศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานอาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่
ให้ดีขึ้น การศึกษาประเภทนี้เป็นการจัดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นและกลุ่มสนใจ

3. จัดการศึกษาเพื่อการให้ข่าวสารข้อมูล โดยมีความมุ่งหมาย
เพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารที่จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริม
ความรู้ ความคิดต่าง ๆ และเพื่อป้องกันการเสื่อมหนังสือ จัดการศึกษาประเภทนี้
ในลักษณะ ห้องสมุดประชาชน ห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน เผยแพร่สิ่งพิมพ์
โสตทัศนศึกษา และการศึกษามวลชน

จะเห็นได้ว่าแนวความคิดในการจัดศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น
จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับเป็นสำคัญ โดยจัดให้ผู้เรียนได้มีทางเลือก
หลาย ๆ ทาง เน้นในเรื่องทักษะ อาชีพที่สอดคล้องกับความจำเป็น ความต้องการ
ทางบ้าน เศรษฐกิจและสังคม และมุ่งสอนให้คนคิดเป็น แก้ปัญหาได้ สามารถดำรง
ตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

3.2 แผนพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 -
2529) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 5 และ
แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 กรมการศึกษานอกโรงเรียน
จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ระยะที่ 5 โดยให้ความหมาย
วัตถุประสงค์ และแนวนโยบาย เพื่อการปฏิบัติดังนี้ (เบญจฯ ชั้นไพฑูรย์
2526 : 109 - 111)

3.2.1 ความหมาย การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การศึกษา
ที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียนมี 3 รูปแบบ คือ

3.2.1.1 รูปแบบที่กำหนดเนื้อหาสาระไว้เป็นแบบแผนแน่นอน
มีจุดเริ่มต้น และจุดจบของกระบวนการเรียนนั้น ๆ มีหลักเกณฑ์ในการรับผู้เรียน
และหรือมีหลักฐานที่ผู้เรียนสามารถจะใช้ในการศึกษาต่อไปได้

3.2.1.2 รูปแบบที่จัดหลักสูตรและเนื้อหาสาระของวิชา
สนองความต้องการของผู้เรียน มีความยืดหยุ่น ในการวางหลักเกณฑ์ผู้เข้าเรียน
และวิชาสนองความต้องการเฉพาะอย่างของผู้เรียน

3.2.1.3 รูปแบบของการศึกษาคตามอัชฌาศัย หรือการศึกษา
ทางอ้อม

3.2.2 วัตถุประสงค์ ตามแผนพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

3.2.2.1 เพื่อขยายการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้กว้างขวาง
ทั่วถึง และสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตลอดชีวิตแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย
ตามความเหมาะสมและสภาพความเป็นอยู่ของประชากรในแต่ละท้องถิ่น

3.2.2.2 เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการกระจายทรัพยากร
ไปสู่ท้องถิ่นให้มากขึ้น และระดมทรัพยากรจากเอกชนและท้องถิ่นมาใช้ในการจัด
การศึกษานอกระบบโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.2.2.3 เพื่อปลูกฝังให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่ดี มีอาชีพ
รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ทำประโยชน์แก่สังคม และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น
ได้อย่างมีสันติสุข

3.2.3 นโยบาย ตามแผนพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ระยะที่ 5
(พ.ศ. 2525 - 2529) ได้กำหนดนโยบายไว้ดังนี้

3.2.3.1 เร่งรัดการสำรวจหากลุ่มเป้าหมายประชากร เพื่อจํากัดความสำคัญและรู้ถึงสภาพปัญหา ควบคู่ไปกับการพัฒนารูปแบบการจัด การศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสำหรับประชาชนในชนบทและในเมือง เพื่อสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ โดยเฉพาะด้านการอาชีพ

3.2.3.2 เร่งรัดให้จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มีคุณภาพ ยิ่งขึ้น สามารถประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในการพัฒนา ประเทศ รวมทั้งการสร้างทักษะให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและ ประกอบธุรกิจเป็น

3.2.3.3 เร่งรัดและสนับสนุนให้ชุมชนร่วมรับภาระกับหน่วยงาน ของรัฐในการอบรมแม่และเด็กโดยมุ่งกระจายไปยังชนบทท้องถิ่นทางไกล และ แหล่งเสื่อมโทรมก่อน

3.2.3.4 เร่งรัดการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้ประสาน เสริมสร้างและต่อเนื่องให้เพียงพอกับสิ่งที่การศึกษาในระบบโรงเรียนได้สร้างความรู้ พื้นฐานไว้แล้วสนับสนุนและส่งเสริมให้มีแหล่งวิทยากร และแหล่งนันทนาการในรูป ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ทักษะ และความเพลิดเพลิน

3.2.3.5 ให้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาอกระบบ โรงเรียน รับผิดชอบ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในงานการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมทั้งสร้างระบบการประสานงานใน ระดับนโยบาย ระดับวางแผนระดับปฏิบัติการ การติดตามงานและการประเมินผล ของหน่วยงานต่าง ๆ กันกล่าว เพื่อประหยัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.2.3.6 ให้ระดมทรัพยากรต่าง ๆ จากท้องถิ่น รัฐและเอกชน มาใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มากขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการ ของสังคมและท้องถิ่น ทั้งนี้ให้ยึดหลักความร่วมมือและการประหยัดเป็นสำคัญ เพื่อจะได้

จักรพรรดิพญากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้กระจายออกไปอย่างทั่วถึง และเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม

3.2.3.7 ให้มีกลไกการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในระดับท้องถิ่น โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง

3.2.3.8 ในด้านการอาชีพ ให้เร่งรัดสร้างระบบเปิดให้ธุรกิจเอกชน มูลนิธิ และสมาคมมีบทบาทและร่วมมือกับรัฐในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น

3.2.3.9 เร่งรัดปรับปรุงคุณภาพผู้ชำนาญการ โดยเฉพาะด้านการอาชีพความต้องการของท้องถิ่น ให้มีความรู้ความชำนาญในการจัดหรือส่งเสริมให้มีการศึกษานอกระบบโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น

3.2.3.10 รณรงค์แนวความคิดให้ประชาชนตระหนักในความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ในสังคม เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีงามปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม โดยมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้รู้จักทำประโยชน์แก่สังคมและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างสันติสุข

3.2.3.11 ส่งเสริมและสนับสนุนสื่อมวลชนให้มีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้อันเป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ เป็นสื่อในการถ่ายทอดกานิยม ทศนคติที่ดี ตลอดจนภาษาศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาระดับสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางมาตรฐานให้สื่อมวลชนจรรยาบรรณ และผลิตผู้จรรยาบรรณเพื่อการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

3.2.4 จุดเน้นในการจัดโครงการการศึกษาจากระบบโรงเรียน เพื่อให้หน่วยงานที่จัดการศึกษจากระบบโรงเรียนได้มีเกณฑ์ในการช่วยพิจารณา ประกอบการจัดทำแผนงานโครงการที่จะนำเข้าบรรจุในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) คณะกรรมการดำเนินการวางแผนและติดตาม ผลโครงการพัฒนาการศึกษาจากระบบโรงเรียน จึงได้มีมติเห็นสมควรให้จัดทำจุดเน้น ในการจัดโครงการการศึกษาจากระบบโรงเรียน เพื่อให้การศึกษาจากระบบ โรงเรียนในระยะนี้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมชนบท และความเร่งด่วนของการพัฒนาตามลำดับ ความสำคัญของจุดเน้น ของการจัดโครงการ มีดังนี้ (กรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน 2524 : 36 - 37)

3.2.4.1 กลุ่มเป้าหมาย แผนพัฒนาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ระยะที่ 5 ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายไว้ดังนี้ คือ กลุ่มประชากร แบ่งเป็นกลุ่มช่วง อายุได้แก่ ช่วงอายุ 12 - 25 ปี ช่วงอายุ 0 - 6 ปี กลุ่มช่วงอายุ 26 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญรองจากกลุ่มแรก และกลุ่มประชากรที่คอยโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ เด็กและประชาชนในชนบทที่ยากจน ผู้ไม่มีงาน ไม่ได้รับการศึกษา เด็กและ ประชาชนในแหล่งเสื่อมโทรมและชนบท กลุ่ม จังหวัดที่มีความเร่งด่วนในการจัด ทำโครงการตามลำดับ ความคืบหน้าในด้านต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มจังหวัดที่มีความคืบหน้า ในเรื่องรายได้ โภชนาการ สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ และการศึกษา คือ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม เลย นครพนม กาฬสินธุ์ หนองคาย อุบลราชธานี ชัยภูมิ ยโสธร บุรีรัมย์ อุตรดิตถ์ เชียงราย สกลนคร น่าน และกลุ่มจังหวัดที่มีความคืบหน้าปานกลาง คือ ขอนแก่น พะเยาโลก นครราชสีมา กำแพงเพชร ปัตตานี พัทลุง นครสวรรค์ พิจิตร เพชรบูรณ์ แพร่ สุโขทัย ลำพูน นราธิวาส ปราชินบุรี นครศรีธรรมราช ลำปาง อ่างทอง และแม่ฮ่องสอน

3.2.4.2 เป้าหมายจัดการการศึกษาบ้านอาชีพระยะสั้นที่จะเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถนำมาใช้ประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง คือ อาชีพอิสระที่จะสามารถทำได้ด้วยตนเอง และอาชีพขนาดเล็กที่จะประกอบในครัวเรือนและเสริมรายได้ให้ครอบครัว วิธีการศึกษาที่สามารถจะจัดหรือนำความรู้จากการเรียนวิชาชีพมาประกอบอาชีพได้เองอย่างมีอิสระ

3.2.4.3 จัดการการศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความมั่นคงของชาติโดยสอดแทรกไปกับการอบรมวิชาชีพต่าง ๆ ให้เหมาะสมและมากยิ่งขึ้น ได้แก่การอบรมครู และผู้จัดการศึกษาให้เน้นถึงการสอนทั้งในและนอกหลักสูตร

3.2.4.4 การจัดโครงการระยะสั้นที่จะก่อให้เกิดความสามัคคีและการร่วมมือกัน เพื่อทำประโยชน์ให้สังคมและประเทศ

3.2.4.5 การจัดการศึกษาที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง ได้แก่การจัดให้บริการในรูปโครงการที่ให้ความรู้ควบคู่ไปกับการบันเทิง ในรูปแบบภาพยนตร์ สารคดี บทความ ความรู้และการอาชีพ

การใช้สื่อมวลชนเข้าช่วยในการให้บริการในการจัดการศึกษาที่เสริมสร้างทั้งความรู้และความบันเทิง และการให้หน่วยงานเอกชน ชุมชน มูลนิธิ สมาคม และองค์กรระหว่างประเทศร่วมรับภาระจัดโครงการประเภทนี้

3.2.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นงานที่ต้องระดมสรรพกำลังจากหน่วยงานต่าง ๆ งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นงานที่ให้การศึกษาโดยตรงกับประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน นับตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุชั้ย กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการศึกษาประเภทนี้ในรูปแบบต่าง ๆ และจัดอย่างกว้างขวาง ในลักษณะของการประสานงาน อุดหนุน และส่งเสริมร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2524 : 1)

3.2.5.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ กรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาระบบโรงเรียนมีหน้าที่
ในการให้บริการทางการศึกษาที่นอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียน
ทั้งที่เป็นกิจกรรมการศึกษาโดยเฉพาะหรือส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่นเพื่อมุ่งให้ประชาชน
รู้จักคิดและแก้ปัญหาตลอดจนฝึกทักษะ อาชีพ เพื่อพัฒนาความรู้เฉพาะอย่างตาม
ความต้องการและความสนใจของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
เพิ่มผลผลิตและเพิ่มคุณภาพของประชาชนให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

หลักการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนถือ เป็นหลักปฏิบัติ
ในทุกกิจกรรมและทุกกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบ ก็คือ มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนคิดเป็น
ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สามารถพัฒนาตนเอง ครอบคลุม
ชุมชน และประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดกิจกรรมในลักษณะของการให้
การศึกษาตลอดชีวิต โดยจัดกิจกรรมเป็นสามประเภทใหญ่ ๆ คือ

3.2.5.1.1 กิจกรรมด้านความรู้พื้นฐาน

เป็นการให้ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น
ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น การจัดการศึกษา
ผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จและการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับต่าง ๆ

3.2.5.1.2 กิจกรรมด้านทักษะเพื่อการดำรงชีวิต

เป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและดำรงชีวิต
เป็นรูปแบบของการฝึกทักษะอาชีพต่าง ๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยจัดในรูปแบบ
ของโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ประจำที่โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ โรงเรียน
ผู้ใหญ่เคลื่อนที่ และกลุ่มสนใจ

3.2.5.1.3 กิจกรรมด้านข่าวสารข้อมูล

เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์หรือความรู้รอบตัว เพื่อนำมาใช้
ในชีวิตประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้จัดขึ้นเพื่อป้องกันการลืมหืมมือ และ

ส่งเสริมความรู้ความคิดในการริเริ่มสร้างสรรค์ โดยจัดบริการความรู้ผ่านสื่อมวลชน
ทุกชนิดและแหล่งวิชาความรู้ที่สามารถเรียนด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ยังได้จัดตั้ง
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชนจังหวัดและอำเภอ การจัดการศึกษา
ทางวิทยุและไปรษณีย์ การจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ การผลิตเอกสารและ
สิ่งพิมพ์สำหรับชาวชนบทบริการด้านโสตทัศนศึกษา ตลอดจนการจัดนิทรรศการต่าง ๆ
(กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 3 - 4)

3.2.5.2 หน่วยงานอื่น ๆ หน่วยงานอื่น ๆ นอกวงการการศึกษา
ที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน หน่วยงานที่สำคัญ ๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข (สุภร ศรีแสน
2527 : 202 - 206)

3.2.5.2.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
จัดกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาครอบครัวเกษตรกรเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิต เช่น การฝึก
อบรมในรูปแบบต่าง ๆ และส่งเสริมด้านการเกษตรทั่ว ๆ ไป

3.2.5.2.2 กระทรวงมหาดไทย ได้จัดการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนในหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ หน่วยงาน ร.พ.ช. กรมแรงงาน
กรมราชทัณฑ์ จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนและผู้กึ่งจ้าง ทั้งตามสามัญและสายอาชีพ
กรมพัฒนาชุมชน จัดศูนย์พัฒนาอาชีพในชนบท งานอบรมผู้นำท้องถิ่น ผู้นำเยาวชน
และงานอาสาพัฒนาบ้านอื่น ๆ

3.2.5.2.3 กระทรวงสาธารณสุข จัดการศึกษา
ให้แก่ประชาชน ในลักษณะการจัดและเผยแพร่ความรู้ทางด้านอนามัย ด้านโภชนาการ
การวางแผนครอบครัว การป้องกันโรคติดต่อ ตลอดจนการสาธารณสุขมูลฐาน
 เป็นต้น

3.2.6 การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาประเทศ

การพัฒนาประเทศนั้น ถึงแม้ว่ารัฐจะมีแผนการ มีโครงการทั้งทางด้านการเศรษฐกิจ และสังคมไว้ดีเพียงใดก็ตาม แต่หากว่าขาดการพัฒนาบุคคลเสียก่อนเป็นอันดับแรก แล้วแผนพัฒนานั้นก็ไม่อาจจะบรรลุเป้าหมายได้ หรืออาจจะบรรลุเป้าหมายได้ก็ต้องใช้เวลานาน ในแง่ของการพัฒนาประเทศ มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง มีค่ากว่า ทรัพยากรอื่นใดทั้งสิ้น การมีแต่ทรัพยากรธรรมชาติไม่มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ก็ไร้ความหมาย (นิพนธ์ ศศิธร 2524 : 119) การที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญาและด้านอื่น ๆ จนมีความสามารถที่จะเป็น ทรัพยากรในการพัฒนาชาติได้นั้น ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของการให้การศึกษา ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามขั้นพื้นฐานในอันที่จะพัฒนากำลังคน ของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพและให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 35)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา จึงต้องอาศัยการศึกษาเป็นแกนนำโดยการวางแผนและพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาประเทศ ดังแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 5 ได้กำหนดเป้าหมายของ การพัฒนาการศึกษา โดยมุ่งดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน และเป็นการจัดการศึกษาเพื่อก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา (สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 14)

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องคำนึงถึงทิศทาง และจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เช่น ในสภาพปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศกำลังเผชิญกับปัญหาความยากจน จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ปรัชญา ของการศึกษานั้นจะ เน้นการให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในทางปฏิบัติ คือ สามารถผลิตได้มากขึ้น มีรายได้ดีขึ้น เปลี่ยนความคิดเก่า ๆ ที่ใช้ไม่ได้มารับ ความคิดใหม่ อันจะช่วยยกระดับการครองชีพและการ เป็นอยู่ที่ดีแก่ตนเองและชุมชน

ในขณะที่เดียวกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ก็มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หากประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระบบให้ยาวนานขึ้น พื้นความรู้ความสามารถย่อมสูงขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาอยู่ในสถานศึกษายาวนานขึ้น ย่อมก่อให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนในระยะเวลาที่สั้นกว่า (พนัส หันนาภินทร์ 2521 : 93) ระบบการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 จึงขยายการศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษาเป็น 6 ปี นอกจากนั้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ยังเน้นการให้การศึกษาลดข้อวิฤตแก่ประชาชนด้วยการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยเน้นหนักด้านคุณภาพของการศึกษา ฉะนั้นรูปแบบในการให้การศึกษแก่ประชาชนเพื่อผลักดันพัฒนาประเทศ จึงมีดังนี้

1. จัดการศึกษาทุกระดับทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน
2. มุ่งเน้นการฝึกเป็น ทำเป็น ดำรงตนเป็น และแก้ปัญหาเป็น
3. ให้ความเสมอภาคทางการศึกษา โดยกระจายสถานศึกษาออกไปทั่วประเทศ สนับสนุนให้ชาวชนบทและกลุ่มชนที่มีโอกาสน้อยได้รับบริการทางการศึกษาในอัตราส่วนที่มากขึ้นเป็นพิเศษ

4. เติบโตอบรมค่านิยมวินัย คุณธรรม ความรู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

5. ปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท
6. ให้สถานศึกษาเป็นแหล่งบริการทางการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬาและพลานามัยแก่ชุมชน (ปาพจน์ โสภณ 2526 : 64)

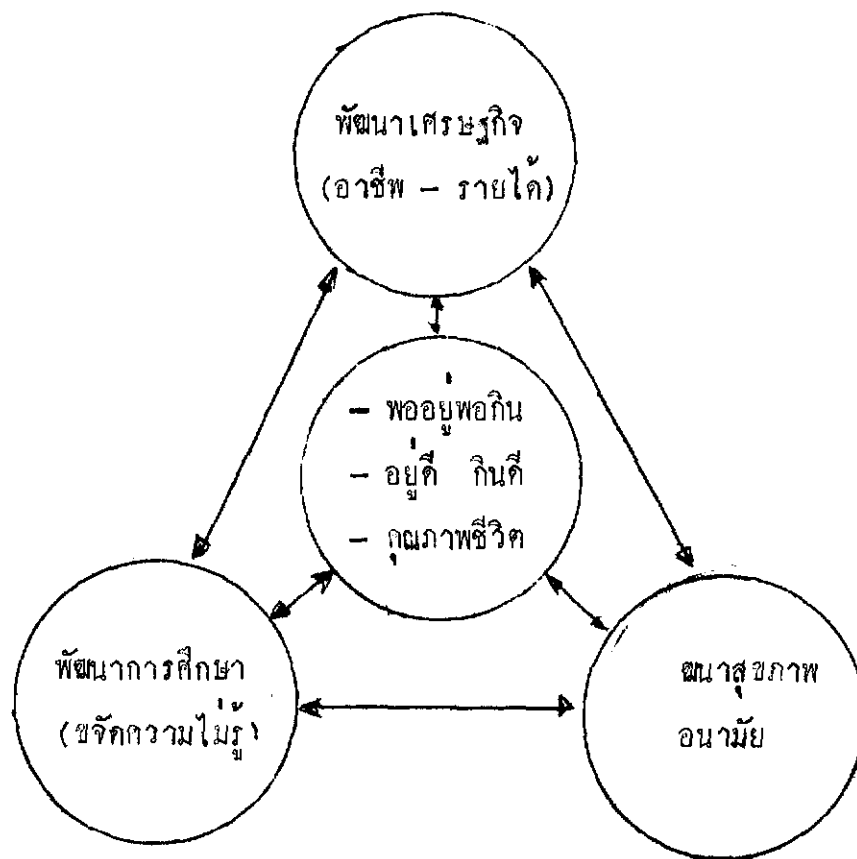
เนื่องจากการพัฒนาชนบทโดยใช้กระบวนการทางการศึกษาเพียงอย่างเดียว นั้น ย่อมเกิดผลในทางพัฒนาที่สมบูรณ์ไม่ได้ จำต้องอาศัยกระบวนการอื่น ความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องพัฒนาควบคู่กันไปด้วย เช่น ด้านเศรษฐกิจ การอนามัย และสาธารณสุข การเมือง การปกครอง การศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งที่ต้องยึดหลักโครงการและกิจกรรม

ที่จะดำเนินการนั้นควรมาจากความต้องการ ความสนใจ และความร่วมมือ
ของชุมชนด้วย โครงการและกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน จึงสามารถ
จัดให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ตามประเภทและลักษณะปัญหา ทั้งนี้
(ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ และสุมาลี สังข์ศรี 2528 : 110 - 111)

1. พัฒนาค้นเศรษฐกิจ โดยการอบรมประชาชนทางด้านการเกษตรกรรม
อุตสาหกรรมในครัวเรือนและพื้นเมือง การรวมกลุ่มจัดตั้งสหกรณ์ บริการข่าวสาร
การตลาด จัดอบรมอาชีพ ตลอดจนส่งเสริมการผลิตทางเกษตรและอุตสาหกรรม
ต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและนอกประเทศ

2. พัฒนาสุขภาพและอนามัย โดยอบรมเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับด้านอนามัยและสาธารณสุข การวางแผนชีวิตครอบครัว การป้องกัน
โรคภัยไข้เจ็บ ทั้งนี้โดยอาศัยสื่อและสื่อมวลชนทุกรูปแบบเพื่อให้สามารถบริการ
ได้อย่างกว้างขวางและทั่วไประยะยาว

3. พัฒนาค้นการศึกษา เพื่อจัดการไม่รู้หนังสือของประชาชนโดยการ
ให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นต่อเนืองทั้งด้านสามัญและอาชีพ การรณรงค์
เพื่อการรู้หนังสือ การให้บริการข่าวสารและข้อมูล ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังให้ประชาชน
มีนิสัยรักการอ่าน

ภาพประกอบ 3 แสดงวงจรการพัฒนา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เนื่องจากศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นงานพัฒนาชนบทในแนวใหม่ ซึ่งเพิ่งจะเริ่มจัดตั้งและดำเนินการเป็นแห่งแรกในจังหวัดร้อยเอ็ด การวิจัยเกี่ยวกับงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจึงมีน้อยมาก ในปี 2527 นงนารถ วิฑูรย์ปัญญากิจ และคนอื่น ๆ (นงนารถ วิฑูรย์ปัญญากิจ และคนอื่น ๆ เอกสารอัดสำเนา ม.ป.ป. : 1 - 6) ได้ทำการประเมินผลศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ

1. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
2. เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

3. เพื่อต้องการทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ดำเนินงานระดับอำเภอ ผู้บริหารศูนย์สาธิตฯ และประชาชนในหมู่บ้านที่จัดตั้งศูนย์สาธิตฯ ในเขต 6 อำเภอ 36 หมู่บ้าน รวม 288 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อประกอบกิจการใด ๆ ก็ได้ โดยมีจุดมุ่งหมายคือให้เกิดการพัฒนาขึ้น และเป็นการรวมกลุ่มใหญ่ของคนในหมู่บ้าน กิจกรรมเริ่มต้นควรเริ่มจากการหารายได้นั้นคือ การร่วมมือกันค้าขายตั้งเป็น "กองทุนร้านค้า" ขึ้นมา แล้วเสร็จแล้วให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อจัดวางระเบียบในการดำเนินงานและรูปแบบในการดำเนินกิจกรรม

2. ความคิดเห็นของประชาชนในหมู่บ้านที่มีต่อศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีความสนใจต่อกิจการกองทุน เพราะสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบกิจการร่วมกัน และประการสุดท้ายเห็นว่าเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ เพราะทำให้อ่านและเขียนหนังสือได้คล่องขึ้น

3. ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน คณะกรรมการและประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจแนวทางในการดำเนินงานเพียงพอ การประชาสัมพันธ์ไม่ได้ผลเท่าที่ควรบางหมู่บ้านยังไม่มีความพร้อมในการจัดตั้งแต่ก็ไปดำเนินการ จึงทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จ และต้องเลิกล้มกิจการไป ปัญหาการไม่เข้าใจเรื่องการบัญชีของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ทำให้เกิดการขาดทุน ตลอดจนปัญหาความไม่รับผิดชอบของกรรมการบางคน และในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ในด้านการเผยแพร่ความคิด เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องให้ความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจจะต้องมีการทดสอบความเข้าใจคณะกรรมการก่อนว่าเข้าใจในหลักการกองทุนมากน้อยเพียงใด เพื่อป้องกันการล้มเลิกกิจการ

2. ในระยะแรก ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับอำเภอ ให้เอาใจใส่และให้มีการติดตามผลเป็นระยะ ๆ เมื่อหมู่บ้านสามารถดำเนินกิจการเองได้แล้ว จึงให้ดำเนินกิจการเอง

3. ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นจุดศูนย์กลางของหมู่บ้านในการทำกิจกรรมต่าง ๆ หากโครงการของรัฐที่จะช่วยส่งเสริมหรือให้ความรู้แนวทางใหม่แก่ประชาชนโดยผ่านกองทุนนี้หรือใช้กองทุนเป็นสื่อกลางก็จะเป็นการดี

4. หากศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ได้ขยายออกไปกว้างขวางมากยิ่งขึ้น น่าจะมีการทำวิจัยถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีต่อการจัดตั้งศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังรายละเอียด คือประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านที่มีศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด 598 แห่ง ซึ่งได้จากทะเบียนศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ประชาชนที่เป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน (multi-stage stratified random sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้
 1. จังหวัดร้อยเอ็ดมีอำเภอ และกิ่งอำเภอรวมทั้งหมด 15 แห่ง ผู้วิจัยสุ่มอำเภอโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายมาร้อยละ 20 ได้จำนวนสามอำเภอ คือ อำเภอธวัชบุรี อำเภอจตุรพักตรพิมาน และอำเภอเมืองสรวง
 2. อำเภอทั้งสามที่สุ่มได้ มีตำบลรวมทั้งหมด 31 ตำบล ผู้วิจัยสุ่มตำบลโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย มาร้อยละ 20 ได้จำนวนหกตำบล และจากตำบลที่สุ่มได้ผู้วิจัยเลือกหมู่บ้านทุกหมู่บ้านที่มีศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ได้ทั้งหมดรวม 12 แห่ง
 3. ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านทุกแห่งจะมีสมาชิกอยู่สองประเภทคือ สมาชิกที่เป็นกรรมการ และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ผู้วิจัยสุ่มกรรมการโดยวิธีเจาะจง

แต่ละสี่คน ได้กรรมการรวม 48 คน และผู้สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ โดยวิธี
เจาะจงแต่ละสิบคน ได้สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการรวม 120 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง
ทั้งหมด 168 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
			เป็นกรรมการ	ไม่เป็น กรรมการ	รวม
1. ขวัญบุรี (16 ตำบล)	ธงธานี	บ้านหนองคู	4	10	14
		บ้านขาม	4	10	14
		บ้านหัวโนน	4	10	14
	มะป้า	บ้านท่าโพธิ์	4	10	14
		บ้านหวายน้อย	4	10	14
2. จตุรภักตร์ พิมาน (11 ตำบล)	ป่าสังข์	บ้านป่าสังข์	4	10	14
		บ้านรองคำ	4	10	14
	เมืองหงส์	บ้านเมืองหงส์	4	10	14
		บ้านไมลาว	4	10	14
	หนองผือ	บ้านหนองผือ	4	10	14
		บ้านชาใหญ่	4	10	14
3. เมืองสรวง (4 ตำบล)	คูเมือง	บ้านป่าควน	4	10	14
รวม	6	12	48	120	168

จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ซึ่งเป็นกรรมการ 48 คน และไม่เป็นกรรมการ 120 คน เมื่อนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว จะได้กลุ่มตัวอย่างที่แยกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ลักษณะส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพของสมาชิก		
1.1 กรรมการ	48	28.6
1.2 ไม่เป็นกรรมการ	120	71.4
รวม	168	100.0
2. เพศ		
2.1 ชาย	108	64.3
2.2 หญิง	60	35.7
รวม	168	100.0
3. อายุ		
3.1 12 - 25 ปี	38	22.6
3.2 26 ปีขึ้นไป	130	77.4
รวม	168	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ประถมปีที่ 4	99	58.9
4.2 สูงกว่าประถมปีที่ 4	69	41.1
รวม	168	100.0

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในตำบลเศรษฐกิจ ตำบลการพัฒนาชุมชน และ ตำบลการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีห้าระดับ น้ำหนัก อีกส่วนหนึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน แบ่งออกเป็นสี่ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุน พัฒนาหมู่บ้าน ได้แก่ สถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนา หมู่บ้านเกี่ยวกับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วม กิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในตำบลเศรษฐกิจ ตำบลการพัฒนาชุมชน และตำบลการศึกษา

การกำหนดน้ำหนักคะแนนให้แก่และข้อกำหนดดังนี้

ในข้อความของผลการเรียนรู้

มากที่สุด กำหนดให้คะแนนเป็น 5 คะแนน

มาก กำหนดให้คะแนนเป็น 4 คะแนน

ปานกลาง กำหนดให้คะแนนเป็น 3 คะแนน

น้อย กำหนดให้คะแนนเป็น 2 คะแนน

น้อยที่สุด กำหนดให้คะแนนเป็น 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยถามลักษณะการมีส่วนร่วมเป็น บ่อย บางครั้ง และไม่เคย

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ถามเกี่ยวกับเหตุผลการเข้าร่วมเป็นสมาชิก และข้อดีข้อเสียของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

ขั้นตอนและวิธีสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน จากคู่มือการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยสอบถามประชาชนที่เป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จำนวนห้าแห่ง แห่งละ 8 คน รวม 40 คน ถามเกี่ยวกับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในค่านิยมธุรกิจ

ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการศึกษา และตามเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

3. นำคำตอบที่ได้จากการสอบถามมาจัดลำดับและเรียงหมวดหมู่ใหม่ให้ตรงกับเนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เสร็จแล้วปรับปรุงสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วนำไปให้ประธานและกรรมการควบคุมปฏิญาณพันธกิจตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ข้อความแต่ละข้อมีความชัดเจนครอบคลุมครบตามวัตถุประสงค์ เป็นการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (face validity)

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองขั้นต้นกับประชาชนที่เป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านห้าแห่งจำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1972 : 126) ซึ่งปรากฏว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.85 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการดังนี้คือ อันคัมแบ็ก แจ้งและขอความร่วมมือจากท่านหรือผู้ใหญ่บ้านและกรรมการศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านทุกแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ทราบล่วงหน้า เพื่อให้เป็นผู้นัดหมาย และรวบรวมประชากรกลุ่มตัวอย่างไว้ให้

เมื่อถึงวันนัดหมาย ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนจะเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ชี้แจงและอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้ทราบ ถ้าผู้ใดสามารถตอบแบบสอบถามเองได้ก็ให้ตอบด้วยตนเอง แต่ถ้าผู้ใดไม่สามารถตอบเองได้ก็ใช้วิธีสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองทุกครั้ง และได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเดียวกันนี้จนครบทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ หนึ่งวัน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกรกฎาคม 2529 ได้ข้อมูลครบทั้งหมด จำนวน 168 ชุค

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบแล้ว ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาพิจารณาความสมบูรณ์ และได้นับที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น รวม 168 ฉบับ
2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่สอง โดยให้ค่าคะแนนดังนี้ มากที่สุด เท่ากับห้าคะแนน มาก เท่ากับสี่คะแนน ปานกลาง เท่ากับสามคะแนน น้อย เท่ากับสองคะแนน และน้อยที่สุด เท่ากับหนึ่งคะแนน
3. วิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยแจกแจงความถี่ ทาร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จัดอันดับผลการเรียนรู้ และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปร การจัดอันดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในค่านเศรษฐกิจ กำนันการพัฒนาชุมชน และค่านการศึกษา
4. ผู้วิจัยได้แปลความหมาย ค่าคะแนนเฉลี่ย นำหนักค่าตอบจากการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับผลการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับผลการเรียนรู้ที่น้อย

2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับผลการเรียนรู้ปานกลาง
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับผลการเรียนรู้มาก
4.51 - 5.00	หมายถึง	มีระดับผลการเรียนรู้มากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (Ferguson, 1976 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (Ferguson, 1976 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum \bar{X} - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธี

Alpha Coefficient ใช้สูตร (Gronbach, 1972 : 126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด

4. หาค่าสหสัมพันธ์ (correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง

ตัวแปร การจัดอันดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในค่านเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และการศึกษา โดยใช้สูตร ค่าสหสัมพันธ์อันดับความสำคัญ สเปียร์มาน (Spearman rank - order correlation coefficient) (Best, 1975 : 119) และ (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 233)

$$r_s = 1 - \frac{b \sum D^2}{N(N^2-1)}$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งที่เป็นคู่กัน
 D^2 แทน ความแตกต่างกำลังสองระหว่างตำแหน่งที่เป็นคู่กัน
 N แทน จำนวนตำแหน่งที่เป็นคู่กัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	แทน	ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งที่เป็นคู่กัน
D^2	แทน	ความแตกต่างกำลังสองระหว่างตำแหน่งที่เป็นคู่กัน
N	แทน	จำนวนตำแหน่งที่เป็นคู่กัน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ในด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา

ตอนที่ 2 จักอันับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบอันดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในร้านค้าเศรษฐกิจ ร้านพัฒนาชุมชน และร้านการศึกษา

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

ตอนที่ 5 สรุปข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในร้านค้าเศรษฐกิจ ร้านพัฒนาชุมชน และร้านการศึกษา ดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในร้านค้าเศรษฐกิจ โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา รายละเอียดในตาราง 3 - 10 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การร่วมหุ้นค้าขาย	5	10.42	21	43.75	20	41.67	2	4.17	0	0
2. การจัดทำร้านค้า	7	14.58	10	20.83	27	56.25	4	8.33	0	0
3. การค้าขาย	4	8.33	11	29.92	26	54.17	6	12.5	1	2.08
4. การกำหนดราคา สินค้า	4	8.33	4	8.33	29	60.42	9	18.75	2	4.17
5. การลงทุน	6	12.5	9	18.75	28	58.33	4	8.33	1	2.08
6. การเพิ่มรายได้	4	8.33	13	27.08	24	50.00	6	12.5	1	2.08
7. การลดรายจ่าย	3	6.25	8	16.67	21	43.75	13	27.08	3	6.25
8. การประหยัด	2	4.17	9	18.75	26	54.17	6	12.5	5	10.42
9. การหมุนเวียนเงิน	4	8.33	9	18.75	26	54.17	9	18.75	0	0
10. การดำเนินการ กิจการโรงสีข้าว	0	0	6	12.5	13	27.08	9	18.75	20	41.67
11. การทำบ่อปลา	0	0	0	0	8	16.67	20	41.67	20	41.67
12. การจัดตลาดนัด	1	2.08	1	2.08	9	18.75	17	35.42	20	41.67
13. การผลิตอาหาร	2	4.17	1	2.08	11	22.92	23	47.12	11	22.92
14. การทำฟาร์ม เลี้ยงไก่	4	8.33	8	16.67	6	12.5	11	22.92	19	39.58

ตาราง 3 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	3	6.25	15	31.25	16	33.33	11	22.92	3	6.25
16. การหมุนเวียนสินค้า	3	6.25	10	20.83	22	45.83	10	20.83	3	6.25
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	13	27.08	9	18.75	23	47.92	3	6.25	0	0
รวม	65	7.97	144	17.65	335	41.05	163	19.98	109	13.36
										816

จากตาราง 3 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของกรรมการ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีการร้อยละเท่ากับ 41.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของกรรมการ ในระดับมาก คือ การร่วมทุนค้าขาย ในระดับน้อย คือ การทำบ่อปลา และการผลิตอาหาร ในระดับน้อยที่สุด คือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจักตลาคันต์ และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดทำร้านค้า การค้าขาย การกำหนดราคาสินค้า การลงทุน การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การประหยัด การหมุนเวียนเงิน การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน การหมุนเวียนสินค้า และการซื้อสินค้าราคาถูก

ตาราง 4 ความดีและร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ ของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ
1. การร่วมหุ้นค้าขาย	37	30.83	38	31.67	43	35.83	2	1.67	0	0
2. การจัดทำร้านค้า	35	29.17	25	20.83	46	38.33	13	10.83	1	0.83
3. การค้าขาย	39	32.5	19	15.83	54	45.00	7	5.83	1	0.83
4. การกำหนดราคาสินค้า	26	21.67	16	13.33	60	50.00	13	10.83	5	4.17
5. การลงทุน	25	20.83	32	26.67	54	45.00	6	5.0	3	2.5
6. การเพิ่มรายได้	24	20.0	27	22.5	53	44.17	14	11.67	2	1.67
7. การลดรายจ่าย	22	18.33	37	30.83	29	24.17	23	19.17	9	7.5
8. การประหยัด	28	23.3	42	35.00	30	25.0	14	11.67	6	5.0
9. การหมุนเวียนเงิน	26	21.67	32	26.67	54	45.00	5	4.17	3	2.5
10. การดำเนินการกิจการ โรงสีข้าว	18	15.0	9	7.5	19	15.83	21	17.5	53	44.17
11. การทำนอปลา	9	7.5	10	8.33	23	19.17	31	25.83	47	39.17
12. การจัดการคานัก	8	6.67	12	10.0	33	27.5	24	20.0	43	35.83
13. การผลิตอาหาร	10	8.33	7	5.83	51	42.5	25	20.83	27	22.5
14. การทำฟาร์มเลี้ยง ไก่	8	6.67	7	5.83	23	19.17	29	24.17	53	44.17

ตาราง 4 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
15. การส่งเสริมสินค้า	25	20.83	30	25.0	43	35.83	12	10.0	10	8.33
16. การหมุนเวียนสินค้า	23	19.17	28	23.33	51	42.5	12	10.0	6	5.0
17. การซื้อสินค้าสินค้าราคาถูก	48	40.00	29	24.17	29	24.17	8	6.67	6	5.0
รวม	411	20.15	400	19.61	695	34.07	259	12.70	275	13.48
										2040

จากตาราง 4 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการโดยส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 34.07 เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ในระดับมากที่สุดคือ การซื้อสินค้าราคาถูก ในระดับมากคือ การลดรายจ่าย และการประหยัด ในระดับน้อยที่สุด คือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจัดทำถาดก้น และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง คือ การร่วมหุ้นค้าขาย การจัดทำร้านค้า การค้าขาย การกำหนดราคาสินค้า การลงทุน การเพิ่มรายได้ การหมุนเวียนเงิน การผลิตอาหาร การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน และการหมุนเวียนสินค้า

ตาราง 5 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกชาย

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การรวมหุ้นค้าขาย	20	18.51	45	41.67	38	35.18	5	4.62	—	0
2. การจัดทำร้านค้า	27	25.00	25	23.14	48	44.44	8	7.40	—	0
3. การค้าขายนอก	31	28.70	19	17.59	51	47.22	5	4.62	2	1.85
4. การกำหนดราคาสินค้า	19	17.59	14	12.96	61	56.48	9	8.33	5	4.62
5. การลงทุน	21	19.44	27	25.00	52	48.14	6	5.55	2	1.85
6. การเพิ่มรายได้	16	14.81	31	28.70	50	46.29	9	8.33	2	1.85
7. การลดรายจ่าย	12	11.11	31	28.70	36	33.33	22	20.70	7	6.48
8. การประหยัด	20	18.51	30	27.78	35	32.40	13	12.03	10	9.25
9. การหมุนเวียนเงิน	19	17.59	26	24.07	54	50.00	9	8.33	—	—
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	12	11.11	10	9.25	27	25.00	18	16.67	41	37.96
11. การทำบ่อปลา	5	4.62	8	7.40	22	20.70	38	35.18	35	32.40
12. การจัดตลาดนัด	6	5.55	11	10.18	25	23.14	29	26.85	37	34.25
13. การผลิตอาหาร	10	9.25	7	6.48	40	37.03	35	32.40	16	14.81
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	5	4.62	4	3.70	21	19.44	39	36.11	39	36.11

ตาราง 5 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		มาก		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
15. การส่งเสริมดินค้าหมู่บ้าน	18	16.67	31	28.70	37	34.25	16	14.81	6	5.55
16. การหมุนเวียนสินค้า	16	14.81	27	25.00	46	42.59	15	13.88	4	3.70
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	42	38.88	25	23.14	32	29.62	6	5.55	3	2.77
รวม	299	16.28	351	20.20	675	36.76	282	15.35	209	11.38
										1836

จากตาราง 5 แสดงว่า การร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกชาย โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีการร้อยละเท่ากับ 36.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกชาย ในระดับมากที่สุดคือ การซื้อสินค้าราคาถูก ในระดับมากคือ การร่วมหุ้นค้าขาย ในระดับน้อยคือ การทำบ่อปลา และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ ในระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางคือ การจัดทำร้านค้า การค้าขาย การกำหนดราคาสินค้า การลงทุน การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การประหยัด การหมุนเวียนเงิน การผลิตอาหาร การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน และการหมุนเวียนสินค้า

ตาราง 6 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกหญิง

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การร่วมทุนค้าขาย	18	30.00	16	26.67	24	40.00	2	3.33	—	—
2. การจัดทำร้านค้า	15	25.00	12	20.00	23	38.33	9	15.00	1	1.66
3. การค้าขาย	12	20.00	20	33.33	20	33.33	7	11.66	1	1.66
4. การกำหนดราคาสินค้า	11	18.33	7	11.66	26	43.33	12	20.00	4	6.67
5. การลงทุน	10	16.66	14	23.33	29	48.33	5	8.33	2	3.33
6. การเพิ่มรายได้	13	21.66	12	20.00	22	36.67	11	18.33	2	3.33
7. การลดรายจ่าย	13	21.66	13	21.66	15	25.00	12	20.00	7	11.66
8. การประหยัด	12	20.00	16	26.67	23	38.30	8	13.33	1	1.66
9. การหมุนเวียนเงิน	11	18.33	14	23.33	26	43.33	8	13.33	1	1.66
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	5	8.33	4	6.67	2	3.33	13	21.66	36	60.00
11. การทำขบปลา	4	6.67	2	3.33	7	11.66	14	23.33	33	38.30
12. การจัดตลาดนัด	3	5.00	3	5.00	14	23.33	12	20.00	28	46.67
13. การผลิตอาหาร	3	5.00	1	1.66	23	38.30	11	18.33	22	36.67
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	3	5.00	1	1.66	9	15.00	12	20.00	35	58.33

ตาราง 6 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
5. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	11	18.33	14	23.33	19	31.66	10	16.66	6	10.00
6. การหมุนเวียนสินค้า	10	16.66	12	20.00	27	45.00	7	11.66	4	6.67
7. การซื้อสินค้าราคาถูก	19	31.66	13	21.66	19	31.66	5	8.33	4	6.67
รวม	173	16.96	174	17.05	328	32.15	158	15.49	187	18.37
										1020

จากตาราง 6 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกหญิง โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 32.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกหญิง ในระดับมากที่สุดคือ การซื้อสินค้าราคาถูก ในระดับมากคือ การค้าขาย ในระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางคือ การร่วมหุ้นค้าขาย การจัดทำร้านค้า การค้าขาย การกำหนดราคาสินค้า การลงทุน การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การประหยัด การหมุนเวียนเงิน การผลิตอาหาร การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน การหมุนเวียนสินค้า และการซื้อสินค้าราคาถูก

ตาราง 7 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การร่วมทุนค้าขาย	13	34.21	12	31.57	13	34.21	—	—	—	—
2. การจัดทำร้านค้า	12	31.57	6	15.78	15	39.47	5	13.15	—	—
3. การค้าขาย	16	42.10	6	15.78	16	42.10	—	—	—	—
4. การกำหนดราคาสินค้า	7	18.42	8	21.05	15	39.47	5	13.15	3	7.89
5. การลงทุน	10	26.34	8	21.05	18	47.36	1	2.63	1	2.63
6. การเพิ่มรายได้	11	28.94	10	26.31	14	36.84	3	7.89	—	—
7. การลดรายจ่าย	13	34.21	10	26.31	10	26.31	3	7.89	2	5.23
8. การประหยัด	12	31.57	11	28.94	10	26.34	5	13.15	—	—
9. การหมุนเวียนเงิน	9	23.68	11	28.94	15	39.47	2	5.26	1	2.63
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	5	13.15	4	10.52	4	10.52	8	21.05	17	44.74
11. การทำบ่อปลา	5	13.15	1	2.63	9	23.68	13	34.2	10	26.31
12. การจัดตลาดนัด	4	10.52	2	5.26	13	34.21	10	26.31	9	23.68
13. การผลิตอาหาร	5	13.15	0	0	21	55.26	9	23.68	3	7.89
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	4	10.52	2	5.26	4	10.52	16	42.10	12	31.57

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	8	21.05	15	39.47	7	18.42	6	15.78	2	5.26
16. การหมุนเวียนสินค้า	10	26.31	8	21.05	15	39.47	4	10.52	1	2.63
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	21	55.26	7	18.42	8	21.05	2	5.26	—	—
รวม	165	25.54	121	18.73	207	32.04	92	14.24	61	9.44
										646

จากตาราง 7 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีการร้อยละเท่ากับ 32.04 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี ในระดับมากที่สุดคือการร่วมหุ้นค้าขาย การค้าขาย การลดรายจ่าย การประหยัด และการซื้อสินค้าราคาถูก ในระดับมากคือ การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน ในระดับน้อยคือ การทำบ่อปลา การทำฟาร์มเลี้ยงไก่ ในระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางคือ การร่วมหุ้นค้าขาย การจัดทำร้านค้า การถว้ขาย การกำหนดราคาสินค้า การลงทุน การเพิ่มรายได้ การหมุนเวียนเงิน การจัดตลาดนัด การผลิตอาหาร และการหมุนเวียนสินค้า

ตาราง 8 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การร่วมหุ้นค้าขาย	28	21.53	49	37.69	47	36.15	6	4.61	—	—
2. การจัดทำร้านค้า	31	23.84	28	21.53	56	43.07	12	9.23	3	2.30
3. การค้าขาย	27	20.76	23	17.69	64	49.23	14	10.76	2	1.53
4. การกำหนดราคาสินค้า	23	17.69	11	8.46	73	56.15	18	13.84	5	3.84
5. การลงทุน	20	15.38	32	24.61	65	50.00	10	7.69	3	2.30
6. การเพิ่มรายได้	16	12.30	29	22.30	61	46.92	17	13.07	7	5.38
7. การลดรายจ่าย	12	9.23	32	24.61	44	33.84	30	23.07	12	9.23
8. การประหยัด	20	15.38	36	27.69	48	36.92	16	12.30	10	7.69
9. การหมุนเวียนเงิน	21	16.15	28	21.53	63	48.46	16	12.30	2	1.53
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	12	9.23	10	7.69	26	20.00	22	16.92	60	46.15
11. การทำตลาดปลา	4	3.07	8	6.15	21	16.5	38	29.23	59	45.38
12. การจัดตลาดนัด	5	3.84	11	8.46	30	23.07	28	21.53	56	43.07
13. การผลิตอาหาร	8	6.15	8	6.15	43	33.07	36	27.69	35	26.92
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	4	3.07	5	3.84	25	19.23	35	26.92	61	46.92

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
5. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	20	15.38	31	23.84	50	38.46	20	15.38	9	6.92
6. การหมุนเวียนสินค้า	15	11.53	32	24.61	56	43.07	20	15.38	7	5.38
7. การซื้อสินค้าราคาถูก	40	30.76	30	23.07	42	32.30	8	6.15	10	7.69
รวม	306	13.84	403	18.23	814	36.83	346	15.65	341	15.42
										2290

จากตาราง 8 แสดงว่า การร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไปโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 36.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป ในระดับมากที่สุดคือการร่วมหุ้นค้าขาย ในระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางคือ การทำร้านค้า การค้าขาย การกำหนดราคาสินค้า การลงทุน การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การประหยัด การหมุนเวียนเงิน การผลิตอาหาร การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน การหมุนเวียนสินค้า และการซื้อสินค้าราคาถูก

ตาราง 9 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา
ประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การร่วมทุนค้าขาย	18	18.18	33	33.33	44	44.44	4	4.04	0	0
2. การจัดทำร้านค้า	25	25.25	18	18.18	43	43.43	12	12.12	1	1.01
3. การค้าขาย	24	24.24	19	19.19	44	44.44	10	10.10	2	2.02
4. การกำหนดราคาสินค้า	15	15.15	11	11.11	57	57.57	11	11.11	5	5.05
5. การลงทุน	15	15.15	20	20.20	50	50.50	10	10.10	4	4.04
6. การเพิ่มรายได้	13	13.13	20	20.20	49	49.49	15	15.15	2	2.02
7. การลดรายจ่าย	13	13.13	24	24.24	28	28.28	26	26.26	8	8.08
8. การประหยัด	16	16.16	29	29.29	34	34.34	12	12.12	8	8.08
9. การหมุนเวียนเงิน	18	18.18	20	20.20	50	50.50	11	11.11	0	0
0. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	10	10.10	4	4.04	15	15.15	15	15.15	55	55.55
1. การทำบ่อปลา	4	4.04	4	4.04	18	18.18	28	28.28	45	45.45
2. การจัดตลาดนัด	7	7.07	5	5.05	18	18.18	27	27.27	42	42.42
3. การผลิตอาหาร	6	6.06	7	7.07	36	36.36	28	28.28	22	22.22
4. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	3	3.03	2	2.02	22	22.22	26	26.26	46	46.46

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
• การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	18	18.18	23	23.23	37	37.37	13	13.13	8	8.08
• การหมุนเวียนสินค้า	12	12.12	26	26.26	44	44.44	12	12.12	5	5.05
• การซื้อสินค้าราคาถูก	36	36.36	18	18.18	35	35.35	6	6.06	4	4.04
รวม	253	15.03	283	16.81	624	37.07	266	15.80	257	15.27
										1683

จากตาราง 9 แสดงว่า การร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 37.07

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ในระดับมาก คือ การซื้อสินค้าราคาถูก ในระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินการกิจการงัดข้าว การทำบ่อปลา การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

การร่วมหุ้นค้าขาย การจัดทำร้านค้า การค้าขาย การกำหนดราคาสินค้า การลงทุน การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การประหยัด การหมุนเวียนเงิน การผลิตอาหาร การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน และการหมุนเวียนสินค้า

ตาราง 10 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า
ประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การรวมหุ้นค้าขาย	24	34.78	27	39.13	18	26.08	0	0	0	0
2. การจัดทำร้านค้า	17	24.63	16	23.18	31	44.92	5	7.24	0	0
3. การค้าขาย	22	31.88	14	20.28	30	43.47	2	2.89	1	1.44
4. การกำหนดราคา สินค้า	15	21.73	11	15.94	30	43.47	9	13.04	4	5.79
5. การลงทุน	15	21.73	21	30.43	31	44.92	1	1.44	1	1.44
6. การเพิ่มรายได้	13	18.84	21	30.43	29	42.02	6	8.69	0	0
7. การลดรายจ่าย	14	20.28	20	28.98	22	31.88	9	13.04	4	5.79
8. การประหยัด	15	21.73	17	24.63	24	34.78	9	13.04	4	5.79
9. การหมุนเวียนเงิน	12	17.39	20	28.98	30	43.47	7	10.14	0	0
10. การดำเนินการ กิจการโรงสีข้าว	8	11.59	9	13.04	12	17.39	14	20.22	26	37.68
11. การทำบ่อปลา	5	7.24	7	10.14	11	15.94	24	34.78	22	31.88
12. การจัดตลาดนัด	4	5.79	8	11.59	19	27.53	15	21.73	23	33.33
13. การผลิตอาหาร	6	8.69	5	7.24	25	36.23	18	26.08	15	21.73
14. การทำฟาร์ม เลี้ยงไก่	5	7.24	4	5.79	10	14.49	23	33.33	27	39.13

ตาราง 10 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	10	14.49	22	31.88	18	26.08	14	20.28	5	7.24
16. การหมุนเวียนสินค้า	14	20.28	13	18.84	29	42.02	10	14.49	8	11.59
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	27	39.13	18	26.08	17	24.63	5	7.24	2	2.89
รวม	226	19.18	253	21.47	386	32.76	171	14.51	142	12.05
										1178

จากตาราง 10 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 32.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ในระดับมากที่สุดคือ การซื้อสินค้าราคาถูก ในระดับมากคือ การร่วมหุ้นค้าขาย และการส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน ในระดับน้อยที่สุด คือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจักตอถากไม้ และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดทำร้านค้า การค้าขาย การกำหนดราคาสินค้า การลงทุน การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การประหยัด การหมุนเวียนเงิน การผลิตอาหาร และการหมุนเวียนสินค้า

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของ
ประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านใน
การพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา
รายละเอียดในตาราง 11 - 18 ดังต่อไปนี้

ตาราง 11 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การประชุมปรึกษาหารือ	4	8.33	22	45.83	15	31.25	6	12.5	1	2.08
2. การรวมกลุ่มทำงาน	5	10.42	14	29.17	21	43.75	8	16.67	0	0
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	7	14.58	11	22.92	28	58.33	2	4.17	0	0
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	4	8.33	14	29.17	23	47.92	5	10.42	2	4.17
5. การแสดงความคิดเห็น	3	6.25	15	31.25	22	45.83	6	12.5	2	4.17
6. การรับผิดชอบหน้าที่	6	12.5	18	37.5	22	45.83	2	4.17	0	0
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	2	4.17	12	25.0	29	60.42	4	8.33	1	2.08
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	2	4.17	11	22.92	24	50.0	8	16.67	3	6.25
9. การบริการคนอื่น	4	8.33	9	18.75	30	62.5	3	6.25	2	4.17
10. การสร้างความสามัคคี	13	27.08	18	37.5	16	33.33	1	2.08	0	0
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	10	20.83	23	47.91	14	29.17	1	2.08	0	0
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	11	22.92	11	22.92	23	47.91	3	6.25	0	0
13. การช่วยเหลือตนเอง	11	22.92	15	31.15	21	43.75	1	2.08	0	0
14. การร่วมมือกันทำงาน	8	16.67	16	33.33	23	47.91	1	2.08	0	0

ตาราง 11 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
5. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	6	12.5	15	31.25	21	43.75	6	12.5	0	0
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	9	18.75	16	33.33	20	41.67	3	6.25	0	0
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	6	12.5	17	35.42	22	45.83	3	6.25	0	0
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	9	18.75	19	39.58	17	35.42	3	6.25	0	0
รวม	120	13.89	276	31.94	391	45.25	66	7.64	11	1.27
										864

จากตาราง 11 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของกรรมการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 45.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของกรรมการในระดับมาก คือ การประชุมปรึกษาหารือ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม และในระดับปานกลางคือ การรวมกลุ่มทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปฏิบัติตามมติที่ประชุม การแสดงความคิดเห็น การรับผิดชอบหน้าที่ การมอบหมายหน้าที่การงาน การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน การบริการคนอื่น การพัฒนาหมู่บ้าน การช่วยเหลือตนเอง การร่วมมือกันทำงาน การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน การรักษาประโยชน์ส่วนรวม และการเป็นคนตรงต่อเวลา

ตาราง 12 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของสมาชิกที่ไม่เป็น
กรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การประชุมปรึกษาหารือ	44	36.67	42	35.00	20	16.67	12	10.00	2	1.67
2. การรวมกลุ่มทำงาน	42	35.00	44	36.67	19	18.83	10	8.33	5	4.17
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	37	30.83	41	34.17	28	23.33	10	8.33	4	3.33
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	43	35.83	40	33.33	26	21.67	7	5.83	4	3.33
5. การแสดงความคิดเห็น	35	29.17	42	35.00	28	23.33	11	9.17	4	3.33
6. การรับผิดชอบหน้าที่	50	41.67	44	36.67	16	13.33	6	5.00	4	3.33
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	33	27.50	48	40.00	22	18.33	11	9.17	6	5.00
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	28	23.33	31	25.83	40	33.33	11	9.17	10	8.33
9. การบริการคนอื่น	18	15.00	43	35.83	43	35.83	11	9.17	5	4.17

ตาราง 12 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
10. การสร้างความสามัคคี	60	50.00	32	26.67	24	20.00	3	25.00	1	0.83
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	59	49.17	36	27.69	20	16.67	—	0	5	4.17
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	45	37.50	34	28.33	35	29.17	4	3.33	2	1.67
13. การช่วยเหลือตนเอง	49	40.83	46	38.33	20	16.67	5	4.17	7	0
14. การร่วมมือกันทำงาน	39	32.50	53	44.16	22	18.33	4	3.33	2	1.67
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	29	24.17	41	34.17	41	34.17	4	3.33	5	4.17
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	51	42.50	50	41.67	15	12.50	—	0	4	3.33

ตาราง 12 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	45	57.5	44	36.67	19	15.83	6	5.00	6	5.00
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	48	40.00	42	35.00	16	13.33	8	6.67	6	5.00
รวม	755	34.95	753	34.86	454	21.01	123	5.69	75	3.47
										2160

จากตาราง 12 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 34.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ในระดับมากที่สุดคือ การประชุมปรึกษาหารือ การปฏิบัติตามมติที่ประชุม การรับผิดชอบหน้าที่ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ การพัฒนาหมู่บ้าน การช่วยเหลือตนเอง การรักษาระเบียบส่วนรวม การเป็นคนตรงต่อเวลาและการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม ในระดับมากคือ การรวมกลุ่มทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแสดงความคิดเห็น การมอบหมายหน้าที่การงาน การบริการคนอื่น การร่วมมือกันทำงาน และการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน และในระดับปานกลางคือ การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน การบริการคนอื่น และการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน

ตาราง 13 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ของสมาชิกชาย

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การประชุมปรึกษาหารือ	26	24.07	49	45.37	21	19.44	10	9.25	2	1.85
2. การรวมกลุ่มทำงาน	29	26.85	42	38.88	26	24.07	8	7.40	3	2.77
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	29	26.85	36	33.33	36	33.33	5	4.62	2	1.85
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	30	27.77	40	37.03	29	26.85	7	6.48	2	1.85
5. การแสดงความคิดเห็น	27	25.00	38	35.18	31	28.70	9	8.33	3	2.77
6. การรับผิดชอบต่อหน้าที่	39	36.11	41	37.96	20	18.51	5	4.62	3	2.77
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	26	24.07	39	36.11	31	28.70	7	6.48	5	4.62
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	23	21.29	28	25.92	40	37.03	11	10.18	6	5.55
9. การบริการคนอื่น	16	14.81	34	31.48	46	42.59	7	6.48	5	4.62

ตาราง 13 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
10. การสร้างความสามัคคี	47	43.51	31	28.70	26	24.07	2	1.85	2	1.85
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	40	37.03	42	38.88	20	18.70	2	1.85	4	3.70
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	36	33.33	30	27.77	35	32.40	5	4.62	2	1.85
13. การช่วยเหลือตนเอง	36	33.33	39	36.11	31	28.70	2	1.85	—	0
14. การร่วมมือกันทำงาน	30	27.77	45	41.66	31	28.70	2	1.85	—	0
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	22	20.37	37	34.25	40	37.03	7	6.48	2	1.85
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	42	38.88	41	37.96	22	20.37	5	4.62	—	0

ตาราง 13 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	33	30.55	45	41.66	23	21.29	5	4.62	2	1.85
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	38	35.18	45	41.66	18	16.66	5	4.62	2	1.85
รวม	569	29.26	702	36.11	526	27.05	102	5.24	45	2.31
										1944

จากตาราง 13 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชายโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 36.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชาย ในระดับมากที่สุด คือ การสร้างความสามัคคี การพัฒนาหมู่บ้าน และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ในระดับมากคือ การประชุมปรึกษาหารือ การรวมกลุ่มทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปฏิบัติตามมติที่ประชุม การแสดงความคิดเห็น การรับผิดชอบหน้าที่ การมอบหมายหน้าที่การทำงาน การเป็นคนซื่อสัตย์ การช่วยเหลือตนเอง การร่วมมือกันทำงาน การเป็นคนตรงต่อเวลา และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม และในระดับปานกลางคือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน การบริการคนอื่น และการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน

ตาราง 14 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกหญิง

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การประชุมปรึกษาหารือ	21		16	26.66	14	23.33	7	11.66	2	3.33
2. การรวมกลุ่มทำงาน	17	28.33	14	23.33	17	28.33	10	16.66	2	3.33
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	14	23.33	15	25.00	21	35.00	8	13.33	2	3.33
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	16	26.66	15	25.00	19	31.66	5	8.33	5	8.33
5. การแสดงความคิดเห็น	11	18.33	21	35.00	18	30.00	7	11.66	3	5.00
6. การรับผิดชอบหน้าที่	18	30.00	20	33.33	17	28.00	4	6.66	1	1.66
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	10	16.66	21	35.00	18	30.00	9	15.00	2	3.33
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	8	13.33	13	21.66	24	40.00	7	11.66	8	13.33
9. การบริการคนอื่น	6	10.00	16	26.67	29	48.33	8	13.33	1	1.66

ตาราง 14 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
10. การสร้างความสามัคคี	25	41.66	17	28.00	15	25.00	3	5.00	-	0
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	27	45.00	16	26.66	13	21.66	2	3.33	2	3.33
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	18	30.00	14	23.33	23	38.33	4	6.66	1	1.66
13. การช่วยเหลือตนเอง	23	38.33	22	36.66	11	18.33	4	6.66	-	0
14. การร่วมมือกันทำงาน	16	26.67	24	40.00	14	23.33	4	6.66	2	3.33
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	12	20.00	19	31.66	22	36.66	5	8.33	2	3.33
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	19	31.66	24	40.00	15	25.00	-	0	2	3.33

ตาราง 14 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	17	28.00	18	30.00	17	28.00	5	8.33	3	5.00
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	19	31.66	16	26.67	15	25.00	7	11.66	3	5.00
รวม	297	27.5	321	29.72	322	29.81	99	9.16	41	5.79
										1080

จากตาราง 14 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกหญิงโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 29.81 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกหญิง ในระดับมากที่สุดคือการประชุมปรึกษาหารือ การรวมกลุ่มทำงาน การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ การช่วยเหลือตนเอง และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม ในระดับมาก คือ การแสดงความคิดเห็น การรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมอบหมายหน้าที่การทำงาน การร่วมมือกันทำงาน การรักษาประโยชน์ส่วนรวม และการเป็นคนตรงต่อเวลา และในระดับปานกลางคือ การรวมกลุ่มทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปฏิบัติตามมติที่ประชุม การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน การบริการคนอื่น การพัฒนาหมู่บ้าน และการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน

ตาราง 15 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การประชุมปรึกษาหารือ	18	47.36	8	21.05	7	18.42	5	13.15	0	0
2. การรวมกลุ่มทำงาน	17	44.73	9	23.68	11	28.94	1	2.63	0	0
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	16	42.10	10	26.31	11	28.94	1	2.63	0	0
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	17	44.73	8	21.05	8	21.05	5	13.15	0	0
5. การแสดงความคิดเห็น	13	43.21	11	28.94	12	31.57	2	5.26	0	0
6. การรับผิดชอบหน้าที่	14	36.84	16	42.10	7	18.42	1	2.63	0	0
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	11	28.94	16	42.10	9	23.68	1	2.63	1	2.63
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	10	26.31	13	43.21	10	26.31	4	10.52	1	2.63

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
9. การบริการคนอื่น	8	21.05	11	28.94	17	44.73	2	5.26	0	0
10. การสร้างความ สามัคคี	20	52.63	8	21.05	10	26.31	0	0	0	0
11. การเป็นคน ซื่อสัตย์	19	50.00	10	26.31	7	18.42	0	0	2	5.26
12. การพัฒนา หมู่บ้าน	17	44.73	9	23.68	10	26.31	2	5.26	0	0
13. การช่วยเหลือ ตนเอง	18	47.36	15	39.47	4	10.52	1	2.63	0	0
14. การร่วมมือกัน ทำงาน	14	36.84	17	44.73	6	15.78	0	0	1	2.63
15. การสร้างความ เข้าใจระหว่าง กลุ่มคน	12	31.57	12	31.57	11	28.94	2	5.26	1	2.63
16. การรักษา ประโยชน์ ส่วนรวม	17	44.73	16	42.10	4	10.52	0	0	1	2.63

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้										รวม
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	16	42.10	13	43.21	7	18.42	1	2.63	1	2.63	
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	14	36.84	16	42.10	6	15.78	0	0	2	5.26	
รวม	271	39.61	218	31.87	157	22.95	28	4.09	10	1.46	684

จากตาราง 15 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 39.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี ในระดับมากที่สุดคือ การประชุมปรึกษาหารือ การรวมกลุ่มทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปฏิบัติตามมติที่ประชุม การแสดงความคิดเห็น การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ การพัฒนาหมู่บ้าน การช่วยเหลือตนเอง การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน การรักษาประโยชน์ส่วนรวม และการเป็นคนตรงต่อเวลา ในระดับมากที่สุดคือการรับผิดชอบหน้าที่ การมอบหมายหน้าที่การงาน การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน การร่วมมือกันทำงาน การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม และในระดับปานกลาง คือ การบริการคนอื่น

ตาราง 16 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิก อายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การประชุมปรึกษาหารือ	30	23.07	55	42.30	28	21.53	12	9.23	5	3.84
2. การรวมกลุ่มทำงาน	28	21.53	47	36.15	34	26.5	16	12.30	5	3.84
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	29	22.30	41	31.53	46	35.38	10	7.69	4	3.07
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	29	22.30	46	35.38	40	30.76	7	5.38	8	6.15
5. การแสดงความคิดเห็น	25	19.23	46	35.38	38	29.23	14	10.76	7	5.38
6. การรับผิดชอบหน้าที่	41	31.53	45	34.61	30	23.07	7	5.38	7	5.38
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	23	17.69	45	34.61	42	32.30	15	11.53	5	3.84
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	20	15.38	28	21.53	55	42.30	14	10.76	13	10.00

ตาราง 16 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		ปานกลาง				น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
9. การบริการคนอื่น	13	10.00	38	29.23	58	44.61	13	10.00	8	6.15
10. การสร้างความสามัคคี	53	40.76	40	30.76	30	23.07	7	5.38	0	0
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	48	36.92	47	36.15	26	20.00	2	1.53	7	5.38
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	30	30.00	35	26.92	47	36.15	5	3.84	4	3.07
13. การช่วยเหลือตนเอง	40	30.76	44	33.84	37	28.46	9	6.92	0	0
14. การร่วมมือกันทำงาน	30	23.07	51	39.23	40	30.76	9	6.92	0	0
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	23	17.69	44	33.84	47	36.15	13	10.00	3	2.30
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	43	33.07	54	38.40	31	23.84	4	3.07	2	1.53

ตาราง 16 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	35	26.92	48	36.92	32	24.61	8	6.15	7	5.38
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	43	33.07	44	33.84	26	20.00	11	8.46	6	4.61
รวม	592	25.29	794	33.93	687	29.35	176	7.52	91	3.88
										2340

จากตาราง 16 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิก อายุ 26 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 33.93 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไปในระดับมากที่สุดคือ การสร้างความสามัคคี และการเป็นคนซื่อสัตย์ ส่วนในระดับมากได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือ การรวมกลุ่มทำงาน การปฏิบัติความดีที่ประชุม การแสดงความคิดเห็น การรับผิดชอบหน้าที่ การมอบหมายหน้าที่การงาน การช่วยเหลือตนเอง การร่วมมือกันทำงาน การรักษาประโยชน์ส่วนรวม การเป็นคนตรงต่อเวลา และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม และในระดับปานกลางคือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การจักสวัสดิการหมู่บ้าน การบริการคนอื่น การพัฒนาหมู่บ้าน และการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน

ตาราง 17 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การประชุมปรึกษาหารือ	25	25.25	43	43.43	20	20.20	8	8.08	3	3.03
2. การรวมกลุ่มทำงาน	23	23.23	38	38.38	24	24.24	10	10.10	4	4.04
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	22	22.22	31	31.31	36	36.36	6	6.06	4	4.04
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	21	21.21	39	39.39	27	27.27	6	6.06	6	6.06
5. การแสดงความคิดเห็น	22	22.22	34	34.34	26	26.26	12	12.12	5	5.05
6. การรับผิดชอบหน้าที่	32	32.32	38	38.38	18	18.18	7	7.07	4	4.04
7. การมอบหมายหน้าที่การทำงาน	19	19.19	31	31.31	31	31.31	13	13.13	5	5.05
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	16	16.16	21	21.21	38	38.38	13	13.13	11	11.11

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
9. การบริการคนอื่น	13	13.13	28	28.28	48	48.48	12	12.12	6	6.06
10. การสร้างความสามัคคี	41	41.41	28	28.28	25	25.25	4	4.04	1	1.01
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	36	36.36	38	38.38	19	19.19	2	2.02	4	4.04
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	29	29.29	28	28.28	37	37.37	3	3.03	2	2.02
13. การช่วยเหลือตนเอง	34	34.34	34	34.34	27	27.27	4	4.04	-	-
14. การร่วมมือกันทำงาน	25	25.25	43	43.43	25	25.25	5	5.05	1	1.01
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	18	18.18	34	34.34	38	38.38	6	6.06	3	3.03
16. การรักษาระเบียบวินัย	39	39.39	34	34.34	22	22.22	8	8.08	2	2.02

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	29	29.29	26	26.26	22	22.22	8	8.08	4	4.04
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	37	37.37	31	31.31	20	20.20	8	8.08	3	3.03
รวม	481	27.02	599	33.65	503	28.25	129	7.24	68	3.82
										1780

จากตาราง 17 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 33.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ในระดับมากที่สุดคือ การสร้างความสามัคคี การช่วยเหลือตนเอง การรักษาระบอบส่วนรวม การเป็นคนตรงต่อเวลา และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม ในระดับมากคือ การประชุมปรึกษาหารือ การรวมกลุ่มทำงาน การปฏิบัติความดีที่ประชุม การแสดงความคิดเห็น การรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมอบหมายหน้าที่การงาน การเป็นแกนนำ การช่วยเหลือตนเอง และการร่วมมือกันทำงาน และในระดับปานกลางคือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การมอบหมายหน้าที่การงาน การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน การบริการคนอื่น การพัฒนาหมู่บ้าน และการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน

ตาราง 18 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การประชุมปรึกษาหารือ	23	33.33	22	31.88	15	21.73	9	13.04	0	0
2. การรวมกลุ่มทำงาน	22	31.88	20	28.98	19	27.53	7	10.14	1	1.44
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	24	34.78	17	24.63	22	31.88	6	8.69	0	0
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	27	39.13	15	21.75	22	31.88	5	7.24	0	0
5. การแสดงความคิดเห็น	20	28.98	20	28.98	23	33.33	5	7.24	1	1.44
6. การรับผิดชอบหน้าที่	21	30.43	27	39.13	20	28.98	1	1.44	0	0
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	17	24.63	27	39.13	20	28.98	3	4.34	2	2.89
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	14	20.28	21	30.43	26	37.68	5	7.24	3	4.34

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
9. การบริการคนอื่น	11	15.94	22	31.88	33	47.82	3	4.34	0	0
10. การสร้างความสามัคคี	32	46.37	20	28.98	17	24.63	0	0	0	0
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	32	46.37	21	30.40	14	20.28	0	0	2	2.89
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	25	36.23	20	28.98	20	28.98	4	5.79	0	0
13. การช่วยเหลือตนเอง	24	34.78	27	39.13	17	24.63	1	1.44	0	0
14. การร่วมมือกันทำงาน	21	30.43	27	39.13	20	28.98	0	0	1	1.44
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	17	24.63	23	33.33	24	34.78	4	5.79	1	1.44
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	23	33.33	32	46.37	13	18.84	0	0	1	1.44

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	22	31.88	24	34.78	21	30.40	1	1.44	1	1.44
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	22	31.88	29	42.02	13	18.64	3	4.34	2	2.89
รวม	397	31.96	414	33.33	359	28.90	57	4.58	15	1.20
										1242

จากตาราง 18 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 33.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ในระดับมากที่สุดคือ การประชุมปรึกษาหารือ การรวมกลุ่มทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปฏิบัติตามมติที่ประชุม การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการพัฒนาหมู่บ้าน ในระดับมากคือ การรับผิดชอบหน้าที่ การมอบหมายหน้าที่การงาน การช่วยเหลือตนเอง การร่วมมือกันทำงาน การรักษาประโยชน์ส่วนรวม การเป็นคนตรงต่อเวลา และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม และในระดับปานกลางคือ การแสดงความคิดเห็น การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน การบริการคนอื่น และการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน
ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
ในด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และ
ระดับการศึกษา รายละเอียดในตาราง 19 - 26 ดังต่อไปนี้

ตาราง 19 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การอ่านหนังสือ	3	6.25	13	27.08	29	60.41	3	6.25	—	0
2. การเขียนหนังสือ	4	8.33	19	39.58	21	43.75	4	8.33	—	0
3. การบวกเลข	3	6.75	18	37.50	22	45.83	4	8.33	1	2.08
4. การลบเลข	3	6.25	18	37.5	21	43.75	5	10.41	1	2.08
5. การคูณเลข	2	4.16	16	33.33	25	52.08	2	4.16	3	6.25
6. การหารเลข	2	4.16	14	29.17	23	47.92	6	12.5	3	6.25
7. การรับข่าวสาร ข้อมูล	4	8.33	20	41.67	11	22.92	8	16.67	5	10.41
8. การทำบัญชี	3	6.25	15	31.25	14	29.17	11	22.92	5	10.41
9. การใช้บริการ ที่อ่านหนังสือ ประจำวัน	4	8.33	14	29.17	19	39.58	7	14.58	4	8.33
10. การจัดดำเนินการ รายการหอ กระจายข่าว	6	12.5	10	20.83	17	35.42	10	20.83	5	10.41
11. การเก็บรักษา เงิน	12	25.00	13	27.08	19	39.58	3	6.25	1	2.08

ตาราง 19 (ต่อ)

ระดับผลการเรียนรู้											
กิจกรรมการเรียนรู้	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
12. การทอนเงิน	8	16.67	14	29.17	23	47.92	1	2.08	2	4.16	
13. การบันทึกรายได้	5	10.44	10	20.83	28	58.33	4	8.33	1	2.08	
14. การจัดซื้อสินค้า	6	12.5	13	27.08	22	45.83	7	14.58	—	0	
15. การขายสินค้า	3	6.25	16	33.33	27	56.25	2	4.16	—	0	
16. การตรวจรับ สินค้า	8	16.67	15	31.25	15	31.25	10	20.83	—	0	
17. การสาธารณูปโภค	4	8.33	20	41.67	10	20.83	12	25.00	2	4.16	
18. การซ่อมทรัพย์สิน	6	12.5	10	20.83	9	18.75	18	37.50	5	10.41	
19. การสหกรณ์	1	2.08	6	12.50	12	25.00	20	41.67	9	18.75	
20. การทำงาน ร่วมกันอย่างมี ระบบ	9	18.75	9	18.75	24	50.00	5	10.41	1	14.58	
21. การฝึกทักษะ ด้านวิชาชีพ	—	0	9	18.75	14	29.17	18	37.50	7	14.58	
22. การฝึกอบรม	6	12.50	12	25.00	9	18.75	18	37.50	3	6.25	
รวม	102	9.65	304	28.78	414	39.20	178	16.85	58	5.49	1056

จากตาราง 19 แสดงว่า การร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
 ของกรรมการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีการร้อยละเท่ากับ 39.20
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของกรรมการ
 ในระดับมาก คือ การรับข่าวสารข้อมูล การทำบัญชี การตรวจรับสินค้า และ
 การสาธารณสุข ในระดับปานกลาง คือ การอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ
 การบวกเลข การลบเลข การคูณเลข การหารเลข การใช้บริการที่อ่านหนังสือ
 ประจำหมู่บ้าน การจัดดำเนินการรายการหอกระจายข่าว การเก็บรักษาเงิน
 การทอนเงิน การบันทึกรายได้ การจัดซื้อสินค้า การขายสินค้า การตรวจรับ
 สินค้า และการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ และในระดับน้อยคือ การออมทรัพย์
 การสหกรณ์ การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ และการฝึกอบรม

ตาราง 20 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษานอกโรงเรียนที่ไม่เป็นกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การอ่านหนังสือ	47	39.17	30	25.00	36	30.00	1	0.83	6	5.00
2. การเขียนหนังสือ	39	32.50	34	28.33	38	31.67	5	4.17	4	3.33
3. การบวกเลข	36	30.00	39	32.50	33	27.50	7	5.83	5	4.17
4. การลบเลข	38	31.67	36	30.00	34	28.33	8	6.67	4	3.33
5. การคูณเลข	31	25.83	37	30.83	33	27.50	13	10.83	6	5.00
6. การหารเลข	28	23.33	34	28.33	37	30.83	12	10.00	9	7.50
7. การรับข่าวสาร ข้อมูล	31	25.83	38	31.67	39	32.50	4	3.33	8	6.67
8. การทำบัญชี	38	31.67	34	28.33	32	26.67	6	5.00	10	8.33
9. การใช้บริการ ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	36	30.00	34	28.33	30	25.00	11	9.17	9	7.50
10. การจัดดำเนินการ รายการหอ กระจายข่าว	34	28.33	35	29.17	29	24.17	15	12.50	7	5.83
11. การเก็บ รักษาเงิน	50	41.67	31	25.83	27	22.50	7	5.83	5	4.17

จากการวาง 20 แสดงว่า ค่ายย่อยของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
 ของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่ายย่อยเท่ากับ
 31.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิก
 ที่ไม่เป็นกรรมการ ในระดับมากที่สุดคือ การอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ
 การลงทะเบียน การทำบัญชี การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การเก็บ
 รักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับสินค้า ในระดับมากที่สุดคือ การบวกเลข
 การคูณเลข การจัดดำเนินการรายการหอกระจายข่าว การจัดซื้อสินค้า การขาย
 สินค้า และการออมทรัพย์ และในระดับปานกลางคือ การหารเลข การรับข่าวสาร
 ข้อมูล การบันทึกรายได้ การจัดซื้อสินค้า การสาธารณสุข การสหกรณ์ การทำงาน
 ร่วมกันอย่างมีระบบ การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ และการฝึกอบรม

ตาราง 21 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษานอกห้องเรียนของสมาชิกชาย

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การอ่านหนังสือ	33	30.55	31	28.70	33	35.18	3	2.77	3	2.77
2. การเขียนหนังสือ	25	23.14	33	35.18	36	33.33	5	4.62	4	3.70
3. การบวกเลข	23	21.29	39	36.11	39	36.11	2	1.85	5	4.62
4. การลบเลข	25	23.14	37	34.25	39	36.11	2	1.85	5	4.62
5. การคูณเลข	20	18.51	36	33.33	42	38.88	5	4.62	5	4.62
6. การหารเลข	19	17.50	33	30.33	43	39.86	6	5.55	7	6.00
7. การรับข่าวสารข้อมูล	20	18.51	33	35.18	33	30.55	10	9.25	7	6.48
8. การทำบัญชี	23	25.92	32	29.62	23	25.02	14	12.96	6	5.55
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	30	27.77	34	31.48	29	26.85	3	7.40	7	6.48
10. การจัดดำเนินการรายการหอกระจายข่าว	23	25.92	25	21.29	35	32.40	13	12.03	7	6.98
11. การเก็บรักษาเงิน	40	37.03	30	27.77	27	25.00	3	7.40	3	2.77

จากตาราง 21 แสดงว่า การร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
 ของสมาชิกชายไทยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีการร้อยละเท่ากับ 33.88
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกชาย
 ในระดับมากที่สุดคือ การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับสินค้า
 ในระดับมากคือ การเขียนหนังสือ การบวกเลข การรับข่าวสารข้อมูล การทำบัญชี
 การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และการออมทรัพย์ และในระดับปานกลาง
 คือ การอ่านหนังสือ การบวกเลข การลบเลข การคูณเลข การหารเลข
 การจัดดำเนินการรายการการกระจายข่าว การบันทึกรายได้ การจัดซื้อสินค้า
 การขายสินค้า การสาธารณสุข การสหกรณ์ การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ
 การฝึกหัดกะดำนวิชาชีพ และการฝึกอบรม

ตาราง 22 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกหญิง

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การอ่านหนังสือ	18	30.00	11	18.33	27	45.00	1	1.66	3	5.00
2. การเขียนหนังสือ	18	30.00	13	21.66	23	38.33	4	6.66	2	3.33
3. การบวกเลข	16	26.66	16	26.66	16	26.66	10	16.66	2	3.33
4. การลบเลข	16	26.66	17	28.33	17	28.33	10	16.66	—	0
5. การคูณเลข	14	23.33	17	28.33	16	26.66	9	15.00	4	6.66
6. การหารเลข	12	30.00	15	25.00	17	28.33	11	18.33	5	8.33
7. การรับข่าวสาร ข้อมูล	14	23.23	19	31.66	17	28.33	3	5.00	7	11.66
8. การทำบัญชี	14	23.23	14	23.23	19	31.66	5	8.33	8	13.83
9. การใช้บริการ ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	10	16.66	13	21.66	21	35.00	10	16.66	6	10.00
10. การจัดทำเนิน การรายการ หอกระจายข่าว	12	20.00	19	31.66	12	20.00	12	20.00	5	8.33
11. การเก็บ รักษาเงิน	22	36.66	14	23.33	17	28.33	4	6.66	3	5.00

จากตาราง 22 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
 ของสมาชิกหญิงโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 32.72
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกหญิง
 ในระดับมากที่สุดคือ การบวกเลข การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับ
 สินค้า ในระดับมาก คือ การบวกเลข การลบเลข การคูณเลข การรับข่าวสาร
 ข้อมูล การจัดดำเนินการรายการการกระจายข่าว และการออมทรัพย์ ในระดับน้อย
 คือ การออมทรัพย์ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางคือ การอ่านหนังสือ การเขียน
 หนังสือ การบวกเลข การลบเลข การหารเลข การทำบัญชี การใช้บริการที่อ่าน
 หนังสือประจำหมู่บ้าน การบันทึกรายได้ การจัดซื้อสินค้า การขายสินค้า การตรวจรับ
 สินค้า การสำรวจความสุข การสหกรณ์ การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ การฝึกทักษะ
 คำนวณวิชาชีพ และการฝึกอบรม

ตาราง 23 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษานักเรียน อายุ 12 - 25 ปี

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การอ่านหนังสือ	20	52.63	7	18.42	9	23.68	1	2.63	1	2.63
2. การเขียนหนังสือ	18	47.36	7	18.42	10	26.31	2	5.26	1	2.63
3. การบวกเลข	15	39.47	15	39.47	7	18.42	1	2.63	0	0
4. การลบเลข	16	42.10	12	31.57	8	21.05	2	5.26	0	0
5. การคูณเลข	12	31.57	12	31.57	12	31.57	2	5.26	0	0
6. การหารเลข	9	23.68	12	31.57	13	43.21	4	10.52	0	0
7. การรับข่าวสาร ข้อมูล	12	31.57	12	31.57	11	28.94	2	5.26	1	2.63
8. การทำบัญชี	9	23.68	11	28.94	14	36.84	3	7.89	1	2.63
9. การใช้บริการ ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	8	21.05	14	36.84	12	31.57	4	10.52	0	0
10. การจัดดำเนิน การรายการ หอกระจายข่าว	9	23.68	15	39.47	6	15.78	7	18.42	1	2.63
11. การเก็บ รักษาเงิน	20	52.63	9	23.68	7	18.42	1	2.63	1	2.63

จากตาราง 23 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
 ของสมาชิก อายุ 12 - 25 ปี โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ
 29.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิก
 อายุ 12 - 25 ปี ในระดับมากที่สุดคือ การอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ การบวก
 เลข การลบเลข การคูณเลข การรับข่าวสารข้อมูล การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน
 และการตรวจรับสินค้า ในระดับมากคือ การบวกเลข การคูณเลข การรับข่าวสาร
 ข้อมูล การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับสินค้า ในระดับมากคือ
 การบวกเลข การคูณเลข การรับข่าวสารข้อมูล การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ
 หมู่บ้าน การจัดดำเนินการรายการการกระจายข่าว การจัดซื้อสินค้า การขายสินค้า
 การสาธารณสุข การออมทรัพย์ และการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ และในระดับ
 ปานกลางคือ การคูณเลข การหารเลข การทำบัญชี การบันทึกรายได้ การจัดซื้อ
 สินค้า การสาธารณสุข การสหกรณ์ การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ และการฝึกอบรม

ตาราง 24 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษานักศึกษา อายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การอ่านหนังสือ	30	23.07	34	26.15	55	42.30	3	2.30	8	6.15
2. การเขียนหนังสือ	25	19.23	43	33.07	49	37.60	7	5.38	6	4.61
3. การบวกเลข	25	19.23	40	30.76	47	36.15	9	6.92	9	6.92
4. การลบเลข	25	19.23	40	30.76	45	34.61	10	7.69	10	7.69
5. การคูณเลข	20	15.38	40	30.76	45	34.61	13	10.00	12	9.23
6. การหารเลข	21	16.15	34	26.15	45	34.61	12	9.23	18	13.84
7. การรับข่าวสาร ข้อมูล	24	18.46	45	34.61	37	28.40	12	9.23	12	9.23
8. การทำบัญชี	34	26.15	35	26.92	34	26.15	13	10.00	14	10.76
9. การใช้บริการ ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	35	26.92	30	23.07	35	26.92	19	14.61	11	8.46
10. การจัดทำใบ การรายการ หอกระจายข่าว	32	24.61	26	20.00	40	30.76	18	13.84	14	10.76
11. การเก็บ รักษาเงิน	41	31.53	35	26.92	36	27.69	10	7.69	8	6.15

จากตาราง 24 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีการร้อยละเท่ากับ 33.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป ในระดับมากที่สุดคือ การเก็บรักษาเงิน และการตรวจรับสินค้า ในระดับมากคือ การรับข่าวสารข้อมูล การทำบัญชี และการออมทรัพย์ และอยู่ในระดับปานกลาง คือ การอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ การบวกเลข การลบเลข การคูณเลข การหารเลข การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดทำเงิน การรายการหอกระจายข่าว การทอนเงิน การบันทึกรายได้ การจัดซื้อสินค้า การขายสินค้า การตรวจรับสินค้า การสาธารณสุข การสหกรณ์ การทำงานร่วมกัน อย่างมีระบบ การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ และการฝึกอบรม

ตาราง 25 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่มีระดับการศึกษา
ประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การอ่านหนังสือ	26	26.26	24	24.24	44	44.44	2	2.02	3	3.03
2. การเขียนหนังสือ	21	21.21	33	33.33	37	37.37	5	5.05	3	3.03
3. การขวเลข	17	17.17	32	32.32	36	36.36	8	8.08	6	6.06
4. การลบเลข	19	19.19	29	29.29	38	38.38	8	8.08	5	5.05
5. การคูณเลข	13	13.13	33	33.33	33	33.33	12	12.12	8	8.08
6. การหารเลข	15	15.15	26	26.26	35	35.35	12	12.12	11	11.11
7. การรับข่าวสาร ข้อมูล	17	17.17	38	38.38	26	26.26	8	8.08	10	10.10
8. การทำบัญชี	26	26.26	26	26.26	28	28.28	8	8.08	11	11.11
9. การใช้บริการ ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	24	24.24	23	23.23	30	30.30	13	13.13	9	9.09
10. การจัดดำเนิน การรายการ หอกระจายข่าว	26	26.26	20	20.20	28	28.28	14	14.14	11	11.11
11. การเก็บ รักษาเงิน	34	34.34	27	27.27	23	23.23	10	10.10	5	5.05

ตาราง 25 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
12. การทอนเงิน	35	35.35	28	28.28	27	27.27	3	3.03	6	6.06
13. การปันผล รายได้	13	13.13	22	22.22	48	48.48	11	11.11	5	5.05
14. การจักซื้อสินค้า	23	23.23	29	29.29	36	36.36	7	7.07	4	4.04
15. การขายสินค้า	17	17.17	36	36.36	41	41.41	4	4.04	1	1.01
16. การตรวจรับ สินค้า	33	33.33	24	24.24	28	28.28	12	12.12	2	2.02
17. การสาธารณสุข	28	28.28	31	31.31	29	29.29	8	8.08	3	3.03
18. การออมทรัพย์	15	15.15	30	30.30	24	24.24	21	21.21	9	9.09
19. การสหกรณ์	7	7.07	17	17.17	33	33.33	25	25.25	17	17.17
20. การทำงาน ร่วมกันอย่างมี ระบบ	28	28.28	22	22.22	39	39.39	7	7.07	3	3.03
21. การฝึกทักษะ ด้านวิชาชีพ	7	7.07	21	21.21	30	30.30	29	29.29	12	12.12
22. การฝึกอบรม	21	21.21	20	20.20	34	34.34	18	18.18	6	6.06
รวม	465	21.34	591	27.13	727	33.37	245	11.24	150	6.88

จากตาราง 25 แสดงว่า ค่าร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 33.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ในระดับมากที่สุดคือ การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับสินค้า ในระดับมากคือ การคูณเลข การรับข่าวสารข้อมูล การสาธารณสุข และการออมทรัพย์ และนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางคือ การอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ การบวกเลข การลบเลข การคูณเลข การหารเลข การทำบัญชี การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดดำเนินการรายการหอกระจายข่าว การบันทึกรายได้ การจัดซื้อสินค้า การขายสินค้า การสหกรณ์ การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ และการฝึกอบรม

ตาราง 26 ความถี่และร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษานอกโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การอ่านหนังสือ	25	36.23	18	26.09	21	30.43	2	2.90	3	4.35
2. การเขียนหนังสือ	23	33.33	20	28.99	21	30.43	4	5.80	1	1.45
3. การบวกเลข	23	33.33	25	36.23	18	26.07	3	4.35	0	0
4. การลบเลข	24	34.78	24	34.78	17	24.64	4	5.80	0	0
5. การคูณเลข	20	28.99	22	31.80	23	33.33	3	4.35	1	1.45
6. การหารเลข	17	24.64	21	30.43	24	34.78	6	8.70	1	1.45
7. การรับข่าวสารข้อมูล	17	24.64	21	30.43	24	34.78	4	5.80	3	4.35
8. การทำบัญชี	16	23.19	24	34.78	18	26.07	8	11.59	3	4.35
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	17	24.64	23	33.33	21	30.43	5	7.25	3	4.35
10. การจัดดำเนินการรายการหอกระจายข่าว	15	21.74	23	33.33	19	27.54	10	14.49	2	2.90
11. การเก็บรักษาเงิน	28	40.58	17	24.64	22	31.88	2	2.90	0	0

จากตาราง 26 แสดงว่า การร้อยละของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
 ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับ
 ปานกลาง ซึ่งมีการร้อยละเท่ากับ 33.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับ
 ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4
 ในระดับมากที่สุดคือ การอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ การลบเลข การเก็บ
 รักษาเงิน และการทอนเงิน ในระดับมากที่สุด การบวกเลข การลบเลข การทำ
 บัญชี การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดดำเนินการรายการหอกระจาย
 ข่าว การตรวจรับสินค้า การออมทรัพย์ และการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ
 นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางคือ การคูณเลข การหารเลข การรับข่าวสารข้อมูล
 การบันเผลรายได้ การจัดซื้อสินค้า การขายสินค้า การตรวจรับสินค้า การสาธารณสุข
 การสหกรณ์ การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ และการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 ผลการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน
ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้าน
เศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน
ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
ในด้านเศรษฐกิจ โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับ
การศึกษา รายละเอียดในตาราง 27 - 34 ดังต่อไปนี้

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านเศรษฐกิจของกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การร่วมหุ้นค้าขาย	3.60	0.52	
2. การจัดทำร้านค้า	3.42	0.72	3
3. การค้าขาย	3.22	0.73	6
4. การกำหนดราคาสินค้า	2.98	0.79	11
5. การลงทุน	3.31	0.77	4
6. การเพิ่มรายได้	3.27	0.75	5
7. การลดรายจ่าย	3.00	0.97	9.5
8. การประหยัด	2.94	0.95	12
9. การหมุนเวียนเงิน	3.17	0.83	7
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	2.10	1.10	14
11. การทำบ่อปลา	1.75	0.73	16
12. การจักกลาคันค	1.88	0.94	15
13. การผลิตอาหาร	2.17	0.95	13
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	1.48	1.13	17
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	3.08	1.03	8
16. การหมุนเวียนสินค้า	3.00	0.97	9.5
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	3.67	0.95	1

จากตาราง 27 แสดงว่า อันดับของระดับผลการเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจ
 ของกรรมการอยู่ในระดับมากที่สุดข้อ คือ การซื้อสินค้าราคาถูกเป็นอันดับหนึ่ง
 และการร่วมหุ้นค้าขายเป็นอันดับสอง และอยู่ในระดับน้อยที่สุดหนึ่งข้อ คือ การทำฟาร์ม
 เลี้ยงไก่ ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับปานกลางสี่ข้อ และอยู่ในระดับน้อยสี่ข้อ
 คือ การผลิตอาหาร การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การจกตลาดนัด และการทำ
 บ่อปลา และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ ตามลำดับ

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การร่วมทุนค้าขาย	3.92	0.86	1
2. การจัดทำร้านค้า	3.67	1.04	4
3. การค้าขาย	3.73	1.01	3
4. การกำหนดราคาสินค้า	3.38	1.07	11
5. การลงทุน	3.58	0.96	7
6. การเพิ่มรายได้	3.48	1.00	8
7. การลดรายจ่าย	3.33	1.20	12
8. การประหยัด	3.60	1.12	6
9. การหมุนเวียนเงิน	3.61	0.96	5
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	2.32	1.47	14
11. การทำบ่อปลา	2.19	1.25	15
12. การจกตลาดนัด	2.04	1.24	17
13. การผลิตอาหาร	2.57	1.15	13
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	2.07	1.21	16
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	3.40	1.45	10
16. การหมุนเวียนสินค้า	3.42	1.07	9
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	3.88	1.16	3

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่า อันดับของระดับผลการเรียนรู้ ด้าน
 เศรษฐกิจของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ อยู่ในระดับมากเจ็ดข้อ คือ การร่วมหุ้นค้าขาย
 เป็นอันดับหนึ่ง การซื้อสินค้าราคาถูกเป็นอันดับสอง การค้าขายเป็นอันดับสาม การจัดทำ
 ร้านค้า การหมุนเวียนเงิน การประหยัด และการลงทุนตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง
 หกข้อ อยู่ในระดับน้อยสี่ข้อ คือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา
 การทำฟาร์มเลี้ยงไก่ และการจัดตลาดนัดเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกชาย

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การรวมหุ้นค้าขาย	3.74	0.81	2
2. การจัดทำร้านค้า	3.66	0.94	4
3. การค้าขาย	3.67	1.00	3
4. การกำหนดราคาสินค้า	3.31	1.01	10
5. การลงทุน	3.55	0.93	5
6. การเพิ่มรายได้	3.46	0.91	7
7. การลดรายจ่าย	2.81	1.38	12
8. การประหยัด	3.34	1.19	9
9. การหมุนเวียนเงิน	3.51	0.88	6
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	2.39	1.37	14
11. การทำบ่อปลา	2.17	1.11	16
12. การจัดตลาดนัด	2.26	1.19	15
13. การผลิตอาหาร	2.63	1.11	13
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	2.05	1.06	17
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	3.36	1.90	8
16. การหมุนเวียนสินค้า	3.25	1.01	11
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	3.90	1.08	1

จากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่า อันดับของระดับผลการเรียนรู้ ด้าน
 เศรษฐกิจของสมาชิกชาย อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การซื้อสินค้าราคาถูกเป็นอันดับ
 หนึ่ง การร่วมหุ้นค้าขายเป็นอันดับสอง การค้าขายเป็นอันดับสาม การจัดทำร้านค้า
 และการหมุนเวียนเงิน ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลางเจ็ดข้อ อยู่ในระดับน้อยสี่ข้อ
 คือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การจักตลาคนัก การทำบ่อปลา และการทำ
 ฟาร์มเลี้ยงไก่เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกหญิง

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การร่วมหุ้นค้าขาย	3.83	0.91	1
2. การจัดทำร้านค้า	3.52	1.08	3
3. การค้าขาย	2.92	1.63	12
4. การกำหนดราคาสินค้า	3.15	1.15	11
5. การลงทุน	3.42	0.89	6
6. การเพิ่มรายได้	3.38	1.00	7
7. การลดรายจ่าย	3.22	1.32	10
8. การประหยัด	3.50	1.02	4
9. การหมุนเวียนเงิน	3.43	0.99	5
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	1.82	1.28	16
11. การทำบ่อปลา	1.83	1.18	15
12. การจัดตลาดนัด	2.02	1.17	14
13. การผลิตอาหาร	2.20	1.11	13
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	1.75	1.09	17
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	3.23	1.23	9
16. การหมุนเวียนสินค้า	3.28	1.09	8
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	3.63	1.21	2

จากตาราง 30 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกหญิง อยู่ในระดับมากสามข้อ คือ การร่วมหุ้นค้าขายเป็นอันดับหนึ่ง การซื้อสินค้าราคาถูกเป็นอันดับสอง และการจัดทำร้านค้าเป็นอันดับสาม อยู่ในระดับปานกลางเก้าข้อ อยู่ในระดัมน้อยห้าข้อ คือ การผลิตอาหาร การจัดตลาดนัด การทำบ่อปลา การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การร่วมทุนค้าขาย	4.00	0.84	2.5
2. การจัดทำร้านค้า	3.66	1.07	8.5
3. การค้าขาย	4.00	0.93	2.5
4. การกำหนดราคาสินค้า	3.29	1.16	12
5. การลงทุน	3.79	0.81	4.5
6. การเพิ่มรายได้	3.76	0.97	6.5
7. การลดรายจ่าย	3.76	1.17	6.5
8. การประหยัด	3.79	1.04	4.5
9. การหมุนเวียนเงิน	3.66	0.99	8.5
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	2.26	1.46	16
11. การทำบ่อปลา	2.42	1.27	15
12. การจัดตลาดนัด	2.53	1.22	14
13. การผลิตอาหาร	2.87	1.04	13
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	2.21	1.26	17
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	3.55	1.16	11
16. การหมุนเวียนสินค้า	3.58	1.08	10
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	4.24	0.97	1

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 12 – 25 ปี อยู่ในระดับมาก 11 ข้อ คือ การซื้อสินค้าราคาถูก เป็นอันดับหนึ่ง การร่วมหุ้นค้าขาย และการค้าขายเป็นอันดับสอง การลงทุน การประหยัด การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การจัดทำร้านค้า การหมุนเวียนเงิน การหมุนเวียนสินค้า และการส่งเสริมสินค้าหมู่บ้านตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง สามข้อ อยู่ในระดับน้อยสามข้อ คือ การทำบ่อปลา การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การร่วมทุนค้าขาย	3.76	0.84	1
2. การจัดทำร้านค้า	3.55	1.03	3
3. การค้าขาย	3.45	1.23	4
4. การกำหนดราคาสินค้า	3.22	1.02	10.5
5. การลงทุน	3.43	0.92	5
6. การเพิ่มรายได้	3.23	1.01	9
7. การลดรายจ่าย	3.02	1.10	12
8. การประหยัด	3.31	1.11	7
9. การหมุนเวียนเงิน	3.38	0.95	6
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	2.17	1.34	14
11. การทำบ่อปลา	1.92	1.07	16
12. การจัดตลาดนัด	2.08	1.16	15
13. การผลิตอาหาร	2.37	1.13	13
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	1.89	1.04	17
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	3.25	1.11	8
16. การหมุนเวียนสินค้า	3.22	1.02	10.5
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	3.63	1.20	2

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ
 ของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมากที่สุดสามข้อ คือ การร่วมทุนค้าขาย
 เป็นอันดับหนึ่ง การซื้อสินค้าราคาถูกเป็นอันดับสอง และการจัดทำร้านค้าเป็นอันดับสาม
 อยู่ในระดับปานกลางเก้าข้อ อยู่ในระดับน้อยห้าข้อ คือ การผลิตอาหาร
 การดำเนินการจัดการโรงสีข้าว การจกตลาดนัด การทำบ่อปลา และการทำฟาร์ม
 เลี้ยงไก่เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 2

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การร่วมทุนค้าขาย	3.66	0.82	2
2. การจัดทำร้านค้า	3.55	1.03	3
3. การค้าขาย	3.54	1.05	4
4. การกำหนดราคาสินค้า	3.20	1.00	11
5. การลงทุน	3.32	0.99	7
6. การเพิ่มรายได้	3.27	1.23	10
7. การลดรายจ่าย	3.08	1.17	12
8. การประหยัด	3.33	1.13	6
9. การหมุนเวียนเงิน	3.45	0.92	5
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	1.98	1.48	15
11. การทำบ่อปลา	1.93	1.08	16
12. การจกตลาดนัด	2.07	1.21	14
13. การผลิตอาหาร	2.46	1.10	13
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	1.89	1.02	17
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	3.30	1.16	8
16. การหมุนเวียนสินค้า	3.28	1.00	9
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	3.77	1.13	1

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การซื้อสินค้าราคาถูกเป็นอันดับหนึ่ง การร่วมหุ้นค้าขายเป็นอันดับสอง การจัดทำร้านค้าเป็นอันดับสาม และการค้าขายเป็นอันดับสี่ อยู่ในระดับปานกลางแปดข้อ อยู่ในระดับน้อยห้าข้อ คือ การผลิตอาหาร การจัดตลาดนัด การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การร่วมหุ้นค้าขาย	4.09	0.78	1
2. การจัดทำร้านค้า	3.65	0.94	5
3. การค้าขาย	3.78	0.98	3
4. การกำหนดราคาสินค้า	3.35	1.13	11
5. การลงทุน	3.70	0.88	4
6. การเพิ่มรายได้	3.59	0.90	6
7. การลดรายจ่าย	3.45	1.13	8
8. การประหยัด	3.43	1.16	9.5
9. การหมุนเวียนเงิน	3.54	0.90	7
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	2.41	1.41	14
11. การทำบ่อปลา	2.26	1.22	16
12. การจกตลาดนัด	2.35	1.22	15
13. การผลิตอาหาร	2.55	1.17	13
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	2.09	1.20	17
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	3.26	1.16	12
16. การหมุนเวียนสินค้า	3.43	0.88	9.5
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	3.91	1.09	2

จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากเจ็ดข้อ คือ การร่วมหุ้นค้าขายเป็นอันดับหนึ่ง การซื้อสินค้าราคาถูกเป็นอันดับสอง การค้าขายเป็นอันดับสาม การลงทุน การจัดหาร้านค้า การเพิ่มรายได้ และการหมุนเวียนเงินตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลางหกข้อ อยู่ในระดับน้อยสี่ข้อ คือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การจัดตลาดนัด การหว่านปลา และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ เป็นอันดับสุดท้าย

2.2 ผลการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านการพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา รายละเอียดในตาราง 35 - 42 ดังต่อไปนี้

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการพัฒนาชุมชนของกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การประชุมปรึกษาหารือ	2.54	0.90	18
2. การรวมกลุ่มทำงาน	3.33	0.88	12
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.48	0.80	10
4. การปฏิบัติความดีที่ประชุม	3.27	0.92	13
5. การแสดงความคิดเห็น	3.23	0.90	14
6. การรับผิดชอบหน้าที่	3.58	0.77	8
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	3.21	0.74	15.5
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	3.02	0.91	17
9. การบริการคนอื่น	3.21	0.85	15.5
10. การสร้างความสามัคคี	3.90	0.83	1
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	3.88	0.78	2
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	0.46	7
13. การช่วยเหลือตนเอง	3.75	0.84	3
14. การร่วมมือกันทำงาน	3.65	0.79	5.5
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	3.44	0.87	11
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	3.65	0.86	5.5
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	3.54	0.80	9
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	3.71	1.34	4

จากตาราง 35 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของกรรมการ อยู่ในระดับมากเกินข้อ โดยมีกิจกรรมการสร้างสามัคคีเป็นอันดับหนึ่ง การเป็นคนซื่อสัตย์เป็นอันดับสอง การช่วยเหลือตนเองเป็นอันดับสาม การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม การร่วมมือกันทำงาน การรักษาประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาหมู่บ้าน การรับผิดชอบหน้าที่ และการเป็นคนตรงต่อเวลาตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลางเกินข้อ โดยมีกิจกรรมการประชุมปรึกษาหารือเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การประชุมปรึกษาหารือ	3.95	0.91	10
2. การรวมกลุ่มทำงาน	3.90	1.10	12
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.81	0.99	13
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	3.93	1.05	11
5. การแสดงความคิดเห็น	3.78	1.07	14
6. การรับผิดชอบหน้าที่	4.08	1.03	5
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	3.76	1.11	15
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	3.47	1.72	18
9. การบริการคนอื่น	3.48	1.00	17
10. การสร้างความสามัคคี	4.23	0.91	1
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	4.20	1.00	2.5
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	1.27	8.5
13. การช่วยเหลือตนเอง	4.16	0.72	4
14. การร่วมมือกันทำงาน	4.03	0.85	6
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	3.71	1.10	16
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	4.20	1.08	2.5
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	3.97	1.09	8.5
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	3.98	1.12	7

จากตาราง 36 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนา
 ชุมชนของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ อยู่ในระดับมาก 16 ข้อ โดยมีกิจกรรม
 การสร้างความสามัคคีเป็นอันดับหนึ่ง การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์
 ส่วนรวมเป็นอันดับสอง การช่วยเหลือตนเองเป็นอันดับที่สาม ลำดับ อยู่ในระดับ
 ปานกลางสองข้อ คือ การบริการคนอื่น และการจัดสวัสดิการหมู่บ้านเป็นอันดับ
 สุดท้าย

ตาราง 37 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชาย

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การประชุมปรึกษาหารือ	3.81	0.97	10
2. การรวมกลุ่มทำงาน	3.80	1.01	11
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.79	0.96	12
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	3.45	0.98	17.5
5. การแสดงความคิดเห็น	3.71	1.02	13
6. การรับผิดชอบหน้าที่	4.00	0.99	6
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	3.69	1.06	14
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	3.47	1.11	16
9. การบริการคนอื่น	3.45	0.98	17.5
10. การสร้างความสามัคคี	4.42	0.96	1
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	4.04	0.98	3.5
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	0.99	9
13. การช่วยเหลือตนเอง	4.01	0.92	5
14. การร่วมมือกันทำงาน	3.97	0.50	7
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	3.65	0.94	15
16. การรักษาระเบียบวินัยส่วนรวม	4.17	0.86	2
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	3.94	0.94	8
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	4.04	0.94	3.5

จากตาราง 37 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนา
ชุมชนของสมาชิกชาย อยู่ในระดับมาก 15 ข้อ โดยมีกิจกรรม การสร้างความสามัคคี
เป็นอันดับหนึ่ง การรักษาประโยชน์ส่วนรวมเป็นอันดับสอง การเป็นคนซื่อสัตย์และ
การอุทิศตนเพื่อส่วนรวมเป็นอันดับสาม อยู่ในระดับปานกลางสามข้อ คือ การจัก
สวัสดิการหมู่บ้าน การปฏิบัติตามมติที่ประชุมและการบริการคนอื่นเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกหญิง

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การประชุมปรึกษาหารือ	3.78	1.15	7
2. การรวมกลุ่มทำงาน	3.57	1.90	10.5
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.27	1.10	17
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	3.52	1.26	12.5
5. การแสดงความคิดเห็น	3.50	1.08	14
6. การรับผิดชอบหน้าที่	3.83	0.99	5
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	3.47	1.37	15
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	3.10	1.19	18
9. การบริการคนอื่น	3.30	1.00	16
10. การสร้างความสามัคคี	4.07	0.91	2
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	4.07	1.05	2
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	1.02	8
13. การช่วยเหลือตนเอง	4.07	0.91	2
14. การร่วมมือกันทำงาน	3.80	1.02	6
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	3.57	1.01	10.5
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	3.97	0.94	4
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	3.52	1.13	12.5
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	3.68	1.19	9

จากตาราง 38 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกหญิง อยู่ในระดับมาก 13 ข้อ โดยมีกิจกรรม การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือตนเองเป็นอันดับหนึ่ง การรักษาประโยชน์ส่วนรวม การรับผิดชอบหน้าที่เป็นอันดับสี่ และทำตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลางห้าข้อ โดยมีกิจกรรม การจัดสวัสดิการหมู่บ้านเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 39 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การประชุมปรึกษาหารือ	4.03	1.10	12
2. การรวมกลุ่มทำงาน	4.11	0.92	7.5
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.08	0.91	9.5
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	3.97	1.10	13
5. การแสดงความคิดเห็น	3.87	0.94	15
6. การรับผิดชอบหน้าที่	4.13	0.81	5.5
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	3.92	0.94	14
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	3.71	1.75	17
9. การบริการคนอื่น	3.66	0.88	18
10. การสร้างความสามัคคี	4.26	0.86	3.5
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	4.32	1.08	1.5
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	4.08	0.97	9.5
13. การช่วยเหลือตนเอง	4.32	0.77	1.5
14. การร่วมมือกันทำงาน	4.13	0.87	5.5
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	3.84	1.03	16
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	4.26	0.83	3.5
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	4.11	0.98	7.5
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	4.05	1.01	11

จากตาราง 39 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี อยู่ในระดับมาก 18 ข้อทั้งหมด โดยมีกิจกรรมการเป็นคนซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือตนเอง เป็นอันดับหนึ่ง การสร้างความสามัคคี และการรักษาประโยชน์ส่วนรวมเป็นอันดับสาม และมีกิจกรรมการจัดสวัสดิการหมู่บ้าน การบริการคนอื่นเป็นอันดับรองสุดท้าย และอันดับสุดท้ายความกล้าคิด

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การประชุมปรึกษาหารือ	3.72	0.68	10
2. การรวมกลุ่มทำงาน	3.59	1.04	12
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.62	1.01	11.5
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	3.62	1.87	11.5
5. การแสดงความคิดเห็น	3.52	1.08	15
6. การรับผิดชอบหน้าที่	3.82	1.10	5.5
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	3.51	1.04	16
8. การจักษุสวัสดิการหมู่บ้าน	3.22	1.14	18
9. การบริการคนอื่น	3.27	1.00	17
10. การสร้างความสามัคคี	4.07	0.92	1
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	3.98	1.06	2.5
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	1.02	8
13. การช่วยเหลือตนเอง	3.88	0.95	4
14. การร่วมมือกันทำงาน	3.78	0.88	7
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	3.55	0.97	14
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	3.96	0.91	2.5
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	3.74	1.15	9
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	3.82	1.12	5.5

จากตาราง 40 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนา
 ชุมชนของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก 16 ข้อ โดยมีกิจกรรม
 การสร้างความสามัคคีเป็นอันดับหนึ่ง การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์
 ส่วนรวมเป็นอันดับสอง การช่วยเหลือตนเองเป็นอันดับสี่ และอยู่ในระดับปานกลาง
 สองข้อ คือ การบริการคนอื่น และการจัดสวัสดิการหมู่บ้านเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 41 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การประชุมปรึกษาหารือ	3.80	1.01	8
2. การรวมกลุ่มทำงาน	3.67	1.07	10
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.61	1.03	12
4. การปฏิบัติความดีที่ประชุม	3.63	1.07	11
5. การแสดงความคิดเห็น	3.56	1.12	14
6. การรับผิดชอบหน้าที่	3.88	1.07	6
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	3.46	1.10	16
8. การจักสวัสดิการหมู่บ้าน	3.18	1.19	18
9. การบริการคนอื่น	3.54	0.39	15
10. การสร้างความสามัคคี	4.05	0.96	2
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	4.01	1.01	3
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.97	9
13. การช่วยเหลือตนเอง	3.98	0.87	4
14. การร่วมมือกันทำงาน	3.86	0.89	7
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	3.58	0.96	13
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	4.07	0.94	1
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	3.38	1.57	17
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	3.91	1.01	5

จากตาราง 41 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก 15 ข้อ โดยมีกิจกรรม การรักษาประโยชน์ส่วนรวมเป็นอันดับหนึ่ง การสร้างความสามัคคีเป็นอันดับสอง การเป็นคนซื่อสัตย์เป็นอันดับสาม อยู่ในระดับปานกลางสามข้อ คือ การมอบหมายหน้าที่การงาน การเป็นคนตรงต่อเวลา และการจัดสวัสดิการหมู่บ้านเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การประชุมปรึกษาหารือ	3.82	1.03	12
2. การรวมกลุ่มทำงาน	3.79	1.05	12
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.85	1.00	11
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	3.92	1.00	10
5. การแสดงความคิดเห็น	3.76	1.00	15
6. การรับผิดชอบหน้าที่	3.97	1.33	5.5
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	3.78	0.97	14
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	3.55	1.04	18
9. การบริการคนอื่น	3.59	0.81	17
10. การสร้างความสามัคคี	4.21	0.82	1
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	4.17	0.95	2
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	3.95	0.94	7.5
13. การช่วยเหลือตนเอง	4.07	0.81	4
14. การร่วมมือกันทำงาน	3.97	0.86	5.5
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน	3.73	0.95	16
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	4.10	0.81	3
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	3.94	0.90	9
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	3.95	0.98	7.5

จากตาราง 42 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก 18 ข้อ โดยมีกิจกรรม การสร้างความสามัคคีเป็นอันดับหนึ่ง การเป็นคนซื่อสัตย์เป็นอันดับสอง การรักษาประโยชน์ส่วนรวมเป็นอันดับสาม และมีกิจกรรมการจัดสวัสดิการหมู่บ้านเป็นอันดับสุดท้าย

2.3 ผลการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ในด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา รายละเอียดในตาราง 43 – 50 ดังต่อไปนี้

ตาราง 43 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการศึกษางานของกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การอ่านหนังสือ	3.25	0.83	12
2. การเขียนหนังสือ	3.48	0.50	3
3. การบวกเลข	3.38	0.81	7.5
4. การลบเลข	3.35	0.84	9
5. การคูณเลข	3.25	0.86	12
6. การหารเลข	3.13	0.91	16
7. การรับข่าวสารข้อมูล	3.21	1.15	14
8. การทำบัญชี	3.00	1.17	18.5
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	3.15	1.05	15
10. การจัดทำแผนการรายงาน หอกระจายข่าว	3.04	1.17	17
11. การเก็บรักษาเงิน	3.67	1.00	1
12. การทอนเงิน	3.50	0.95	2
13. การปันผลรายได้	3.29	0.85	10
14. การจัดซื้อสินค้า	3.38	0.89	7.5
15. การขายสินค้า	3.42	0.68	5.5
16. การตรวจรับสินค้า	3.44	1.01	4
17. การสาธารณสุข	3.25	1.06	12

ตาราง 43 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
18. การออมทรัพย์	2.88	1.23	20
19. การสหกรณ์	2.38	1.00	22
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	3.42	0.99	5.5
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	2.52	0.97	21
22. การฝึกอบรม	3.00	1.19	18.5

จากตาราง 43 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
ของกรรมการ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเก็บรักษาเงินเป็นอันดับหนึ่ง
อยู่ในระดับปานกลาง 20 ข้อ โดยมีกิจกรรม การทอนเงินเป็นอันดับสอง การเขียน
หนังสือเป็นอันดับสาม การตรวจรับสินค้าเป็นอันดับสี่ และอยู่ในระดับน้อยหนึ่งข้อ คือ
การสหกรณ์ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 44 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการศึกษาของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การอ่านหนังสือ	3.92	1.09	5
2. การเขียนหนังสือ	4.13	1.04	2
3. การบวกเลข	4.54	1.07	1
4. การลบเลข	3.80	1.07	7
5. การคูณเลข	3.62	1.13	16.5
6. การหารเลข	3.50	1.17	20
7. การรับข่าวสารข้อมูล	3.67	1.10	12
8. การทำบัญชี	3.70	1.21	11
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	3.64	1.21	14.5
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	3.62	1.19	16.5
11. การเก็บรักษาเงิน	3.95	1.12	4
12. การทอนเงิน	3.97	1.11	3
13. การบันทึกรายได้	3.56	0.96	18
14. การจัดซื้อสินค้า	3.75	0.96	9
15. การขายสินค้า	3.76	0.90	8
16. การตรวจรับสินค้า	3.88	1.11	6

ตาราง 44 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
17. การสาธิต	3.66	1.01	13
18. การอภิปราย	3.52	1.11	19
19. การสหกรณ์	3.00	1.10	22
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	3.73	1.05	10
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	3.64	1.11	14.5
22. การฝึกอบรม	3.26	1.13	21

จากตาราง 44 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ อยู่ในระดับมากที่สุดหนึ่งข้อ คือ การบวกเลข เป็นอันดับหนึ่ง อยู่ในระดับมาก 18 ข้อ โดยมีกิจกรรม การเขียนหนังสือเป็นอันดับสอง การทอนเงินเป็นอันดับสาม อยู่ในระดับปานกลางสามข้อ คือ การหารเลข การฝึกอบรม และการสหกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 45 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการศึกษานักเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การอ่านหนังสือ	3.81	1.00	3.5
2. การเขียนหนังสือ	3.69	1.00	6.5
3. การบวกเลข	3.67	0.97	9
4. การลบเลข	3.69	1.00	6.5
5. การคูณเลข	3.56	0.25	13
6. การหารเลข	3.47	1.05	17
7. การรับข่าวสารข้อมูล	3.50	1.10	15.5
8. การทำบัญชี	3.57	1.17	12
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	3.67	1.42	9
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	3.50	1.20	15.5
11. การเก็บรักษาเงิน	3.89	1.08	1
12. การทอนเงิน	3.88	1.10	2
13. การบันทึกรายได้	3.53	1.02	14
14. การจกซื้อสินค้า	3.70	0.90	5
15. การขายสินค้า	3.31	0.80	19.5
16. การตรวจรับสินค้า	3.81	1.07	3.5

ตาราง 45 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
17. การสาธิต	3.62	1.02	11
18. การยอมรับ	3.38	1.22	13
19. การสหกรณ์	2.83	1.16	22
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	3.67	1.02	9
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	2.89	1.06	21
22. การฝึกอบรม	3.31	1.12	19.5

จากตาราง 45 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกชาย อยู่ในระดับมาก 14 ข้อ โดยมีกิจกรรม การเก็บรักษาเงินเป็นอันดับหนึ่ง การทอนเงินเป็นอันดับสอง การอ่านหนังสือ และการตรวจรับสินค้าเป็นอันดับสาม อยู่ในระดับปานกลางแปดข้อ ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการสหกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการศึกษานองสมาชิกรวม

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การอ่านหนังสือ	3.67	1.08	4
2. การเขียนหนังสือ	3.68	1.08	3
3. การบวกเลข	3.57	1.55	8.5
4. การลบเลข	3.65	1.05	5
5. การคูณเลข	3.47	1.19	12
6. การหารเลข	3.30	1.23	17
7. การรับข่าวสารข้อมูล	3.50	1.24	10.5
8. การทำบัญชี	3.35	1.30	15.5
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	3.18	1.20	19
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	3.35	0.71	15.5
11. การเก็บรักษาเงิน	3.80	1.16	1
12. การทอนเงิน	3.78	1.09	2
13. การบันทึกรายได้	3.38	0.94	14
14. การจัดซื้อสินค้า	3.50	1.08	10.5
15. การขายสินค้า	3.63	0.94	6
16. การตรวจรับสินค้า	3.62	1.19	7

ตาราง 46 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
17. การสาธิต	3.42	1.24	13
18. การอภิปราย	3.23	1.18	18
19. การสังเกต	2.78	1.10	21
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	3.57	1.16	8.5
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	2.48	1.16	22
22. การฝึกอบรม	2.80	1.22	20

จากตาราง 46 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกหญิง อยู่ในระดับมากเกินพอ โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การเก็บรักษาเงินเป็นอันดับหนึ่ง การทอนเงินเป็นอันดับสอง การเขียนหนังสือเป็นอันดับสาม และอยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ โดยมีกิจกรรม การฝึกทักษะด้านอาชีพเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 47 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการศึกษานักเรียนอายุ 12 - 25 ปี

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การอ่านหนังสือ	4.16	1.05	2.5
2. การเขียนหนังสือ	4.03	1.10	4
3. การบวกเลข	4.16	0.32	2.5
4. การลบเลข	3.58	0.92	13
5. การคูณเลข	3.89	0.92	6.5
6. การหารเลข	3.68	0.96	13
7. การรับข่าวสารข้อมูล	3.84	1.03	3.5
8. การทำบัญชี	3.63	1.02	16
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	3.68	0.93	13
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	3.63	1.13	16
11. การเก็บรักษาเงิน	4.21	1.02	1
12. การทอนเงิน	4.02	1.10	5
13. การบันทึกรายได้	3.84	0.36	3.5
14. การจัดซื้อสินค้า	3.63	0.94	16
15. การขายสินค้า	3.68	0.37	13
16. การตรวจรับสินค้า	3.89	1.13	6.5

ตาราง 47 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
17. การสาธารณสุข	3.37	1.10	19
18. การออมทรัพย์	3.71	1.03	11
19. การสหกรณ์	3.00	0.93	20
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	3.76	0.99	10
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	2.39	0.86	22
22. การฝึกอบรม	2.97	1.10	21

จากตาราง 47 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี อยู่ในระดับมาก 13 ข้อ โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การเก็บรักษาเงินเป็นอันดับหนึ่ง การอ่านหนังสือ และการบวกเลขเป็นอันดับสอง การเขียนหนังสือเป็นอันดับสี่ และอยู่ในระดับปานกลางสี่ข้อ โดยมีกิจกรรมการฝึกทักษะด้านวิชาชีพเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 4B ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การอ่านหนังสือ	3.58	1.06	5.5
2. การเขียนหนังสือ	3.57	1.01	7
3. การบวกเลข	3.18	1.09	16
4. การลบเลข	3.15	1.12	18
5. การคูณเลข	3.02	1.14	20
6. การหารเลข	3.22	1.23	15
7. การรับข่าวสารข้อมูล	3.44	1.17	12
8. การทำบัญชี	3.48	1.20	9.5
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	3.45	1.26	11
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	3.34	1.28	13
11. การเก็บรักษาเงิน	3.70	1.17	3
12. การทอนเงิน	3.77	1.07	1
13. การบันทึกรายได้	3.33	1.04	14.
14. การจัดซื้อสินค้า	3.58	1.04	5.5
15. การขายสินค้า	3.60	0.89	4
16. การตรวจรับสินค้า	3.72	1.01	2

ตาราง 4B (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
17. การสาธารณสุข	3.51	1.05	3
18. การออมทรัพย์	3.10	1.33	19
19. การสหกรณ์	2.71	1.17	21
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	3.48	1.22	9.5
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	2.52	1.15	22
22. การฝึกอบรม	3.16	1.20	17

จากตาราง 4B แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมากแปดข้อ โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการทอนเงินเป็นอันดับหนึ่ง การตรวจรับสินค้าเป็นอันดับสอง และการเก็บรักษาเงินเป็นอันดับสาม และอยู่ในระดับปานกลาง 14 ข้อ โดยมีกิจกรรมการขายสินค้าเป็นอันดับสี่ และการฝึกทักษะด้านวิชาชีพเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 49 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการศึกษานักเรียนที่ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การอ่านหนังสือ	3.60	1.22	5
2. การเขียนหนังสือ	3.64	0.45	7.5
3. การบวกเลข	3.46	1.05	12
4. การลบเลข	3.49	1.05	10
5. การคูณเลข	3.31	1.10	17
6. การหารเลข	3.22	1.10	19
7. การรับข่าวสารข้อมูล	3.44	0.93	13
8. การทำบัญชี	3.40	1.27	11
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	3.40	1.24	14
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	3.36	1.31	15
11. การเก็บรักษาเงิน	3.75	1.10	2
12. การทอนเงิน	3.03	1.13	1
13. การบันทึกรายได้	3.27	1.00	18
14. การจัดซื้อสินค้า	3.60	1.05	9
15. การขายสินค้า	3.64	0.85	7.5
16. การตรวจรับสินค้า	3.74	1.11	3

ตาราง 49 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
17. การสำรวจชุมชน	3.73	1.05	4
18. การขอสมัครพยาน	3.21	1.21	20
19. การสหกรณ์	2.71	1.15	22
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	3.65	1.05	6
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	2.61	1.12	21
22. การฝึกอบรม	3.32	1.13	16

จากตาราง 49 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากเกินพอ โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การทอนเงินเป็นอันดับหนึ่ง การเก็บรักษาเงินเป็นอันดับสอง การตรวจรับสินค้าเป็นอันดับสาม และอยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ โดยมีกิจกรรมการสำรวจชุมชนเป็นอันดับสี่ และการสหกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 50 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของระดับผลการเรียนรู้
ด้านการศึกษานักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
1. การอ่านหนังสือ	3.07	1.03	4.5
2. การเขียนหนังสือ	3.07	1.00	4.5
3. การบวกเลข	3.99	0.76	1.5
4. การลบเลข	3.99	0.91	1.5
5. การคูณเลข	3.83	0.95	6
6. การหารเลข	3.63	0.99	9
7. การรับข่าวสารข้อมูล	3.65	1.05	12
8. การทำบัญชี	3.60	1.10	15
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	3.66	1.07	10
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	3.56	1.03	16
11. การเก็บรักษาเงิน	2.57	0.92	22
12. การทอนเงิน	3.91	1.03	3
13. การบันทึกรายได้	3.73	0.37	7.5
14. การจัดซื้อสินค้า	3.65	0.92	12
15. การขายสินค้า	3.65	0.39	12
16. การตรวจรับสินค้า	3.73	1.00	7.5

ตาราง 50 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	อันดับของระดับ ผลการเรียนรู้
17. การสำรวจชุมชน	3.26	0.95	13
18. การออกแบบทรัพยากร	3.44	1.17	17
19. การสหกรณ์	2.94	1.03	19.5
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	3.63	1.06	14
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	2.31	1.24	21
22. การฝึกอบรม	2.94	1.07	19.5

จากตาราง 50 แสดงให้เห็นว่าอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก 16 ข้อ
โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การบวกเลข และการลบเลขเป็นอันดับหนึ่ง
การทอนเงินเป็นอันดับสาม และอยู่ในระดับปานกลางหกข้อ โดยมีกิจกรรมการเก็บ
รักษาเงินเป็นอันดับสุดท้าย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบ
นอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุน
พัฒนาหมู่บ้านในค่านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา ดังต่อไปนี้

3.1 การเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบ
โรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
ในค่านเศรษฐกิจ โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับ
การศึกษา รายละเอียดในตาราง 51 - 54 ดังต่อไปนี้

ตาราง 51 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ
ของกรรมการ และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	กรรมการ	ไม่เป็นกรรมการ		
1. การร่วมทุนการขาย	2	1	1	1
2. การจัดทำร้านค้า	3	4	-1	1
3. การค้าขาย	6	3	3	9
4. การกำหนดราคาสินค้า	11	11	0	0
5. การลงทุน	4	7	-3	9
6. การเพิ่มรายได้	5	8	-3	9
7. การลดรายจ่าย	9.5	12	-2.5	6.25
8. การประหยัด	12	6	6	36
9. การหมุนเวียนเงิน	7	5	2	4
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	14	14	0	0
11. การทำบ่อปลา	16	15	1	1
12. การจัดตลาดนัด	15	17	-2	4
13. การผลิตอาหาร	13	13	0	0
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	17	16	1	1
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	8	10	-2	4
16. การหมุนเวียนสินค้า	9.5	9	.5	.25
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	1	2	-1	
N = 17			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 85.5$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.90

จากตาราง 51 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้าน
เศรษฐกิจของกรรมการ และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการมีค่าสหสัมพันธ์สูง นั่นคือ
กับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของกรรมการ และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ
ใกล้เคียงกัน

ตาราง 52 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ
ของสมาชิกชาย และหญิง

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ชาย	หญิง		
1. การร่วมทุนค้าขาย	2	1	1	1
2. การจัดทำร้านค้า	4	3	1	1
3. การค้าขาย	3	12	-9	81
4. การกำหนดราคาสินค้า	10	11	-1	1
5. การลงทุน	5	6	-1	1
6. การเพิ่มรายได้	7	7	0	0
7. การลดรายจ่าย	12	10	2	4
8. การประหยัด	9	4	5	25
9. การหมุนเวียนเงิน	6	5	1	1
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	14	16	-2	4
11. การทำบ่อปลา	16	15	1	1
12. การจัดตลาดนัด	15	14	1	1
13. การผลิตอาหาร	13	13	0	0
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	17	17	0	0
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	8	9	-1	1
16. การหมุนเวียนสินค้า	11	8	3	9
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	1	2	-1	1
N = 17			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 132$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.94

จากตาราง 52 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้
 ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกชาย และหญิง มีค่าสหสัมพันธ์สูง นั่นคือ อันดับของ
 ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกชายและหญิงใกล้เคียงกัน

ตาราง 53 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ
ของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	อายุ 12-25 ปี	อายุ 26 ปีขึ้นไป		
1. การร่วมทุนค้าขาย	2.5	1	1.5	2.25
2. การจัดทำร้านค้า	3.5	3	5.5	30.25
3. การค้าขาย	2.5	4	-1.5	2.25
4. การกำหนดราคาสินค้า	12	10.5	1.5	2.25
5. การลงทุน	4.5	5	-.5	2.25
6. การเพิ่มรายได้	6.5	9	-2.5	6.25
7. การลดรายจ่าย	6.5	12	-5.5	30.25
8. การประหยัด	4.5	7	-2.5	6.25
9. การหมุนเวียนเงิน	6.5	6	2.5	6.25
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	16	14	2	4
11. การทำบ่อปลา	15	16	-1	1
12. การจัดตลาดนัด	14	15	-1	1
13. การผลิตอาหาร	13	13	0	0
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	17	17	0	0
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	11	8	3	9
16. การหมุนเวียนสินค้า	10	10.5	-.5	.25
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	1	2	-1	1
N = 17			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 102.5$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .0.87

จากตาราง 53 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้
 ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 12 – 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าสหสัมพันธ์สูง
 นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกอายุ 12 – 25 ปี
 และอายุ 26 ปีขึ้นไป ใกล้เคียงกัน

ตาราง 54 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ
ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ประถมศึกษา ปีที่ 4	สูงกว่า/ประถม ศึกษาปีที่ 4		
1. การรวมหุ้นค่าย	2	1	1	1
2. การจัดทำร้านค้า	3	5	-2	4
3. การค้าขาย	4	3	1	1
4. การกำหนดราคาสินค้า	11	11	0	0
5. การลงทุน	7	4	3	9
6. การเพิ่มรายได้	10	6	4	16
7. การลดรายจ่าย	12	8	4	16
8. การประหยัด	6	9.5	-3.5	12.25
9. การหมุนเวียนเงิน	5	7	-2	4
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว	15	14	1	1
11. การทำตลาดปลา	16	16	0	0
12. การจัดตลาดนัด	14	15	-1	1
13. การผลิตอาหาร	13	13	0	0
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่	17	17	0	0
15. การส่งเสริมสินค้าหมู่บ้าน	8	12	-4	16
16. การหมุนเวียนสินค้า	9	9.5	-.5	.25
17. การซื้อสินค้าราคาถูก	1	2	-1	1
N = 17			$\sum D = 0$	$\sum D^2 = 82.5$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .0.90

จากตาราง 54 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าสหสัมพันธ์สูง นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ใกล้เคียงกัน

3.2 การเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุนยาสีทกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านการพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา รายละเอียดในตาราง 55 - 58 ดังต่อไปนี้

ตาราง 55 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน
ของกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	กรรมการ	ไม่เป็นกรรมการ		
1. การประชุมปรึกษาหารือ	18	10	8	64
2. การรวมกลุ่มทำงาน	12	12	0	0
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	10	13	-3	9
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	13	11	2	4
5. การแสดงความคิดเห็น	14	14	0	0
6. การรับผิดชอบหน้าที่	8	5	3	9
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	15.5	15	0.5	.25
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	17	18	-1	1
9. การบริการคนอื่น	15.5	17	-1.5	2.25
10. การสร้างความสามัคคี	1	1	0	0
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	2	2.5	-.5	.25
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	7	8.5	-1.5	2.25
13. การช่วยเหลือตนเอง	3	4	-1	1
14. การร่วมมือกันทำงาน	5.5	6	-.5	.25
15. การสร้างความเข้าใจระหว่าง กลุ่มคน	11	16	-5	25
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	5.5	2.5	3	9

ตาราง 55 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	กรรมการ	ไม่เป็นกรรมการ		
17. การเป็นคณตรงต่อเวลา	9	8.5	-0.5	.25
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	4	7	-3	9
N = 13			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 136.5$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.36

จากตาราง 55 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้นักพัฒนาชุมชนของกรรมการ และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ มีค่าสหสัมพันธ์สูง นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้นักพัฒนาชุมชนของกรรมการ และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ใกล้เคียงกัน

ตาราง 56 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน
ของสมาชิกชาย และหญิง

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ชาย	หญิง		
1. การประชุมปรึกษาหารือ	10	7	3	9
2. การรวมกลุ่มทำงาน	11	10.5	.5	.25
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	12	17	-5	25
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	17.5	12.5	5	25
5. การแสดงความคิดเห็น	13	14	-1	1
6. การรับผิดชอบหน้าที่	6	5	1	1
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	14	15	-1	1
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	16	18	-2	4
9. การบริการคนอื่น	17.5	16	1.5	2.25
10. การสร้างความสามัคคี	1	2	-1	1
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	3.5	2	1.5	2.25
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	9	8	1	1
13. การช่วยเหลือตนเอง	5	2	3	9
14. การร่วมมือกันทำงาน	7	6	1	1
15. การสร้างความเข้าใจระหว่าง กลุ่มคน	15	10.5	4.5	20.25
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	2	4	-2	4

ตาราง 56 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ชาย	หญิง		
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	0	12.5	-4.5	20.25
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	3.5	9	-5.5	30.25
N = 10			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 157.5$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.34

จากตาราง 56 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชายและหญิง มีค่าสหสัมพันธ์สูง นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชาย และหญิง ใกล้เคียงกัน

ตาราง 57 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน
ของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	อายุ 12-25 ปี	อายุ 26 ปีขึ้นไป		
1. การประชุมปรึกษาหารือ	12	10	2	4
2. การรวมกลุ่มทำงาน	7.5	13	-5.5	30.25
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	9.5	11.5	-2	4
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	13	11.5	1.5	2.25
5. การแสดงความคิดเห็น	15	15	0	0
6. การรับผิดชอบหน้าที่	5.5	5.5	0	0
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	14	16	-2	4
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	17	18	-1	1
9. การบริการคนอื่น	18	17	1	1
10. การสร้างความสามัคคี	3.5	1	2.5	6.25
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	1.5	2.5	-1	1
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	9.5	8	1.5	2.25
13. การช่วยเหลือตนเอง	1.5	4	-2.5	6.25
14. การร่วมมือกันทำงาน	5.5	7	-1.5	2.25
15. การสร้างความเข้าใจระหว่าง กลุ่มคน	16	14	2	4
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	3.5	2.5	1	1

ตาราง 57 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	อายุ 12-25 ปี	อายุ 26 ปีขึ้นไป		
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	7.5	9	-1.5	2.25
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	11	5.5	5.5	30.25
N = 10			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 1.02$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.09

จากตาราง 57 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าสหสัมพันธ์สูง นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไปใกล้เคียงกัน

ตาราง 50 เปรียบเทียบการสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน
ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ประถมศึกษา ปีที่ 4	สูงกว่าประถม ศึกษาปีที่ 4		
1. การประชุมปรึกษาหารือ	0	12	-4	16
2. การรวมกลุ่มทำงาน	10	13	-3	9
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	12	11	1	1
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม	11	10	1	1
5. การแสดงความคิดเห็น	14	15	-1	1
6. การรับผิดชอบหน้าที่	6	5.5	.5	.25
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน	16	14	2	4
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน	13	13	0	0
9. การบริการคนอื่น	15	17	-2	4
10. การสร้างความสามัคคี	2	1	1	1
11. การเป็นคนซื่อสัตย์	3	2	1	1
12. การพัฒนาหมู่บ้าน	9	7.5	1.5	2.25
13. การช่วยเหลือตนเอง	4	4	0	0
14. การร่วมมือกันทำงาน	7	5.5	1.5	2.25
15. การสร้างความเข้าใจระหว่าง กลุ่มคน	13	16	-3	9
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม	1	3	-2	4

ตาราง 58 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ประถมศึกษาปีที่ 4	สูงกว่าประถมศึกษปีที่ 4		
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา	17	9	8	64
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	5	7.5	-25	6.25
N = 18			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 126$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.87

จากตาราง 58 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าสหสัมพันธ์สูง นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชนของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ใกล้เคียงกัน

3.3 การเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ในด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา รายละเอียดในตาราง 59 - 62 ดังต่อไปนี้

ตาราง 59 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
ของกรรมการ และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	กรรมการ	ไม่เป็นกรรมการ		
1. การอ่านหนังสือ	12	5	7	49
2. การเขียนหนังสือ	3	2	1	1
3. การบวกเลข	7.5	1	6.5	42.25
4. การลบเลข	9	7	2	4
5. การคูณเลข	12	16.5	-4.5	20.25
6. การหารเลข	16	20	-4	16
7. การรับข่าวสารข้อมูล	14	12	2	4
8. การทำบัญชี	18.5	11	7.5	56.25
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	15	14.5	.5	.25
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	17	16.5	.5	.25
11. การเก็บรักษาเงิน	1	4	-3	9
12. การทอนเงิน	2	3	-1	1
13. การบันทึกรายได้	10	13	-3	64
14. การจัดซื้อสินค้า	7.5	9	-1.5	2.25
15. การขายสินค้า	5.5	8	-2.5	6.25
16. การตรวจรับสินค้า	4	6	-2	4

ตาราง 59 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	กรรมการ	ไม่เป็นกรรมการ		
17. การสาธิต	12	13	-1	1
18. การอภิปราย	20	19	1	1
19. การสหกรณ์	22	22	0	0
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	5.5	10	-4.5	20.25
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	21	14.5	6.5	42.25
22. การฝึกอบรม	10.5	21	-2.5	6.25
N = 22			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 350.5$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.30

จากตาราง 59 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของกรรมการ และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ มีค่าสหสัมพันธ์สูง นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของกรรมการ และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการใกล้เคียงกัน

ตาราง 60 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
ของสมาชิกชายและหญิง

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ชาย	หญิง		
1. การอ่านหนังสือ	3.5	4	-0.5	.25
2. การเขียนหนังสือ	6.5	3	3.5	12.25
3. การบวกเลข	9	8.5	-0.5	.25
4. การลบเลข	6.5	5	1.5	2.25
5. การคูณเลข	13	12	1	1
6. การหารเลข	17	17	0	0
7. การรับข่าวสารข้อมูล	15.5	10.5	5	25
8. การทำบัญชี	12	15.5	-3.5	12.5
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	9	19	-9	81
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	15.5	15.5	0	0
11. การเก็บรักษาเงิน	1	1	0	0
12. การทอนเงิน	2	2	0	0
13. การบันทึกรายได้	14	14	0	0
14. การจัดซื้อสินค้า	5	10.5	-5.5	30.25
15. การขายสินค้า	19.5	6	13.5	182.5
16. การตรวจรับสินค้า	3.5	7	-3.5	12.25

ตาราง 60 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ชาย	หญิง		
17. การสาธารณสุข	11	13	-2	4
18. การออมทรัพย์	18	18	0	0
19. การสหกรณ์	22	21	1	1
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	8	8.5	-0.5	.25
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	21	22	-1	1
22. การฝึกอบรม	19.5	20	-0.5	.25
N = 22			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 365.5$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.79

จากตาราง 60 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกชายและหญิง มีค่าสหสัมพันธ์สูง นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกชายและหญิงใกล้เคียงกัน

ตาราง 61 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
ของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	อายุ 12-25 ปี	อายุ 26 ปีขึ้นไป		
1. การอ่านหนังสือ	2.5	5.5	-3	9
2. การเขียนหนังสือ	4	7	-3	9
3. การบวกเลข	2.5	16	-13.5	182.25
4. การลบเลข	18	18	0	0
5. การคูณเลข	6.5	20	-13.5	182.25
6. การหารเลข	13	15	-2	4
7. การรับข่าวสารข้อมูล	8.5	12	-3.5	12.25
8. การทำบัญชี	16	9.5	6.5	42.25
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	13	11	2	4
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	16	13	3	9
11. การเก็บรักษาเงิน	1	3	-2	4
12. การทอนเงิน	5	1	4	16
13. การบันทึกรายได้	8.5	14	-5.5	30.25
14. การจัดซื้อสินค้า	16	5.5	10.5	110.25
15. การขายสินค้า	13	4	9	81
16. การตรวจรับสินค้า	6.5	2	4.5	20.25

ตาราง 61 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	อายุ 12-25 ปี	อายุ 26 ปีขึ้นไป		
17. การสาธารณสุข	19	8	11	121
18. การออมทรัพย์	11	19	-8	64
19. การสหกรณ์	20	21	-1	1
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	10	9.5	.5	.25
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	22	22	0	0
22. การฝึกอบรม	21	17	4	16
N = 22			$\Sigma D=0$	$\Sigma D^2=918$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.48

จากตาราง 61 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 12 -25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป แตกต่างกัน

ตาราง 62 เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา
ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ประถมศึกษา ปีที่ 4	สูงกว่าประถม ศึกษาปีที่ 4		
1. การอ่านหนังสือ	5	4.5	.5	.25
2. การเขียนหนังสือ	7.5	4.5	3	9
3. การบวกเลข	12	1.5	10.5	110.25
4. การลบเลข	10	1.5	8.5	72.25
5. การคูณเลข	17	6	11	121
6. การหารเลข	19	9	10	100
7. การรับข่าวสารข้อมูล	13	12	1	1
8. การทำบัญชี	11	15	-4	16
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	14	10	4	16
10. การจัดดำเนินการรายการ หอกระจายข่าว	15	16	-1	1
11. การเก็บรักษาเงิน	2	22	-20	400
12. การทอนเงิน	1	3	-2	4
13. การบันทึกรายได้	18	7.5	10.5	110.25
14. การจกซื้อสินค้า	9	12	-3	9
15. การขายสินค้า	7.5	12	-4.5	20.25
16. การตรวจรับสินค้า	3	7.5	-4.5	20.25

ตาราง 62 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	การจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้		D	D ²
	ประเมินศึกษา ปีที่ 4	สูงกว่าประเมิน ศึกษาปีที่ 4		
17. การสาธิต	4	18	-14	136
18. การอบรม	20	17	3	9
19. การสนทนา	22	19.5	2.5	6.25
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	6	14	-8	64
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ	21	21	0	0
22. การฝึกอบรม	16	19.5	-3.5	12.25
N = 22			$\Sigma D = 0$	$\Sigma D^2 = 1230$

ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.30

จากตาราง 62 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับต่ำ นั่นคือ อันดับของระดับผลการเรียนรู้ด้านการศึกษาของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรม
ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ
อายุ และระดับการศึกษา รายละเอียดในตาราง 63 - 70 ดังต่อไปนี้

ตาราง 63 ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิต
กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของกรรมการ

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม					
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การหาสมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้ง ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	20	41.67	20	41.67	8	16.67
2. การเข้าร่วมประชุม	29	60.42	17	35.72	2	4.17
3. การแนะนำการซื้อสินค้า	20	41.67	24	50	4	8.33
4. การแนะนำการขายสินค้า	24	50	23	47.92	1	2.08
5. การซื้อสินค้า	27	56.25	20	41.67	1	2.08
6. การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิตกองทุน พัฒนาหมู่บ้าน	28	58.33	20	41.67	0	0
7. การตรวจสอบสินค้า	25	52.08	20	41.67	3	6.25
8. การทำบัญชี	24	50	16	33.33	8	16.66
9. การควบคุมการซื้อสินค้า	22	45.83	22	45.83	4	8.33
10. การควบคุมการขายสินค้า	26	54.16	21	43.75	1	2.08
11. การจัดดำเนินงานที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	11	22.91	30	62.5	7	14.58
12. การจัดทำกิจการโรงสีข้าว	8	16.67	17	35.42	23	47.92
13. การจัดทำอปปลา	7	14.52	20	41.67	21	43.75

ตาราง 63 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม						
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
14. การจัดทำฟาร์มไก่	4	8.33	18	37.5	26	54.17	
15. การจัดดำเนินงานหอกระจายข่าว	14	29.17	22	45.83	12	25	
16. การดำเนินงานสาธารณสุข	20	41.67	21	43.75	7	14.58	
17. การอ่านหนังสือ	22	45.83	24	50	2	4.17	
18. การเขียนหนังสือ	23	47.92	23	47.92	2	4.17	
19. การพัฒนาหมู่บ้าน	19	39.58	29	60.42	0	0	
20. การรับข่าวสารข้อมูล	17	35.42	28	58.33	3	6.25	
21. การเป็นกรรมการดำเนินงาน	29	60.42	19	39.58	0	0	
รวม	419	41.56	454	45.03	135	13.39	1008

จากตาราง 63 แสดงว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิต
 กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของกรรมการ มีค่าร้อยละมากที่สุด คือ ลักษณะการมีส่วนร่วม
 กิจกรรมบางครั้งซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 45.03 ลักษณะการมีส่วนร่วมบ่อย ร้อยละ
 41.56 และไม่เคยร้อยละ 13.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าร้อยละ
 มากที่สุด ของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย 11 ข้อ บางครั้ง 10 ข้อ และ
 ไม่เคยสามข้อ ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย คือ
 การเข้าร่วมประชุมและการเป็นกรรมการดำเนินงาน ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรม
 บางครั้งได้แก่ การจัดดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และการพัฒนาหมู่บ้าน
 ตามลำดับ และลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมไม่เคย คือ การจัดทำฟาร์มไก่

ตาราง 64 ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุน
พัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม					
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การหาสมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้ง ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	58	48.33	60	50.00	2	1.67
2. การเข้าร่วมประชุม	87	72.5	32	26.67	1	0.83
3. การแนะนำการซื้อสินค้า	64	53.33	48	40.00	8	6.67
4. การแนะนำการขายสินค้า	64	53.33	47	39.17	9	7.5
5. การซื้อสินค้า	78	65.00	37	30.83	5	4.17
6. การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิตกองทุน พัฒนาหมู่บ้าน	70	58.33	39	32.5	11	9.17
7. การตรวจสอบสินค้า	67	55.83	38	31.67	15	12.5
8. การทำบัญชี	69	57.5	33	27.5	18	15
9. การควบคุมการซื้อสินค้า	56	41.67	43	35.83	21	17.5
10. การควบคุมการขายสินค้า	58	48.33	47	39.17	15	12.5
11. การจัดดำเนินงานที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	30	25.00	60	50	30	25
12. การจัดทำกิจการโรงสีข้าว	17	14.17	33	27.5	70	58.33
13. การจัดทำบอปลา	11	9.17	50	41.67	59	49.17

ตาราง 64 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม						
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
14. การจัดทำฟาร์มไก่	9	7.5	44	36.67	67	55.83	
15. การจัดทำเนื้องานหอกระจาย ข่าว	44	35.67	56	46.67	20	16.67	
16. การดำเนินงานสาธารณสุข	59	49.17	50	41.67	11	9.17	
17. การอ่านหนังสือ	68	56.67	47	39.17	5	4.17	
18. การเขียนหนังสือ	62	51.67	54	45	4	3.33	
19. การพัฒนาหมู่บ้าน	67	55.83	50	41.67	3	2.5	
20. การรับข่าวสารข้อมูล	53	44.17	62	51.67	5	4.17	
21. การเป็นกรรมการดำเนินงาน	60	50	47	39.17	13	10.83	
รวม	1151	45.67	977	38.76	392	15.55	2520

จากตาราง 64 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิต
 กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ มีค่าร้อยละมากที่สุด คือ ลักษณะ
 การมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 45.67 ลักษณะการมีส่วนร่วม
 บางครั้งร้อยละ 38.76 และไม่เคยร้อยละ 15.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
 ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย 14 ข้อ บางครั้งสี่ข้อ
 และไม่เคยสามข้อ ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย คือ
 การเข้าร่วมประชุม การซื้อสินค้า ตามลำดับ ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง
 คือ การรับข่าวสารข้อมูล และลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมไม่เคย คือ การจัดทำ
 กิจกรรมโรงสีข้าว

ตาราง 65 ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิต
กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกชาย

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม					
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การหาสมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้ง ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	53	49.07	52	48.15	3	2.78
2. การเข้าร่วมประชุม	80	74.07	28	25.93	—	0
3. การแนะนำการซื้อสินค้า	62	57.41	40	37.04	6	5.56
4. การแนะนำการขายสินค้า	64	59.26	40	37.04	4	3.70
5. การซื้อสินค้า	69	63.89	33	30.56	6	5.56
6. การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิต กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	66	61.11	35	32.41	7	6.48
7. การตรวจสอบสินค้า	64	59.26	37	34.26	7	6.48
8. การทำบัญชี	64	59.26	30	27.78	14	12.96
9. การควบคุมการซื้อสินค้า	56	51.85	39	36.11	13	12.04
10. การควบคุมการขายสินค้า	57	52.78	45	50	6	5.56
11. การจัดดำเนินงานที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	27	25	70	64.81	11	10.18
12. การจัดทำกิจการโรงสีข้าว	20	18.52	33	30.56	55	50.93
13. การจัดทำขบปลา	10	9.26	50	46.30	48	44.44

ตาราง 65 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม						
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
14. การจัดทำฟาร์มไก่	8	57.41	45	41.67	55	50.93	
15. การจัดทำนันทนาการกระจาย ชาว	39	36.11	53	49.07	16	14.81	
16. การดำเนินงานสาธารณสุข	60	55.56	40	37.04	8	7.41	
17. การอ่านหนังสือ	60	55.56	43	39.21	5	4.63	
18. การเขียนหนังสือ	58	53.70	46	42.59	4	3.70	
19. การพัฒนาหมู่บ้าน	62	57.41	45	41.67	1	0.93	
20. การรับข่าวสารข้อมูล	50	46.30	55	50.93	3	2.73	
21. การเป็นกรรมการดำเนินงาน	63	58.33	40	37.04	5	4.63	
รวม	1092	48.14	899	39.63	277	12.21	2268

จากตาราง 65 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิต
 กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกชาย มีการร้อยละมากที่สุดคือ ลักษณะการมีส่วนร่วม
 กิจกรรมบอย ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 48.14 ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง
 ร้อยละ 39.63 และไม่เคยร้อยละ 12.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
 ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบอย 16 ข้อ บางครั้งสี่ข้อ
 และไม่เคยสองข้อ ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบอย คือ
 การเข้าร่วมประชุม การซื้อสินค้า และการขายสินค้าที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
 ตามลำดับ ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง ได้แก่ การจัดดำเนินงาน
 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลย คือ การจัดทำกิจการ
 โรงสีข้าว และการจัดทำฟาร์ม

ตาราง 66 ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกหญิง

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม					
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การหาสมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้งศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	25	41.67	28	46.67	7	11.67
2. การเข้าร่วมประชุม	35	58.33	23	38.33	2	3.33
3. การแนะนำการซื้อสินค้า	23	58.33	32	53.33	5	8.33
4. การแนะนำการขายสินค้า	25	41.66	30	50	5	8.33
5. การซื้อสินค้า	36	60.00	24	40.00	—	0.00
6. การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	33	55.00	23	38.33	4	6.67
7. การตรวจสอบสินค้า	29	48.33	21	35.00	10	16.67
8. การทำบัญชี	30	50.00	18	30.00	12	20.00
9. การควบคุมการซื้อสินค้า	22	36.67	26	43.33	12	20.00
10. การควบคุมการขายสินค้า	26	43.33	24	40	10	16.67
11. การจัดดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	13	21.67	23	38.33	24	46.00
12. การจัดทำกิจการโรงสั้ว	6	10.00	16	26.67	38	63.33
13. การจัดทำบอปลา	6	10.00	21	35.00	33	55.00

ตาราง 66 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม						
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
14. การจัดทำฟาร์มไก่	4	6.67	18	30.00	38	63.33	
15. การจัดทำเนิงงานหอกระจาย ข่าว	18	30.00	27	45.00	15	25.00	
16. การดำเนินงานสาธารณสุข	20	33.33	29	48.33	11	18.33	
17. การอ่านหนังสือ	28	46.67	30	50.00	2	3.33	
18. การเขียนหนังสือ	26	43.33	32	53.33	2	3.33	
19. การพัฒนาหมู่บ้าน	26	43.33	32	53.33	2	3.33	
20. การรับข่าวสารข้อมูล	19	31.67	36	60.00	5	8.33	
21. การเป็นกรรมการดำเนินงาน	25	41.67	25	41.67	10	16.67	
รวม	475	37.61	533	42.69	247	19.60	1260

จากตาราง 66 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิต
 กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกหญิง มีค่าร้อยละมากที่สุด คือ ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรม
 บางครั้ง ร้อยละ 42.69 ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย ร้อยละ 37.69 และ
 ไม่เคย ร้อยละ 19.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะ
 การมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อยเจ็ดข้อ บางครั้ง 11 ข้อ และไม่เคยสี่ข้อ ค่าร้อยละมากที่สุด
 ของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อยคือ การซื้อสินค้า การเข้าร่วมประชุม และ
 การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง
 ได้แก่ การรับข่าวสารข้อมูล การแนะนำ การซื้อสินค้า การเขียนหนังสือ และ
 การพัฒนาหมู่บ้าน และลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมไม่เคย คือ การจัดทำกิจการ
 โรงสีข้าว และการจัดทำฟาร์มไก่

ตาราง 67 ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุน
พัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม					
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การหาสมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้ง ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	18	47.37	16	42.11	4	10.53
2. การเข้าร่วมประชุม	25	65.80	13	34.21	—	0
3. การแนะนำการซื้อสินค้า	18	47.37	18	47.37	2	5.26
4. การแนะนำการขายสินค้า	16	42.11	20	52.63	2	5.26
5. การซื้อสินค้า	23	60.52	14	36.84	1	2.63
6. การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิต กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	20	52.63	17	44.74	1	2.63
7. การตรวจสอบสินค้า	18	47.37	18	47.37	2	5.26
8. การทำบัญชี	20	52.63	15	39.47	3	7.89
9. การควบคุมการซื้อสินค้า	14	36.84	19	50.00	5	13.16
10. การควบคุมการขายสินค้า	14	36.84	22	57.89	2	5.26
11. การจัดดำเนินงานที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	10	26.32	18	47.37	10	26.32
12. การจัดทำกิจการโรงสีข้าว	4	10.52	10	47.37	24	63.16
13. การจัดทำบอปลา	3	7.89	20	52.63	15	39.47

ตาราง 67 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม						
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
14. การจัดทำฟาร์มไก่	2	5.26	18	47.37	18	47.37	
15. การจัดทำเนิงงานหอกระจาย ข่าว	13	34.21	20	52.63	5	13.16	
16. การดำเนินงานสาธารณสุข	16	42.11	19	50.00	3	7.89	
17. การอ่านหนังสือ	23	60.53	14	36.84	1	2.63	
18. การเขียนหนังสือ	19	50.00	18	47.36	1	2.63	
19. การพัฒนาหมู่บ้าน	24	63.15	14	36.84	0	0	
20. การรับข่าวสารข้อมูล	14	36.34	24	63.15	0	0	
21. การเป็นกรรมการดำเนินงาน	14	36.34	24	63.15	0	0	
รวม	328	41.10	371	46.49	99	12.40	798

จากตาราง 67 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิต
 กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกอายุ 12 - 25 ปี มีค่าร้อยละมากที่สุด คือ ลักษณะ
 การมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง ร้อยละ 46.49 ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย
 ร้อยละ 41.10 และไม่เคยร้อยละ 12.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
 ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย 10 ข้อ บางครั้ง 12 ข้อ
 และไม่เคยสองข้อ ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย คือ
 การเข้าร่วมประชุม การอ่านหนังสือ และการซื้อสินค้า ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรม
 บางครั้งได้แก่ การรับข่าวสารข้อมูล และการเป็นกรรมการดำเนินงาน และลักษณะ
 การมีส่วนร่วมไม่เคย คือ การจัดทำกิจการโรงสีข้าว

ตาราง 60 ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุน
พัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม					
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การหาสมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้ง ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	55	42.31	63	48.46	12	9.23
2. การเข้าร่วมประชุม	86	66.15	37	28.46	7	5.38
3. การแนะนำการซื้อสินค้า	64	49.23	53	40.76	13	10
4. การแนะนำการขายสินค้า	70	53.85	49	37.69	11	8.46
5. การซื้อสินค้า	79	60.77	42	32.31	9	6.92
6. การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิต กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	78	60.00	40	30.77	12	9.23
7. การตรวจสอบสินค้า	74	56.92	38	29.23	18	13.84
8. การทำบัญชี	71	54.61	35	26.92	24	18.46
9. การควบคุมการซื้อสินค้า	64	49.23	46	35.38	20	15.38
10. การควบคุมการขายสินค้า	68	52.31	45	34.61	17	13.08
11. การจัดดำเนินงานที่งานหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	27	21.54	73	56.15	30	23.08
12. การจัดทำกิจการโรงสีข้าว	20	15.38	40	30.77	70	53.85
13. การจัดทำบอปลา	17	13.08	49	37.69	64	49.23

ตาราง 68 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม						
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
14. การจัดทำฟาร์มไก่	10	7.69	45	34.61	75	57.69	
15. การจัดดำเนินงานหอกระจายข่าว	40	30.77	58	44.61	32	24.61	
16. การดำเนินงานสาธารณสุข	63	48.46	49	37.69	18	13.85	
17. การอ่านหนังสือ	67	51.54	57	43.85	6	4.61	
18. การเขียนหนังสือ	65	50	60	46.15	5	3.85	
19. การพัฒนาหมู่บ้าน	60	46.15	62	47.69	8	6.15	
20. การรับข่าวสารข้อมูล	55	42.31	67	51.54	8	6.15	
21. การเป็นกรรมการดำเนินงาน	75	57.69	39	30	16	12.31	
รวม	1208	44.24	1047	38.35	475	17.39	2730

จากตาราง 68 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิต
 กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าร้อยละมากที่สุด คือ ลักษณะ
 การมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย ซึ่งมีค่าร้อยละ 44.24 ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรม
 บางครั้งร้อยละ 38.35 และไม่เคยร้อยละ 17.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
 ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย 13 ข้อ บางครั้งห้าข้อ
 และไม่เคยสามข้อ ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย คือ
 การเข้าร่วมประชุม การซื้อสินค้า และการขายสินค้าที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนา
 หมู่บ้าน ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง คือ การจัดดำเนินงานที่อ่าน
 หนังสือประจำหมู่บ้าน และลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมไม่เคย คือ การจัดทำ
 ฟาร์มไก่

ตาราง 69 ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม					
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การหาสมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้งศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	40	40.40	54	54.54	5	5.05
2. การเข้าร่วมประชุม	70	70.70	28	28.28	1	1.01
3. การแนะนำการซื้อสินค้า	52	52.52	39	39.39	8	8.00
4. การแนะนำการขายสินค้า	56	56.56	33	33.33	10	10.10
5. การซื้อสินค้า	62	62.62	32	32.32	5	5.05
6. การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	65	65.65	25	25.25	9	9.09
7. การตรวจสอบสินค้า	58	58.58	26	26.26	15	15.15
8. การทำบัญชี	52	52.52	28	28.28	19	19.19
9. การควบคุมการซื้อสินค้า	50	50.50	32	32.32	17	17.17
10. การควบคุมการขายสินค้า	52	52.52	33	33.33	14	14.14
11. การจัดดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	23	23.23	51	51.51	25	25.25
12. การจัดทำกิจการโรงสีข้าว	15	15.15	23	23.23	61	61.61
13. การจัดทำบ่อปลา	11	11.11	39	39.39	49	49.49

ตาราง 69 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม						
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
14. การจัดทำฟาร์มไก่	8	8.08	36	36.36	55	55.55	
15. การจัดทำเนื้องานหอกระจาย ข่าว	33	33.33	45	45.45	21	21.21	
16. การดำเนินงานสาธารณสุข	47	47.47	41	41.41	11	11.11	
17. การอ่านหนังสือ	53	53.53	42	42.42	4	4.04	
18. การเขียนหนังสือ	48	48.48	48	48.48	3	3.03	
19. การพัฒนาหมู่บ้าน	50	50.50	46	46.46	3	3.03	
20. การรับข่าวสารข้อมูล	43	43.43	48	48.48	8	8.08	
21. การเป็นกรรมการดำเนินงาน	57	57.57	31	31.31	11	11.11	
รวม	945	45.45	780	37.51	354	17.02	2079

จากตาราง 69 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิต
 กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าร้อยละ
 มากที่สุด คือ ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 45.45
 ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง ร้อยละ 37.51 และไม่เคยร้อยละ 17.02
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย
 14 ข้อ บางครั้งห้าข้อ และไม่เคยสามข้อ ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมี
 ส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย คือ การเข้าร่วมประชุม การขายของที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนา
 หมู่บ้าน การซื้อสินค้าตามลำดับ ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง คือ การหา
 สมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้งศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน และลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรม
 ไม่เคย คือ การจัดทำกิจการโรงสีข้าว

ตาราง 70 ความถี่และร้อยละของลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุน
พัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม					
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การหาสมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้ง ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	32	46.38	31	44.93	6	8.69
2. การเข้าร่วมประชุม	45	65.51	23	33.33	1	1.45
3. การแนะนำการซื้อสินค้า	33	47.83	32	45.38	4	5.79
4. การแนะนำการขายสินค้า	34	49.27	33	47.83	2	2.90
5. การซื้อสินค้า	41	59.42	26	37.62	2	2.90
6. การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิต กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	34	49.27	32	46.38	3	4.35
7. การตรวจสอบสินค้า	37	57.62	31	44.93	1	1.45
8. การทำบัญชี	41	59.42	21	30.43	7	10.14
9. การควบคุมการซื้อสินค้า	31	44.93	33	47.83	5	7.25
10. การควบคุมการขายสินค้า	28	40.58	36	52.17	5	7.25
11. การจัดดำเนินงานที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	16	23.19	41	59.42	12	17.39
12. การจัดทำกิจการโรงสีข้าว	11	15.94	25	36.25	33	47.83
13. การจัดทำบอปลา	6	8.69	32	46.38	31	44.93

ตาราง 70 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม						
	บ่อย		บางครั้ง		ไม่เคย		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
14. การจัดทำฟาร์มไก่	3	4.35	28	40.58	38	55.07	
15. การจัดดำเนินงานหอกระจายข่าว	25	36.23	34	49.27	10	14.49	
16. การดำเนินงานสาธารณสุข	31	44.93	28	40.58	10	14.49	
17. การอ่านหนังสือ	37	57.62	29	42.03	3	4.35	
18. การเขียนหนังสือ	37	57.62	30	43.79	2	2.90	
19. การพัฒนาหมู่บ้าน	33	47.83	34	49.27	2	2.90	
20. การรับข่าวสารข้อมูล	26	37.68	45	65.22	—	0	
21. การเป็นกรรมการดำเนินงาน	32	46.38	35	50.72	2	2.90	
รวม	613	42.30	659	45.47	177	12.21	1449

จากตาราง 70 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิต กองทุนพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าร้อยละมากที่สุด คือ ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 45.47 ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย ร้อยละ 42.30 และไม่เคยร้อยละ 12.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย 11 ข้อ บางครั้งและข้อ และไม่เคยสองข้อ ค่าร้อยละมากที่สุดของลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบ่อย คือ การเข้าร่วมประชุม การซื้อสินค้า การทำบัญชีตามลำดับ ลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมบางครั้ง คือ การรับข่าวสารข้อมูล และลักษณะการมีส่วนร่วมกิจกรรมไม่เคย คือ การจัดทำฟาร์มไก่

ตอนที่ 5 สรุปข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

สมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ได้แสดงข้อคิดเห็นในแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมไว้มีดังนี้

5.1 เหตุผลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน สมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านได้ให้เหตุผลในการเข้าร่วมเป็นสมาชิก โดยสรุปแล้วจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทั้งสามด้านของการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน คือ

5.1.1 ด้านเศรษฐกิจ สมาชิกให้เหตุผลว่าต้องการประหยัด เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเอง อยากได้ส่วนแบ่งเพื่อยกรฐานะของตนเองและหมู่บ้าน ให้อยู่ดีกินดี อยากร่วมลงทุนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ต้องการทวงราคาสินค้าเพื่อตัดพ่อค้าคนกลาง อยากซื้อสินค้าในราคาถูกและหมุนเวียนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของตนเอง

5.1.2 ด้านการพัฒนาชุมชน สมาชิกให้เหตุผลว่า อยากเห็นและต้องการสร้างความสามัคคีในหมู่บ้าน อยากจะช่วยเหลือและรวมกลุ่มทำงานเพื่อพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง อยากจะใช้เวลาว่างเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน และ เห็นว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม

5.1.3 ด้านการศึกษา สมาชิกให้เหตุผลว่า ต้องการศึกษาทำงานอย่างมีระบบ อยากฝึกหัดการค้าขาย เพื่อฝึกให้ชาวบ้านรวมกลุ่มเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเรียนวิชาชีพ กลุ่มสนใจ และการฝึกอบรม

5.2 ความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับข้อดีของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
สมาชิกได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยสรุปแล้วจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทั้งสามด้านของการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เช่นเดียวกับเหตุผลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก ดังนี้ คือ

5.2.1 ด้านเศรษฐกิจ สมาชิกได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้เพิ่มรายได้ให้แก่ตนเองและหมู่บ้าน ประชาชนรู้จักวิธีการค้าขาย ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายสินค้าราคาถูก ช่วยลดรายจ่าย ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ และเป็นการสร้างงานในชุมชน

5.2.2 ด้านการพัฒนาชุมชน สมาชิกได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้เกิดความสามัคคีระหว่างกลุ่มคนในหมู่บ้าน ประชาชนรู้จักร่วมมือกันทำงาน ทำให้คนรู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม เป็นการพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้คนรู้จักช่วยเหลือตนเองและคนอื่น และเป็นการรักษาดุลประโยชน์ของส่วนรวม

5.2.3 ด้านการศึกษา สมาชิกได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนรู้จักวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน สมาชิกได้ฝึกคัดอ่านและเขียนหนังสืออยู่เสมอ ทำให้รู้จักการรับข่าวสารข้อมูลเป็นคนทันกับเหตุการณ์ และเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ

5.3 ความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับข้อเสียของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
สมาชิกได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสียของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยสรุปแล้วมีน้อยมาก และมักจะเป็นเรื่องส่วนตัวของสมาชิกมากกว่าข้อเสียของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เช่น คณะกรรมการไม่ซื่อสัตย์ เสียเวลาส่วนตัวในการมาปฏิบัติงาน สมาชิกขาดความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยกัน ถูกตำหนิจากผู้เสียผลประโยชน์ และประชาชนยังไม่เข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในตำบลเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา
2. เพื่อจัดอันดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในตำบลเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของอันดับผลการเรียนรู้ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในตำบลเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา
4. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความสำคัญดังนี้

1. ให้ประชาชนได้ทราบถึงผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
2. ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลในการจัดกิจกรรม เพื่อนำไปพัฒนากิจกรรมและรูปแบบของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

3. ให้เจ้าหน้าที่สำนักงานหลักไศพรามข้อมูลในการจัดกิจกรรมศูนย์สาธิต กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อจะได้ประสานงานกันใกล้ชิดยิ่งขึ้น

สมมติฐานของการศึกษาครั้งนี้

1. ประชาชนโดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และ ระดับการศึกษา มีผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนในค่านิยมเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และค่านิยมการศึกษาแตกต่างกัน

2. ประชาชนโดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และ ระดับการศึกษา มีลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกันไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็น สมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชน ที่เป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านซึ่งสุ่มมาจากหมู่บ้านที่มีศูนย์สาธิตกองทุน พัฒนาหมู่บ้าน จำนวน 12 แห่ง เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการ 48 คน และ ไม่เป็นกรรมการ 120 คน รวมทั้งสิ้น 168 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน (multi - stage stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาเนื้อหาสาระสำคัญจากคู่มือการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

รอยเอ็ด และสอบถามประชาชนที่เป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในเขต
อำเภอเมืองรอยเอ็ด จำนวน 40 คน แล้วนำคำตอบที่ได้จากการสอบถามประชาชน
มาจัดอันดับ เรียงหมวดหมู่ใหม่ให้ตรงกับเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของการจัด
กิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านไคแบบสอบถามผลการเรียนรู้แบบนอกระบบ
โรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
ในร้านเสริมธุรกิจ จำนวน 17 ข้อ ด้านการพัฒนาชุมชน จำนวน 18 ข้อ ด้านการ
ศึกษา จำนวน 22 ข้อ และเขียนแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน จำนวน 21 ข้อ เมื่อนำไป
ทดสอบแล้วหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์และให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง
2. นำแบบสอบถามมาพิจารณาความสมบูรณ์ และค้นคว้าที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น
รวม 168 ฉบับ
3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ถ้าตอบมากที่สุดให้หาคะแนน
มากที่สุดให้คะแนน ปานกลางให้สามคะแนน น้อยให้สองคะแนน และน้อยที่สุดให้
หนึ่งคะแนน
4. หาค่าสถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน
5. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการ
มีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในร้านเสริมธุรกิจ ด้านการพัฒนา
ชุมชน และด้านการศึกษา โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย
6. จัดอันดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการ
มีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในร้านเสริมธุรกิจ ด้านการพัฒนา
ชุมชน และด้านการศึกษา

7. วิเคราะห์ความสัมพันธ์อันดับความสำคัญ เสปีร์มาน (Spearman rank - order correlation coefficient)

8. วิเคราะห์ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา

1.1 ด้านเศรษฐกิจ

1.1.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ มีระดับผลของการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

1.1.2 สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงมีระดับผลของการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

1.1.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี และสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

1.1.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการพัฒนาชุมชน

1.2.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ส่วนสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

1.2.2 สมาชิกเพศชายมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดสมาชิกเพศหญิงมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

1.2.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ส่วนสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไปมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมาก

1.2.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมาก

1.3 งานการศึกษา

1.3.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการมีระดับผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

1.3.2 สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิง มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

1.3.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 12 - 25 ปี และสมาชิกกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีระดับผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

1.3.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีระดับผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดอันดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนามุขานในคานเศรษฐกิจด้านการพัฒนาชุมชน และงานการศึกษา

2.1 งานเศรษฐกิจ

2.1.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับคือ การขอสินเชื่อราคาถูก การรวมทุนค้าย และการทำงานในส่วนในเรื่องการทำห่มไก่ค้อยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้
 มากน้อยตามลำดับคือ การรวมทุนคชาชาย การซื้อสินคาราคาถูก และการคชาชาย
 ส่วนในเรื่องการจัดตลาดนัดจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.1.2 สมาชิกเพศชาย จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้มากน้อย
 ตามลำดับคือ การซื้อสินคาราคาถูก การรวมทุนคชาชาย และการคชาชาย ส่วน
 ในเรื่องการทำฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกเพศหญิง จัดอันดับของระดับการ เรียนรู้มากน้อย
 ตามลำดับคือ การรวมทุนคชาชาย การซื้อสินคาราคาถูก และการจัดทำรานค
 ส่วนในเรื่องการทำฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.1.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี จัดอันดับของ
 ระดับการ เรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การซื้อสินคาราคาถูก การรวมทุนคชาชาย
 และการคชาชาย ส่วนในเรื่องการทำฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป จัดอันดับของระดับ
 การ เรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การรวมทุนคชาชาย การซื้อสินคาราคาถูก
 และการจัดทำรานค ส่วนในเรื่องการทำฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.1.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับ
 ของระดับการ เรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การซื้อสินคาราคาถูก การรวมทุนคชาชาย
 และการจัดทำรานค ส่วนในเรื่องการทำฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.2 งานการพัฒนาชุมชน

2.2.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการ จัดอันดับของระดับการ เรียนรู้
 มากน้อยตามลำดับ คือ การสร้างควมสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือ
 ตนเอง ส่วนในเรื่องการประชุมปรึกษาหารือจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ จัดอันดับของระดับการ เรียนรู้
 มากน้อยตามลำดับ คือ การสร้างควมสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษา
 ประโยชน์ส่วนรวม ส่วนในเรื่องการจัดสวัสดิการหมู่บ้านจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.2.2 สมาชิกเพศชาย จัดอันดับของระดับการ เรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การสร้างความสามัคคี การรักษาประโยชน์ส่วนรวม การเป็นคนซื่อสัตย์ และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม ส่วนในเรื่องการปฏิบัติตามมติที่ประชุม และการบริการคนอื่นจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกเพศหญิง จัดอันดับของระดับการ เรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือตนเอง ส่วนในเรื่องการจัดสวัสดิการหมู่บ้านจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.2.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี จัดอันดับของระดับการ เรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การเป็นคนซื่อสัตย์ การช่วยเหลือตนเอง การสร้างความสามัคคี และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ส่วนในเรื่องการบริการคนอื่นจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป จัดอันดับของระดับผลการ เรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ส่วนในเรื่องการจัดสวัสดิการหมู่บ้านจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.2.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับผลการ เรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การรักษาประโยชน์ส่วนรวม การสร้างความสามัคคี และการเป็นคนซื่อสัตย์ ส่วนในเรื่องการจัดสวัสดิการหมู่บ้านจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับผลการ เรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ส่วนในเรื่องการจัดสวัสดิการหมู่บ้านจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.3 งานการศึกษา

2.3.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการ จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้น้อยตามลำดับ คือ การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการเขียนหนังสือ ส่วนในเรื่องการสหกรณ์จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้น้อยตามลำดับ คือ การบวกเลข การเขียนหนังสือและการทอนเงิน ส่วนในเรื่องการสหกรณ์จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.3.2 สมาชิกเพศชาย จัดอันดับของระดับการเรียนรู้ตามลำดับ คือ การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน การอ่านหนังสือ และการตรวจรับสินค้า ส่วนในเรื่องการสหกรณ์จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกเพศหญิง จัดอันดับของระดับการเรียนรู้ตามลำดับ คือ การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการเขียนหนังสือ ส่วนในเรื่องการสหกรณ์จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.3.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 12 - 25 ปี จัดอันดับของระดับการเรียนรู้ตามลำดับ คือ การเก็บรักษาเงิน การอ่านหนังสือ และการบวกเลข ส่วนในเรื่องการฝึกทักษะด้านวิชาชีพจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป จัดอันดับของระดับการเรียนรู้ตามลำดับ คือ การทอนเงิน การตรวจรับสินค้า และการเก็บรักษาเงิน ส่วนในเรื่องการฝึกทักษะวิชาชีพจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

2.3.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับการเรียนรู้ตามลำดับ คือ การทอนเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจรับสินค้า ส่วนในเรื่องการสหกรณ์จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับการเรียนรู้ตามลำดับ คือ การบวกเลข การลบเลข และการทอนเงิน ส่วนในเรื่องการเก็บรักษาเงินจัดอยู่ในอันดับท้ายสุด

3. ผลการเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบ
นอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุน
พัฒนาหมู่บ้านในคานเศรษฐกิจ คานการพัฒนาชุมชน และคานการศึกษา

3.1 คานเศรษฐกิจ

3.1.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ
มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.90

3.1.2 สมาชิกเพศชาย และสมาชิกเพศหญิง มีค่าสหสัมพันธ์
ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.84

3.1.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี และ
สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.87

3.1.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และ
สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง
ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.90

3.2 คานการพัฒนาชุมชน

3.2.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ
มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.86

3.2.2 สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงมีค่าสหสัมพันธ์
ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.84

3.2.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี และสมาชิก
ที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.89

3.2.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และ
สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง
ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.87

3.3 ด้านการศึกษา

3.3.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.80

3.3.2 สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิง มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.79

3.3.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี และสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.48

3.3.4 สมาชิกที่ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับต่ำ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.30

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา

4.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบางครั้งมากที่สุด และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบ่อยครั้งมากที่สุด

4.2 สมาชิกเพศชาย โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบ่อยครั้งมากที่สุด และสมาชิกเพศหญิง โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบางครั้งมากที่สุด

4.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบางครั้งมากที่สุด และสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบ่อยครั้งมากที่สุด

4.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบ่อยครั้งมากที่สุด และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบางครั้งมากที่สุด

5. สรุปข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

5.1 เหตุผลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ประชาชนให้เหตุผลว่าเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ต้องการพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรือง และเพื่อการศึกษาในคานทาง ๆ

5.2 ข้อดีของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ประชาชนได้ให้ข้อคิดว่าเป็นการสร้างระบบเศรษฐกิจในหมู่บ้าน ประชาชนรู้จักพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง และทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้

5.3 ข้อเสียของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ประชาชนได้ให้ข้อคิดว่าสมาชิกไม่ใกล้ชิดต่อกัน ขาดประสบการณ์และไม่เข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

การอภิปรายผล

1. ผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในคานเศรษฐกิจ คานการพัฒนาชุมชน และคานการศึกษา

1.1 คานเศรษฐกิจ

1.1.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า สมาชิกที่เป็นกรรมการเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการร่วมหุ้นค้าขายในระดับมาก ส่วนการคานการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่พบว่าเกิดการเรียนรู้น้อยที่สุด ในขณะที่สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการลดรายจ่าย และการประหยัดในระดับมาก ส่วนการคานการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจัดตลาดนัด

และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่เกิดการ เรียนรู้^{๒๖}น้อยที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าศูนย์สาธิต
กองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นองค์กรที่ชาวบ้านร่วมกันลงทุน เพื่อดำเนินกิจกรรมตามที่ต้องการ
(ศูนย์การศึกษา^{๒๗}นอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 16) และในขณะที่เดียวกัน
สมาชิกที่เป็นกรรมการ เกิดการ เรียนรู้จากกิจกรรมการรวมหุ้นค้ายในระดั้มาก
เพราะสมาชิกที่เป็นกรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการรวมหุ้นค้ายของสมาชิก
โดยตรง ส่วนสมาชิกที่ไม่ได้เป็นกรรมการ เกิดการ เรียนรู้ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ
ลดรายจ่าย และการประหยัดในระดั้มาก เป็นเพราะสมาชิกกลุ่มดังกล่าวได้รับ
ผลประโยชน์โดยตรงจากการรวมเป็นสมาชิก กล่าวคือเป็นทั้งการลดรายจ่ายและ
เป็นการประหยัดพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจของศูนย์สาธิต
กองทุนพัฒนาหมู่บ้านในเรื่องเกี่ยวกับ เพื่อเป็นการประหยัดและลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว
ส่วนกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการ เรียนรู้^{๒๘}น้อยที่สุดของสมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิก
ที่ไม่เป็นกรรมการ คือ การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำขบปลา การจัด
ตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ ที่เป็นเช่นนี้เพราะกิจกรรมในด้านต่าง ๆ
ดังกล่าวล้วนเป็นกิจกรรมสำคัญรองทั้งสิ้น ซึ่งต่างจากกิจกรรมหลักคือ กิจกรรมร้านค้า

1.1.2 สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงมีระดับผลของการ เรียนรู้ใน
ระดั้มานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า สมาชิกเพศชายเกิดการ เรียนรู้
จากกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้าในราคาถูกในระดั้มากที่สุด และการรวมหุ้น
ค้ายในระดั้มาก ส่วนการดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การจัดตลาดนัด และ
การทำฟาร์มเลี้ยงไก่ พบว่าเกิดการ เรียนรู้ในระดั้น้อยที่สุด ในขณะที่สมาชิก
เพศหญิงเกิดการ เรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้าราคาถูกในระดั้มากที่สุด
และการค้ายในระดั้มาก ส่วนการดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำขบปลา
การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่พบว่า เกิดการ เรียนรู้ในระดั้น้อยที่สุด
ทั้งนี้เป็นเพราะหลักการและวัตถุประสงค์ของกองทุนสาธิตพัฒนาหมู่บ้านที่มีความประสงค์
ให้สมาชิกสามารถซื้อสินค้าอันจำเป็นต่อชีวิตประจำวันในราคาถูก ดังนั้นสมาชิกเพศชาย

และสมาชิกเพศหญิงจึงเกิดการ เรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้าในราคาถูก เช่นเดียวกัน นอกจากนี้สมาชิกเพศชายยังเห็นว่าการรวมหุ้นค้าขายช่วยให้เกิด การเรียนรู้ในระดับมาก ในขณะที่สมาชิกเพศหญิงเห็นว่าการค้าขายช่วยให้เกิด การเรียนรู้ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยส่วนรวมสมาชิกเพศชายมักจะมี บทบาทในกิจกรรมกองทุนสาขิตพัฒนาหมู่บ้านในลักษณะเด่นชัดกว่าสมาชิกเพศหญิง และในขณะที่เดียวกันลักษณะธรรมชาติของเพศหญิงมักจะสนใจ เรื่องเกี่ยวกับการค้าขาย มากกว่าเพศชายนั่นเอง ส่วนกิจกรรมที่ส่งผลต่อการ เรียนรู้น้อยที่สุด คือ การดำเนินการ กิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ ที่เป็นเช่นนี้เพราะทั้งสมาชิกเพศชายและหญิงโดยส่วนรวมจะให้ความสำคัญของกิจกรรม ราคามากกว่ากิจกรรมด้านอื่น ๆ

1.1.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี และสมาชิกที่มีกลุ่ม อายุ 26 ปีขึ้นไป มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา ในรายละเอียดสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 12 - 25 ปี เกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการรวมหุ้นค้าขาย การค้าขาย การสกรายจ่าย การประหยัด และ การซื้อสินค้าราคาถูกในระดับมากที่สุด ส่วนการดำเนินการกิจการโรงสีข้าวอยู่ใน ระดับน้อยที่สุด ในขณะที่สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป เกิดการเรียนรู้จากการ รวมหุ้นค้าขายในระดับมาก ส่วนการดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่เกิดการ เรียนรู้ในระดับน้อยที่สุดทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่กำลัง จะเป็นผู้ใหญ่และเป็นผู้ใหญ่แล้วจึงให้ความสนใจเกี่ยวกับการรวมหุ้นค้าขาย การค้าขาย เพราะกิจกรรมเหล่านี้เป็นหนทางนำไปสู่ความเป็นหลักฐานของครอบครัวในอนาคต ซึ่งพิจารณาได้จากการที่สมาชิกเห็นว่าเป็นการลดค่าใช้จ่าย การประหยัด และ เป็นประโยชน์ในการซื้อสินค้าราคาถูก ส่วนสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป เห็นว่าการรวมหุ้นค้าขายช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ

ช่วงอายุดังกล่าวเป็นวัยของผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นระยะของการเปลี่ยนแปลงฐานะ สังคม และเศรษฐกิจ ชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานจะสอดคล้องกันจึงมีความจำเป็นที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางการบริหาร การจัดการและทักษะทางสังคม (สมบุญ ศาลยาชีวิต 2526 : 185) ดังนั้นสมาชิกกลุ่มดังกล่าวจึงให้ความสำคัญการรวมทุน คาขายมากกว่ากิจกรรมอื่น

1.1.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีระดับผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการซื้อสินค้าราคาถูกในระดับมาก ส่วนการดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ พบว่าเกิดการเรียนรู้น้อยที่สุด ในขณะที่สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการซื้อสินค้าราคาถูกในระดับมากที่สุด การรวมทุนคาขายและการส่งเสริมสินค้าหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก ส่วนการดำเนินการกิจการโรงสีข้าว การทำบ่อปลา การจัดตลาดนัด และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ เกิดการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 มีชีวิตจำกัดเฉพาะซึ่งต่างกับสมาชิกที่จบสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้นสมาชิกที่จบสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 จึงเกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องได้ดีกว่าสมาชิกที่จบประถมศึกษาปีที่ 4

1.2 ด้านการพัฒนาชุมชน

1.2.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ส่วนสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด สมาชิกที่เป็นกรรมการเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประชุมปรึกษาหารือ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวมในระดับมาก ในขณะที่สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการเกิดการ

เรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประชุมปรึกษาหารือ การปฏิบัติตามมติที่ประชุม การรับผิดชอบหน้าที่ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ การพัฒนาหมู่บ้าน การช่วยเหลือตัวเอง การรักษาประโยชน์ส่วนรวม การเป็นคนตรงต่อเวลา และการอุทิศตนเองเพื่อส่วนรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะสมาชิกที่เป็นกรรมการมีบทบาทสำคัญโดยตรงเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของกองทุนสวัสดิพัฒนาหมู่บ้าน ในขณะที่มีความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม นับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญของกองทุน ส่วนสมาชิกไม่เป็นที่กรรมการเกิดการเรียนรู้จากการร่วมประชุมหารือเช่นกัน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งกิจกรรมนี้จะเป็นแนวทางให้สมาชิกทั้งที่เป็นกรรมการและไม่เป็นกรรมการได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ร่วมกันในการดำเนินงานของกิจกรรมกองทุน อีกทั้งเป็นการสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของกองทุนสวัสดิพัฒนาหมู่บ้านในด้านการพัฒนาชุมชน

1.2.2 สมาชิกเพศชายมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ส่วนสมาชิกเพศหญิงมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า สมาชิกเพศชายเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างความสามัคคี การพัฒนาหมู่บ้าน และการรักษาประโยชน์ส่วนรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่สมาชิกเพศหญิงเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประชุมปรึกษาหารือ การช่วยเหลือตนเอง และการอุทิศตนเองเพื่อส่วนรวมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะเฉพาะของเพศชายและเพศหญิงที่แตกต่างกัน จึงเป็นเหตุให้สมาชิกเพศชายเกิดการเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมของศูนย์สวัสดิกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ในลักษณะของการสร้างความสามัคคี การพัฒนาหมู่บ้าน และการรักษาประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าในท่านอื่น ๆ ในขณะที่สมาชิกเพศหญิงเห็นว่ากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประชุมปรึกษาหารือ การช่วยเหลือตนเอง และการอุทิศตนเองเพื่อส่วนรวมช่วยให้เกิดการเรียนรู้มากกว่ากิจกรรมอื่น ทั้งนี้เพราะกิจกรรมของศูนย์สวัสดิกองทุน

พัฒนาหมู่บ้าน หัวใจสำคัญประการหนึ่งคือการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นการช่วยเหลือตนเอง และการอุทิศตนเองเพื่อส่วนรวมของสมาชิกทั้งสิ้น

1.2.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ส่วนสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประชุมปรึกษาหารือ การรวมกลุ่มทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปฏิบัติตามมติของที่ประชุม การแสดงความคิดเห็น การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ การพัฒนาหมู่บ้าน การช่วยเหลือตนเอง การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน การรักษาระบอบส่วนรวม และการเป็นคนตรงต่อเวลาในระดับมากที่สุด ในขณะที่สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างความสามัคคี และการเป็นคนซื่อสัตย์ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะลักษณะการดำเนินงานของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน มีลักษณะเด่นที่สำคัญคือ การสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และในขณะที่ด้วยกันสมาชิกทุกคนต้องมีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของการดำเนินงานในองค์กร นอกจากนี้สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี มีความเห็นว่าการประชุมปรึกษาหารือ การรวมกลุ่มทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปฏิบัติตามมติของที่ประชุม การแสดงความคิดเห็น การพัฒนาหมู่บ้าน การช่วยเหลือตนเอง การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน การรักษาระบอบส่วนรวม และการเป็นคนตรงต่อเวลา เป็นภารกิจอันสำคัญยิ่งและส่งผลต่อการเรียนแบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

1.2.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสามัคคี การช่วยเหลือตนเอง การรักษาระเบียบส่วนรวม การเป็นคนตรงต่อเวลา และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประชุมปรึกษาหารือ การรวมกลุ่มทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปฏิบัติงานตามมติของที่ประชุม การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการพัฒนาหมู่บ้านในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เพราะสมาชิกทั้งสองกลุ่มล้วนเห็นความสำคัญของการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในลักษณะของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับหลักการ ของกองทุนคือเป็นองค์กรของประชาชนดำเนินงานและบริหารงานโดยประชาชน และเพื่อประชาชนเอง (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 11)

1.3 ความถนัดศึกษา

1.3.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการมีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าสมาชิกที่เป็นกรรมการ เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับข่าวสารข้อมูล การทำบัญชี การตรวจรับสินค้า และการสาธิตสาธิตในระดับมาก ในขณะที่สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ การลงเลข การทำบัญชี การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับสินค้าในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกที่เป็นกรรมการเห็นว่าการรับข่าวสารข้อมูลเป็นกลไกอันสำคัญในการช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน และเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหมู่บ้านในทุกด้าน ส่วนสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ เห็นว่ากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านหนังสือ

การเรียนรู้หนังสือ การลบเลข การทำบัญชี การใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์ ช่วยให้การเรียนรู้มากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้านการศึกษารัฐของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 13 - 14) และสอดคล้องกับแบบแผนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทั้งสี่ด้านตามแนวคิดของโลเวลล์ (สมบุญวัน ศาสยาชีวัน 2526 : 143 อ้างอิงมาจาก Lovell. 1980) คือ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ขึ้นอยู่กับความรู้ ข้อเท็จจริง (cognitive information) การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ (cognitive strategies) การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม (social learning) และการเรียนรู้ด้านทักษะ (skills)

1.3.2 สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิง มีระดับผลของการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่าสมาชิกเพศชายเกิดการเรียนรู้ จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับสินค้า ในระดับมากที่สุด ในขณะที่สมาชิกเพศหญิงเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบวกเลข การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับสินค้าในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกทั้งสองกลุ่มเห็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน การบวกเลข การตรวจรับสินค้าล้วนมีส่วนช่วยให้ สมาชิกเกิดการเรียนรู้ด้านการศึกษทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบนอกโรงเรียน จากประสบการณ์ของสมาชิกโดยตรง (ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ และสุมาลี สังข์ศรี 2528 : 32 อ้างอิงมาจาก Knox. 1977) ทั้งนี้สมาชิกเพศหญิงส่วนใหญ่ มีหน้าที่ขายสินค้าให้กับสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

1.3.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี และสมาชิกที่มีกลุ่ม อายุ 26 ปีขึ้นไป มีระดับผลของการเรียนรู้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาใน รายชื่อพบว่า สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรม ที่เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ การบวกเลข การลบเลข การคูณเลข

การรับข่าวสารข้อมูล การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับสินค้าที่เป็นเช่นนี้ เพราะสมาชิกกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่มีหน้าที่เกี่ยวกับการขายสินค้าให้กับสมาชิก ดังนั้นจึงเกิดการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ การบวกเลข และคูณเลข การรับข่าวสารข้อมูล เป็นต้น ในขณะที่สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินและการตรวจรับสินค้าในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้ เพราะสมาชิกในกลุ่มอายุดังกล่าวส่วนใหญ่มีหน้าที่รับผิดชอบจากศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน และการตรวจรับสินค้า

1.3.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีระดับผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการตรวจรับสินค้าในระดับมากที่สุด ในขณะที่สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ การลบเลข การเก็บรักษาเงิน และการทอนเงินในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกทั้งสองกลุ่มต่างมีความรับผิดชอบตอบพาทและหน้าที่ของตนจากศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน จึงเป็นส่วนให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนโดยเฉพาะสมาชิกที่การศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ความสำคัญจากการเรียนรู้ที่เกิดจากการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ มากกว่าสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4

จากการพิจารณาผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และ

ระดับการศึกษา พบว่า โดยส่วนรวมสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเกิดการ เรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนทุกด้านในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการพัฒนาชุมชน ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่เกิดการ เรียนรู้ในระดับมากและมากที่สุด การเรียนรู้ดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของกองทุนสาธิตพัฒนาหมู่บ้าน ที่ต้องการให้ สมาชิกเกิดการ เรียนรู้ทั้งสามด้าน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 13 - 14) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการ เรียนรู้ในลักษณะการศึกษา นอกระบบโรงเรียนของสมาชิก คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง (Knox. 1977 อ้างถึงใน ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ และสมาลี สังข์ศรี 2528 : 32) และแบบแผนการเรียนรู้ติดตามแนวคิดของ โลเวลล์ (Lovell, R. Bernard. 1980 อ้างถึงใน สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน 2526 : 143) คือการเรียนรู้แบบ นอกระบบโรงเรียนจะเป็นการเรียนรู้ในลักษณะของการเรียนรู้จากข้อเท็จจริง (cognitive information) การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ (cognitive strategies) การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม (social learning) และ การเรียนรู้ด้านทักษะ (skills learning)

2. ผลการจัดอันดับผลการ เรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนจากการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านการเสริมธุรกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา

2.1 ด้านเสริมธุรกิจ

2.1.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการจัดอันดับของระดับผลการ เรียนรู้ มากน้อยตามลำดับคือ การซื้อสินค้าราคาถูก การรวมหุ้นค้ายาย และดำรงจัดทำร้านค้า ส่วนในเรื่องการทำฟาร์มไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกที่เป็น กรรมการ เน้นบทบาทและให้ความสำคัญต่อกิจการรวมร้านค้ากองทุนมากกว่าด้านอื่น อีกทั้งการซื้อสินค้าราคาถูกจะเป็นการช่วยเหลือสมาชิกด้วยกัน นอกจากนี้ ยังพบว่า การรวมหุ้นค้ายายและการจัดทำร้านค้า เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดการ เรียนรู้ แบบนอกระบบโรงเรียนของสมาชิกด้วย

สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการจัดอันดับของระดับการ เรียนรู้ตามลำดับ ตามลำดับคือการรวมทุนค้าย การซื้อสินค้าราคาถูก และการค้าขาย ที่เป็นเช่นนี้ เพราะหลักการและวัตถุประสงค์ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน คือเป็นการรวมทุน ค้าย โดยจำหน่ายสินค้าราคาถูกให้กับสมาชิก ดังนั้นสมาชิกจึงให้ความสำคัญ ของการรวมทุนค้ายมากกว่ากิจกรรมคนอื่น

2.1.2 สมาชิกเพศชายจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ตามลำดับ คือ การซื้อสินค้าราคาถูก การรวมทุนค้าย และการค้าขาย ส่วนในเรื่องการทำ ฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกเพศชายส่วนใหญ่เป็น กรรมการในกิจกรรมชุดต่าง ๆ เช่นรานค้า ดังนั้นบทบาทสำคัญของสมาชิกเพศชาย คือการพิจารณาตรวจรับสินค้า ตรวจนับจำนวนยอดสินค้าในแต่ละวัน เป็นต้น ควบคู่กันดังกล่าวสมาชิกเพศชายจึงจัดลำดับการเรียนรู้ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ สินค้าราคาถูก การรวมทุนค้าย และการค้าขาย

สมาชิกเพศหญิง จัดอันดับของระดับการ เรียนรู้ตามลำดับตามลำดับ คือ การรวมทุนค้าย การซื้อสินค้าราคาถูก และการจัดทำรานค้า ส่วนในเรื่อง การทำฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในลำดับท้ายสุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกเพศหญิงส่วนใหญ่ มีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมรานค้า ดังนั้นจึงให้ความสำคัญของการรวมทุนค้าย การซื้อสินค้าราคาถูก และการจัดทำรานค้า ในขณะเดียวกันสมาชิกทั้งเพศชายและ เพศหญิงต่างจัดลำดับการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ไว้ลำดับท้ายสุด ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรม ดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญลำดับรอง

2.1.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี จัดอันดับของระดับ การเรียนรู้ตามลำดับ คือการซื้อสินค้าราคาถูก การรวมทุนค้าย และ การค้าขาย ส่วนในเรื่องการทำฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด ทั้งนี้เป็นเพราะ สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ต่อ การปฏิบัติงานของกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตพัฒนาหมู่บ้าน ประกอบกับกิจกรรม

ที่สำคัญคือกองทุนร้านค้าซึ่งดำเนินงานในลักษณะการรวมทุนค้ายาจำหน่ายสินค้าราคาถูกให้กับสมาชิก ดังนั้นจึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน

สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับคือ การรวมทุนค้ายา การซื้อสินค้าราคาถูก และการจัดทำร้านค้า ส่วนในเรื่องการทำฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่ไ้รวมทุนกันลงทุนในกิจกรรมร้านค้า จึงเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากกว่าเรื่องอื่น

2.1.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับคือ การซื้อสินค้าราคาถูก การรวมทุนค้ายา และการจัดทำร้านค้า ส่วนในเรื่องการทำฟาร์มเลี้ยงไก่นั้นจัดอยู่ในลำดับท้ายสุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ในความสำคัญต่อกิจกรรมร้านค้าของกองทุนมากกว่าคนอื่น อีกทั้งการซื้อสินค้าราคาถูกเป็นการช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกด้วยกันอีกด้วย

สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือการรวมทุนค้ายา การซื้อสินค้าราคาถูก และการค้ายา ส่วนเรื่องการจัดทำฟาร์มเลี้ยงไก่จัดอยู่ในอันดับท้ายสุด ที่เป็นเช่นนั้นเพราะหลักการและกิจกรรมของศูนย์สาธิตพัฒนาหมู่บ้านเน้นการรวมทุนด้วยกันระหว่างสมาชิก โดยเฉพาะการรวมทุนค้ายาถึงกล่าวเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกไปซื้อสินค้าในราคาถูก ส่วนในกิจกรรมเกี่ยวกับการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ถูกจัดลำดับไว้ท้ายสุดนั้นเนื่องมาจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมลำดับรอง

2.2 ด้านการพัฒนาชุมชน

2.2.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการ จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือตนเอง ที่เป็นเช่นนั้นเพราะสมาชิกที่เป็นกรรมการเป็นสมาชิกที่ต้องมีความรับผิดชอบ

การดำเนินงานของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านรวมทั้งกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ดังนั้นการสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือตนเองจึงมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนของสมาชิกที่เป็นกรรมการ

สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับคือ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ที่เป็นเช่นนั้นเพราะลักษณะการดำเนินงานของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยหลักการแล้วเป็นการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่ของสมาชิก ดังนั้นการสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม จึงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนเช่นกัน

2.2.2 สมาชิกเพศชาย จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับคือ การสร้างความสามัคคี การรักษาประโยชน์ของส่วนรวม การเป็นคนซื่อสัตย์ และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม ที่เป็นเช่นนั้นเพราะเนื่องจากหลักการและวัตถุประสงค์ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านการพัฒนาชุมชน กล่าวคือ ต้องการให้ความสามัคคีในหมู่สมาชิก ซึ่งรวมทั้งการรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม การเป็นคนซื่อสัตย์ และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม

สมาชิกเพศหญิง จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับคือ การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือตนเอง ที่เป็นเช่นนั้นเพราะโดยส่วนรวมสมาชิกเพศหญิงมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในกองทุนร้านค้าและกิจกรรมลำดับรองอื่น ๆ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญของการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนจากการสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือตนเองมากกว่ากิจกรรมประเภทอื่น

2.2.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับคือ การเป็นคนซื่อสัตย์ การช่วยเหลือตนเอง

การสร้างควมสามัคคี และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกในกลุ่มดังกล่าวนี้อยู่ในระยะที่เริ่มเป็นผู้ใหญ่ ประกอบกับกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นการดำเนินกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน ดังนั้นสมาชิกในกลุ่มดังกล่าวจึงให้ความสำคัญและจัดลำดับของการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเป็นคนซื่อสัตย์ การช่วยเหลือตนเอง การสร้างควมสามัคคี และการรักษาประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าด้านอื่น

สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การสร้างควมสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกในกลุ่มดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่มีบทบาทและหน้าที่ต่อกิจกรรมในส่วนต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เช่น เป็นกรรมการในส่วนต่าง ๆ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการสร้างควมสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม

2.2.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การสร้างควมสามัคคี และการเป็นคนซื่อสัตย์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ต่างเห็นความสำคัญของผลประโยชน์ส่วนรวมสามัคคี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ประกอบกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยความเข้าใจความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของสมาชิก

สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การสร้างควมสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานของ

ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ดังนั้นสมาชิกกลุ่มดังกล่าวจึงให้ความสำคัญกับการสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวมในการส่งผลถึงการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน

2.3 ด้านการศึกษา

2.3.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการ จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการเขียนหนังสือ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่เป็นกรรมการล้วนต้องมีความรับผิดชอบต่อการเงินของกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ดังนั้นจึงให้ความสำคัญของการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการเขียนหนังสือ มากกว่ากิจกรรมในเรื่องอื่น

สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การบวกเลข การเขียนหนังสือ และการทอนเงิน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ส่วนใหญ่ความรับผิดชอบและบทบาทในการดำเนินงานของศูนย์สาธิตพัฒนาหมู่บ้านน้อยกว่าสมาชิกที่เป็นกรรมการ ดังนั้นสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการจึงให้ความสำคัญของการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการบวกเลข การเขียนหนังสือ และการทอนเงินมากกว่ากิจกรรมด้านอื่น

2.3.2 สมาชิกเพศชาย จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน การอ่านหนังสือ และการตรวจรับสินค้า ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกเพศชายส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีบทบาทต่อการดำเนินกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่นการเป็นกรรมการ ตรวจรับสินค้า การเก็บรักษาเงิน ดังนั้นสมาชิกเพศชายจึงให้ความสำคัญของกิจกรรมดังกล่าวซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน

สมาชิกเพศหญิง จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการเขียนหนังสือ ที่เป็นเช่นนี้

เพราะสมาชิกเพศหญิงส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของกองทุนร้านค้า ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการเขียนหนังสือ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

2.3.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี จัดอันดับของระดับการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การเก็บรักษาเงิน การอ่านหนังสือ และการบวกเลข ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่มึนหน้าที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญคือ กิจกรรมเกี่ยวกับร้านค้า ดังนั้นสมาชิกกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี จึงให้ความสำคัญในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การอ่านหนังสือ และการบวกเลขมากกว่ากิจกรรมด้านอื่น

สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การบวกเลข การลบเลข และการทอนเงิน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมเป็นสมาชิกที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ และเป็นสมาชิกที่มีบทบาทต่อการดำเนินกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่เกี่ยวกับร้านค้า ดังนั้นการบวกเลข การลบเลข และการทอนเงิน จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน

2.3.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การทอนเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจรับสินค้า ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่มึนหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมร้านค้าของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ดังนั้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนที่สำคัญคือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ เช่น การทอนเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจรับสินค้า

สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 จัดอันดับของระดับผล การเรียนรู้มากน้อยตามลำดับ คือ การบวกเลข การลบเลข และการทอนเงิน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกส่วนใหญ่ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 เป็น กลุ่มสมาชิกที่พบพาหนะและหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาขิต กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ดังนั้นการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนที่สำคัญคือ กิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบเช่นกัน

จากการพิจารณาการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาขิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในค่านเศรษฐกิจ คำนการพัฒนารวมชน และค่านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า โดยส่วนรวมสมาชิกของศูนย์สาขิตกองทุน พัฒนาหมู่บ้านจัดลำดับของการเรียนรู้ตามลำดับ 1 - 3 ในค่านเศรษฐกิจ คือ การซื้อสินค้าราคาถูก การรวมหุ้นค้ายาย และการค้ายาย ในค่านพัฒนารวมชน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เกิดการเรียนรู้จากการสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ส่วนในค่านการศึกษาสมาชิกเห็นว่า การบวกและลบเลข การอ่านหนังสือ และการทวจริยสันค้ำ ล้วนส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนอกระบบ โรงเรียนทั้งสิ้น ดังนั้นการเรียนรู้ในทุกค่านดังกล่าวคือ ค่านเศรษฐกิจ คำนการ พัฒนารวมชน และค่านการศึกษา ล้วนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของศูนย์ สาขิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านทั้งสิ้น (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 13 - 14) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของโนลส์ (สุนทร โคกรบรเทา 2524 : 96 อ้างอิงมาจาก Knowles. n.d.) ที่ว่าการเรียนรู้แบบนอกระบบ โรงเรียน ผู้ใหญ่จะเรียนรู้จากประสบการณ์ (experiences) และการเห็นคุณค่า ของเวลา (time perspectives) คือ การเรียนรู้เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาขิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน คำเน้นการอยู่นั้นล้วนมีส่วนช่วยส่งเสริมให้สมาชิกได้เกิดการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน

3. การเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์อันดับของระดับผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านการเสริมธุรกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา

3.1 ด้านเสริมธุรกิจ

3.1.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง และมีค่าเท่ากับ 0.90 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ ล้วนมีหน้าที่หรือบทบาทที่ต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านใกล้เคียงกัน กล่าวคือกรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ และในขณะที่เกี่ยวกับสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการก็มีหน้าที่ในการรักษาประโยชน์ของส่วนรวมโดยวิธีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคี (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 1) นอกจากนี้การเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนดังกล่าวเกิดจากการที่สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จึงเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือการปฏิบัติจริง (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 18) ดังนั้นระดับผลของการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนในด้านการเสริมธุรกิจของสมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการจึงไม่แตกต่างกัน

3.1.2 สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงมีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง และมีค่าเท่ากับ 0.84 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงล้วนมีสถานภาพเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะกิจกรรมเกี่ยวกับร้านค้า ซึ่งพบว่าทั้งสมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงต่างได้รับการเรียนรู้จากกิจการค้าขายในระดับใกล้เคียงกัน ดังนั้นระดับผลของการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนในด้านการเสริมธุรกิจของสมาชิกทั้งสองกลุ่มจึงมีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง คือ เกิดการเรียนรู้ในระดับใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกัน

3.1.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี และสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูงและมีค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกทั้งสองกลุ่มดังกล่าวมีระดับช่วงอายุที่ต่อเนื่องกัน ประกอบกับระดับการศึกษาของสมาชิกทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับใกล้เคียงกันคือ ประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนี้สมาชิกทั้งสองกลุ่มมีการะหน้าที่ออกกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเหมือนกัน จึงจะเห็นได้จากการที่สมาชิกทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญของการเรียนรู้เกี่ยวกับการรวมทุนค้ายาย การค้าขายมากกว่าค่านอื่น ๆ ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นการเกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรง (ชลทิพย์ เอี่ยมส่วอ่างค์ และสุมาลี สังข์ศรี 2528 : 32 อ้างอิงมาจาก Knox. 1977) ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ผลของการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนในค่านเศรษฐกิจของสมาชิกทั้งสองกลุ่มจึงไม่แตกต่างกัน

3.1.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูงและมีค่าเท่ากับ 0.90 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกทั้งสองกลุ่มต่างมีการะหน้าที่ออกปฏิบัติงานในหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน จึงจะเห็นได้จากการที่สมาชิกทั้งสองกลุ่มต่างจัดลำดับของระดับการเรียนรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน เช่นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวมทุนค้ายาย การค้าขาย และการซื้อสินค้าราคาถูก เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ประกอบกับการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือประสบการณ์ตรง จึงเป็นเหตุให้สมาชิกทั้งสองกลุ่มมีสภาพการเรียนรู้ในระดับที่ใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกัน

3.2 ค่านการพัฒนาชุมชน

3.2.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการ มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูงและมีค่าเท่ากับ 0.86 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้

เพราะสมาชิกทั้งที่เป็นกรรมการและไม่เป็นกรรมการ ต่างมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ การดำเนินกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านใหม่รรดูเป้าหมาย ดังจะเห็นได้จากการที่สมาชิกทั้งสองกลุ่มต่างให้ความสำคัญในการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน เช่น การสร้างความสามัคคี การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ในด้านการพัฒนาชุมชนของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในเรื่องของการสร้างความสามัคคี การรักษาผลประโยชน์รวมกัน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 : 14) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงทำให้ระดับผลการเรียนรู้ทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

3.2.2 สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงมีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง และมีค่าเท่ากับ 0.84 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกทั้งสองกลุ่มต่างต่างมีจุดมุ่งหมายหรืออุดมการณ์เดียวกัน เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของตน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ประกอบกับสมาชิกทั้งสองกลุ่มต่างมีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเหมือนกัน ดังนั้นจึงมีสภาพการเรียนรู้ในลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน

3.2.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี และสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง และมีค่าเท่ากับ 0.89 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกทั้งสองกลุ่มมีระดับอายุที่ต่อเนื่องกัน และทำกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านได้เปิดโอกาสให้สมาชิกทั้งสองกลุ่มได้มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ตามลักษณะของกิจกรรมในประเทศต่าง ๆ เหมือนกันและต่อเนื่องกัน ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นการให้การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงจากประสบการณ์ อีกทั้งสมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี เป็นสมาชิกที่กำลังอยู่ในวัยผู้ใหญ่จึงให้ความสนใจกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ดังนั้นสมาชิกทั้งสองกลุ่มจึงมีสภาพการเรียนรู้ในลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน

3.2.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูงและมีค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกทั้งสองกลุ่มทางมีการะบุพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงเป็นเหตุผลให้สมาชิกทั้งสองกลุ่มมีระดับการ เรียนรู้ที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาชุมชนของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านที่เน้นความสามัคคี การรักษาดุลประโยชน์ร่วมกัน และการเป็นคนซื่อสัตย์ เป็นต้น ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าสมาชิกทั้งสองกลุ่มล้วนจัดอันดับระดับผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ได้ใกล้เคียงกัน ประกอบกับระดับการศึกษาของสมาชิกทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ เป็นสมาชิกที่จบการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้นสภาพการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของสมาชิกทั้งสองกลุ่มจึงไม่แตกต่างกัน

3.3 ด้านการศึกษา

3.3.1 สมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการมีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูงและมีค่าเท่ากับ 0.80 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกที่เป็นกรรมการและสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน กล่าวคือ สมาชิกที่เป็นกรรมการต้องมีความรับผิดชอบต่อการเงินในแต่ละกิจกรรม เช่น การควบคุม การตรวจสอบ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จะส่งผลต่อระดับการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของสมาชิกที่เป็นกรรมการ และในขณะเดียวกันสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับกิจการทั่วไป เช่น ทำหน้าที่บริการขายสินค้าให้กับสมาชิกอื่น ซึ่งกิจกรรมที่จะส่งเสริมการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบวกเลข การเขียนหนังสือ และการทอนเงิน เป็นต้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วพบว่า สมาชิกทั้งสองกลุ่มมีระดับผลของการเรียนรู้ใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกัน ทั้งเป็นผลสืบเนื่องจากการที่สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ นั้นเอง

3.3.2 สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิง มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง และมีค่าเท่ากับ 0.79 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกทั้งสองกลุ่มล้วนมีส่วนรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามภารกิจต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษามหาวิทยาลัยทั้งสองกลุ่มได้จัดทำแผนของการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนไว้ใกล้เคียงกัน กล่าวคือสมาชิกเพศชายได้ให้ความสำคัญของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน การอ่านหนังสือ และการตรวจรับสินค้า ในขณะที่สมาชิกเพศหญิงได้ให้ความสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การทอนเงิน และการเขียนหนังสือ เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าลักษณะการเรียนรู้ของสมาชิกทั้งสองกลุ่มมีลักษณะใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ดังนั้นสมาชิกทั้งสองกลุ่มจึงมีระดับผลของการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

3.3.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี และสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเท่ากับ 0.48 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะความแตกต่างของช่วงอายุ คือ สมาชิกในกลุ่มอายุ 12 - 25 ปี ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสมาชิกที่เป็นวัยรุ่นและกำลังเข้าสู่ในวัยผู้ใหญ่ ในขณะที่สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มสมาชิกที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ ประกอบกับการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนดังกล่าวองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งคือประสบการณ์ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสมาชิกกลุ่มที่มีอายุ 26 ปีขึ้นไปจะมีประสบการณ์ที่มากกว่ากลุ่มสมาชิกที่มีอายุระหว่าง 12 - 25 ปี ด้วยเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวนี้จึงส่งผลให้สมาชิกทั้งสองกลุ่มมีระดับผลของการเรียนรู้แตกต่างกัน

3.3.4 สมาชิกที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับต่ำ คือมีค่าเท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะระดับการศึกษาของสมาชิกทั้งสองกลุ่มต่างกัน กล่าวคือสมาชิกกลุ่มหนึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนสมาชิกอีกกลุ่มหนึ่งจบการศึกษาระดับสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงแม้ว่าสมาชิกทั้งสองกลุ่ม

จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่เมื่อพิจารณาในด้านการศึกษาแล้ว จะพบว่าสมาชิกทั้งสองกลุ่มมีสภาพระดับของการเรียนรู้แตกต่างกัน

จากการพิจารณาเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์ การจัดอันดับของระดับผล การเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชนและด้านการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า โดยส่วนรวมมีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูง คือมีลักษณะการเรียนรู้ใกล้เคียงกันหรือไม่ แตกต่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา ซึ่งยกเว้น สถานภาพด้านอายุและระดับการศึกษาที่พบว่า มีความแตกต่างกันจึงเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามโดยสภาพส่วนรวมแล้วพิจารณาให้เห็นว่า สมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านมีลักษณะการเรียนรู้ใกล้เคียงกัน ซึ่งทั้งนี้อาจ เป็นผลจากการที่สมาชิกได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จากประสบการณ์โดยตรง โดยยึดถือหลักการประชาธิปไตย จึงได้ผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ ประสงค์ของการดำเนินกิจการศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

4. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุน พัฒนาหมู่บ้าน โดยจำแนกตามสถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับ การศึกษา

4.1 สมาชิกที่เป็นกรรมกรโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะ บางครั้งมากที่สุด และสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมกรโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมใน ลักษณะบ่อยครั้งมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่เป็นกรรมกรนั้นโดยสภาพความ เป็นจริงแล้วมีจำนวนน้อย กล่าวคือ แบ่งสมาชิกที่เป็นกรรมกรออกเป็นสองลักษณะ คือ คณะกรรมการกลาง ไคแก่ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ผู้จัดการ นายทะเบียน หรือเลขานุการ และเหรัญญิก กรรมการอีกคณะที่เป็นกรรมการเฉพาะกิจ

ประกอบด้วยคณะกรรมการดังกล่าวนี้มีหน้าที่หลักคือ การบริหารและการกำหนดแนวนโยบายในการดำเนินงานของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน อีกทั้งกรรมการบางท่านมีภารกิจ มีหน้าที่งานประจำที่ต้องรับผิดชอบจึง เป็นเหตุให้สมาชิกที่เป็นกรรมการมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบางครั้ง ส่วนสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการโดยส่วนรวม จะได้รับการพิจารณาให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามลักษณะของกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น กิจกรรมรณาคา เป็นต้น ดังนั้นสมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการจึงมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบ่อยครั้งมากที่สุด

4.2 สมาชิกเพศชายโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในกิจกรรมในลักษณะบ่อยครั้งมากที่สุด และสมาชิกเพศหญิงโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบางครั้งมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยสภาพทั่วไปของสมาชิกเพศชายนอกจากจะมีภารกิจครอบครัว สังคม ชุมชน และหน้าที่การงานประจำแล้ว ภารกิจสำคัญประการหนึ่งก็คือการที่ใคร่ส่วนรวมช่วยเหลือชุมชนของตน ดังนั้นสมาชิกเพศชายโดยส่วนรวมจึงมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบ่อยครั้งมากที่สุด ในขณะที่สมาชิกเพศหญิงส่วนใหญ่มีการะผูกพันกับครอบครัว และหน้าที่การงานประจำจึงเป็นอุปสรรคอันสำคัญจึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมในลักษณะบางครั้งมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคะเน คำจูน (สมคะเน คำจูน 2528 : 68 - 69) ที่ศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่มีต่อการสอนเสริมพบว่า นักศึกษาหญิงโดยส่วนรวมมีภารกิจและความผูกพันต่อหน้าที่การงาน และครอบครัว จนเป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการสอนเสริม

4.3 สมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในกิจกรรมในลักษณะบางครั้งมากที่สุด และสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในกิจกรรมบ่อยครั้งมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมาชิกที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 12 - 25 ปี เป็นสมาชิกที่อยู่ระหว่างวัยรุ่นและกำลังเป็นผู้ใหญ่ อีกทั้งส่วนใหญ่มิมีการะผูกพันในด้านการเรียนจึงเป็นเหตุให้มีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะ

บางครั้ง ในขณะที่สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ใหญ่แล้ว และเห็นความสำคัญของกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้เป็นการดำเนินกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ดังนั้นสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป จึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมบ่อยครั้งมากที่สุด

4.4 สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบ่อยครั้งมากที่สุด และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในลักษณะบางครั้งมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่ได้รับกรมอำนวยการในปฏิทินนำตามลักษณะของกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เช่น เป็นเจ้าหน้าที่บริการขายสินค้าให้กับสมาชิก หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ลักษณะดังกล่าวนี้จึงเป็นเหตุให้สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบ่อยครั้ง ในขณะที่สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนร่วมกิจกรรมในลักษณะบางครั้ง ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกในกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ และมีภารกิจผูกพันกับหน้าที่การงานประจำ จึงเป็นเหตุให้รวมกิจกรรมได้เป็นบางครั้ง

5. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

5.1 เหตุผลในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยส่วนรวมเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามัคคีของหมู่คณะ และเป็นการดำเนินการในลักษณะของการปกครองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ทั้งต่อส่วนตัว ครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินงานในลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นการดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

5.2 ข้อดีของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะในชุมชนนั้น ๆ อีกทั้งเป็นการช่วยเหลือสมาชิกให้รู้จักประหยัด อดออมในรายได้อีก ใฝ่คุณาพลอดภัย และประการสำคัญทำให้เกิดการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนอย่างต่อเนื่องจากการเข้าร่วม เป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

5.3 ข้อเสีย ในการเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ยังมีสมาชิกบางส่วนที่ขาดความจริงใจ ขาดความซื่อสัตย์ จึงก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานบ้างเล็กน้อย นอกจากนี้การประสานงานระหว่างเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ระหว่างสมาชิกที่เป็นกรรมการ และระหว่างสมาชิกกับสมาชิกที่เป็นกรรมการ เป็นประเด็นสำคัญเพราะหากมีช่องว่างมากอาจทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานได้

ข้อเสนอแนะต่อศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

1. ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านควรจะได้ขยายกิจกรรมให้ครบวงจรตามที่ได้อ้างนโยบายไว้ ทั้งนี้เพราะรูปแบบของกิจกรรมในปัจจุบันส่วนใหญ่มีเน้นเฉพาะกิจกรรมร้านค้าเป็นหลัก ทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียนในลักษณะที่แบบ

2. ควรส่งเสริมฝึกอบรม ศึกษาดูงาน สำหรับสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงให้สมาชิกมีความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานตลอดทั้งให้สมาชิกได้รู้จักกับผิชอบต่อหน้าที่ เสียสละต่อส่วนรวมเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน

3. ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านควรจะได้ประสานงานกับกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในลักษณะครบวงจร

4. ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านควรจะได้ร่วมมือกับศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดในการให้การศึกษาเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนมากขึ้นกว่าเดิม
โดยพิจารณาจากลักษณะงานที่ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ดำเนินการ
เช่น การฝึกอบรมวิชาชีพในหลักสูตรต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานศูนย์
สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
2. ควรศึกษาวิจัยปัญหาในการดำเนินกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนา
หมู่บ้านตามความคิดเห็นของกรรมการและสมาชิก
3. ควรศึกษาวิจัยผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุน
พัฒนาหมู่บ้าน
4. ควรศึกษาวิจัยความต้องการของกรรมการและสมาชิกศูนย์สาธิต
กองทุนพัฒนาหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการบริหารงาน

ဘဏ္ဍာမူကဒ်မ

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม นโยบายและแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน หนึ่งใจการพิมพ์ 2526, 56 หน้า
- _____ แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)
หนึ่งใจการพิมพ์ 2524, 82 หน้า
- _____ รายงานการประชุมสัมมนานักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน วิกตอรี
การพิมพ์ 2524, 141 หน้า
- การศึกษานอกโรงเรียน, ศูนย์ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ศูนย์การศึกษา
นอกรโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2525, 24 หน้า
- _____ ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด
2526, 47 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
ในเขตชนบทยากจน 2525, 12 หน้า อักสำเนา
- _____ แผนพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษาที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) พัฒนาศึกษา 2524,
369 หน้า
- ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ และสุมาลี สังข์ศรี การศึกษานอกโรงเรียนและการพัฒนา
กองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2528, 127 หน้า
- ชาทิชาตรี โยสีดา และประวิติ สุพร รายงานการไปศึกษาดูงานฝึกอบรม และประชุม
สัมมนา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด 2524, 22 หน้า
- ชูศรี วงศ์รัตนะ สถิติเพื่อการวิจัย เจริญผล 2526, 270 หน้า
- เชียบศรี วิวิธสิริ จิตวิทยาเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ภาควิชาการศึกษามหาวิทยาลัยไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 200 หน้า
- เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์ การวัดทัศนคติและพฤติกรรมการ ศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 135 หน้า

- ทองอยู่ แก้วไทรยะ "การพัฒนาคณงานสำคัญที่ถูก (แกล้ง) ลืมในการพัฒนาชนบทยากจน"
รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 4 เพชรสยามการพิมพ์ 2525, 482 หน้า
- นงนารถ วิฑูรปัญญากิจ และคนอื่น ๆ การประเมินผลศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
จังหวัดร้อยเอ็ด 2527, เอกสารอัครสำเนา 6 หน้า
- นิพนธ์ ศศิธร "การศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ" สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
งานประสานงานพัฒนาชนบทภาคเหนือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ์โลก
 2524, 213 หน้า
- นิวัติ เทพนมณี ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจังหวัดร้อยเอ็ด ม.ป.ป. อัครสำเนา
เบญจา ชั้นไพบุญย์ ปรัชญาการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและการศึกษานอกโรงเรียน ภาควิชา
การศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 118 หน้า
- ปทุม นิคมานนท์ การศึกษานอกระบบโรงเรียน อักษรบัณฑิต 2523, 139 หน้า
- _____ การศึกษานอกระบบโรงเรียน ทิพย์อักษร 2528, 364 หน้า
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน กองแผนงาน แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ของกระทรวงศึกษาธิการ
 จงเจริญการพิมพ์ 2526, 134 หน้า
- ประยูร ศรีประสาธน์ รูปแบบการจัดการศึกษาสหกรณ์แก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตร
ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525
- ปาพจน์ ไสภณ การฝึกหัดครูกับการพัฒนาชนบท หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
 2526, 171 หน้า
- พนัส หันนาคินทร์ การศึกษาของไทย วัฒนาพานิช 2524, 253 หน้า
- มนู เหมะ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ดศูนย์การศึกษาประชาชนเพื่อ
ประชาชน เอกสารอัครสำเนา, 10 หน้า
- วิชา อัครศาสตร์ และอุคม เขยเฟื่องศ์ ปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ไพศาลศิลป์ 2523, 99 หน้า
- ศุภร ศรีแสน การศึกษานอกระบบโรงเรียน เจ้าพระยาการพิมพ์ 2527, 222 หน้า

- สมตะเน คำจูน การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย
ชมรมอาจารย์ที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 180 หน้า อักษรสาเนา
 สมบูรณ์ ศาลยาชีวิต จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่ ลานนาการพิมพ์ เชียงใหม่
 2526, 375 หน้า
- สาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด, สำนักงาน คู่มือดำเนินงานศูนย์สวัสดิการกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
 2527, 94 หน้า
- สุนทร โคตรบรรเทา การศึกษานอกระบบโรงเรียน อักษรสยามการพิมพ์ 2524,
 123 หน้า
- _____ การเรียนรู้อย่างผู้ใหญ่ของนอกระบบโรงเรียน (แปล) อักษรสยามการพิมพ์ 2525,
 114 หน้า
- _____ การศึกษานอกระบบโรงเรียน อักษรสยามการพิมพ์ 2526, 125 หน้า
- อารี กุลทัต "การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน" รวมบทความการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน เล่ม 4 เพชรสยามการพิมพ์ 2525, 482 หน้า
- อุณา นพคุณ การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กรุงสยามการพิมพ์
 2527, 210 หน้า
- _____ การศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523,
 207 หน้า

Best, John W. Research in Education. 3rd., New Jersey, Prentice -
 Hall, 1977.

Coles, Edwin N. Townsend. Adult Education in Developing Countries.
 2nd ed., New York, Pergamon Press, 1977. 199 p.

Gronbach, Lee Joseph. The Dependability of Behavioral Measurement :
 Theory of Generalizability for Scores and Profile. New York,
 Wiley 1972. 410 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
 New York, McGraw-Hill Book Company, 1976. 466 p.

Hass, Glen. Curriculum Planning : A New Approach. 2nd ed., Boston :
 Allyn And Bacon, Inc., 1977. 502 p.

- Havighurst, R.J. Human Development and Education. New York : Longmans Green, 1953.
- Kidd, J.R. How Adults learn. New York : Association Press, 1976.
- Knowles, Malcolm S. The Modern Practice of Adult Education : From Pedagogy to Andragogy. Chicago : Follett, 1980.
- _____. The Adult Learner : A Neglected Species. 2nd ed., Houston Gulf Rublish Co., 1979.
- _____. The Modern Practice of Adult Education. New York; Association Press, 1970.
- Knox, A.B. Adult Development and Learning. California : Jossey : Bass Inc., 1977.
- Lovell, R. Bernard. Adult Learning. New York : John Wiley & Sons, 1980.

တရားဗဟို

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับ
ตัวท่าน

1. สถานภาพ

☐ เป็นกรรมการ

☒ ไม่เป็นกรรมการ

2. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

3. อายุ

☐ 12-25 ปี

☐ 26 ปีขึ้นไป

4. การศึกษา

☐ ประถมปีที่ 4

☐ สูงกว่าประถมปีที่ 4

ตอนที่ 2 ผลการเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียน จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์
สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละข้อ แล้วพิจารณา
ระดับผลการเรียนรู้ของท่านในแต่ละข้อจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแล้วทำเครื่องหมาย
ลงในช่องระดับการเรียนรู้ โดยพิจารณาดังนี้

กิจกรรมที่ท่านเห็นว่า	มีผลการเรียนรู้มากที่สุด	ให้กา ✓	ลงในช่อง	มากที่สุด
กิจกรรมที่ท่านเห็นว่า	มีผลการเรียนรู้มาก	ให้กา ✓	ลงในช่อง	มาก
กิจกรรมที่ท่านเห็นว่า	มีผลการเรียนรู้ปานกลาง	ให้กา ✓	ลงในช่อง	ปานกลาง
กิจกรรมที่ท่านเห็นว่า	มีผลการเรียนรู้น้อย	ให้กา ✓	ลงในช่อง	น้อย
กิจกรรมที่ท่านเห็นว่า	มีผลการเรียนรู้น้อยที่สุด	ให้กา ✓	ลงในช่อง	น้อยที่สุด

1. ผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การรวมทุนค้าขาย					
2. การจัดทำร้านค้า					
3. การค้าขาย					
4. การกำหนดราคาสินค้า					
5. การลงทุน					
6. การเพิ่มรายได้					
7. การลดรายจ่าย					
8. การประหยัด					
9. การหมุนเวียนเงิน					

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. การดำเนินการกิจการโรงสีข้าว					
11. การทำบ่อปลา					
12. การจัดการคานัก					
13. การผลิตอาหาร					
14. การทำฟาร์มเลี้ยงไก่					
15. การส่งเสริมสินค้าชุมชน					
16. การหมุนเวียนสินค้า					
17. การซื้อสินค้าราคาถูก					

2. ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การประชุมปรึกษาหารือ					
2. การรวมกลุ่มทำงาน					
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
4. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม					
5. การแสดงความคิดเห็น					

	ระดับผลการเรียนรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. การรับผิดชอบหน้าที่					
7. การมอบหมายหน้าที่การงาน					
8. การจัดสวัสดิการหมู่บ้าน					
9. การบริการคนอื่น					
10. การสร้างความสามัคคี					
11. การเป็นคนซื่อสัตย์					
12. การพัฒนาหมู่บ้าน					
13. การช่วยเหลือตนเอง					
14. การร่วมมือกันทำงาน					
15. การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคน					
16. การรักษาประโยชน์ส่วนรวม					
17. การเป็นคนตรงต่อเวลา					
18. การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม					

3. ผลการเรียนรู้ด้านการศึกษา

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การอ่านหนังสือ					
2. การเขียนหนังสือ					

กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับผลการเรียนรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. การบวกเลข					
4. การลบเลข					
5. การคูณเลข					
6. การหารเลข					
7. การรับข่าวสารข้อมูล					
8. การทำบัญชี					
9. การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน					
10. การจัดทำใบรายการรายการหอกระจายข่าว					
11. การเก็บรักษาเงิน					
12. การถอนเงิน					
13. การบันทึกรายได้					
14. การซื้อสินค้า					
15. การขายสินค้า					
16. การตรวจรับสินค้า					
17. การสาธารณสุข					
18. การออมทรัพย์					
19. การสหกรณ์					
20. การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ					
21. การฝึกทักษะด้านวิชาชีพ					
22. การฝึกอบรม					

ตอนที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อ แล้วพิจารณา ลักษณะการมีส่วนร่วมของท่านในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องลักษณะการมีส่วนร่วม

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม		
	บ่อย	บางครั้ง	ไม่เคย
1. การหาสมาชิกเพื่อรวมกลุ่มก่อตั้งศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน			
2. การเข้าร่วมประชุม			
3. การแนะนำการซื้อสินค้า			
4. การแนะนำการขายสินค้า			
5. การซื้อสินค้า			
6. การขายสินค้าที่ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน			
7. การตรวจสอบสินค้า			
8. การทำบัญชี			
9. การควบคุมการซื้อสินค้า			
10. การควบคุมการขายสินค้า			
11. การจัดดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน			
12. การจัดทำกิจการโรงสีข้าว			
13. การจัดทำขบปลา			
14. การจัดทำฟาร์มไก่			

กิจกรรม	ลักษณะการมีส่วนร่วม		
	บ่อย	บางครั้ง	ไม่เคย
15. การจัดดำเนินงานหอกระจายข่าว			
16. การดำเนินงานสาธารณสุข			
17. การอ่านหนังสือ			
18. การเขียนหนังสือ			
19. การพัฒนาหมู่บ้าน			
20. การรับข่าวสารข้อมูล			
21. การเป็นกรรมการดำเนินงาน			

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็น จากการที่ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยเขียนความคิดเห็นลงในช่องว่างต่อไปนี้

1. ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเพราะ

.....

2. ท่านเห็นว่าศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านมีข้อดี คือ

.....

3. ท่านเห็นว่าศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านมีข้อเสีย คือ

.....

การเรี'ยนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
ของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจังหว'คร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

ของ

ประวั'ติ สุพร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ชันวาคม 2529

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลการเรียนรู้แบบนอกระบบ
โรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
ในด้านการเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษา และเพื่อศึกษาลักษณะการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน โดยจำแนกตาม
สถานภาพของสมาชิก เพศ อายุ และระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สมาชิกศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
ที่เป็นกรรมการ 48 คน และไม่เป็นกรรมการ 120 คน รวมทั้งสิ้น 168 คน โดยวิธีการ
สุ่มแบบแบ่งชั้นหลายชั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์อันดับสเปียร์มาน

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ในด้านผลการเรียนรู้ พบว่า สมาชิกที่เป็นและไม่เป็นกรรมการ สมาชิกเพศชาย
และหญิง สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 12 - 25 ปีและ 26 ปีขึ้นไป และสมาชิกที่มีระดับการศึกษา
ประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่า โดยส่วนรวมมีระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ และ
ด้านการศึกษาในระดับปานกลาง ส่วนด้านการพัฒนาชุมชน สมาชิกที่เป็นกรรมการและ
สมาชิกเพศหญิงมีระดับผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง สมาชิกเพศชาย สมาชิกที่มีกลุ่ม
อายุ 26 ปีขึ้นไป สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่า อยู่ในระดับ
มาก สมาชิกที่ไม่เป็นกรรมการและสมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 12 - 25 ปี อยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับการจัดอันดับของระดับผลการเรียนรู้ พบว่า สมาชิกที่เป็นและไม่เป็น
กรรมการ สมาชิกเพศชายและหญิง สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 12 - 25 ปีและ 26 ปีขึ้นไป
และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่า จัดอันดับความสำคัญของ
ระดับผลการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจสำคัญสามอันดับแรก ได้แก่ การร่วมหุ้นค้าขาย การซื้อ
สินค้าราคาถูก และการจัดทำร้านค้า ด้านการพัฒนาชุมชนได้แก่ การสร้างความสามัคคี

การเป็นคนซื่อสัตย์ และการรักษาประโยชน์ส่วนรวม และด้านการศึกษา ได้แก่ การขบถเลข การเก็บรักษาเงิน และการทอนเงิน

ส่วนในด้านการสัมพันธ์ของการจัดอันดับ พบว่า สมาชิกที่เป็นและไม่เป็นกรรมการ สมาชิกเพศชายและหญิง สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 12 - 25 ปีและ 26 ปีขึ้นไป และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่า มีค่าสหสัมพันธ์ของการจัดอันดับด้านเศรษฐกิจและด้านการพัฒนาชุมชนในระดับสูง ส่วนด้านการศึกษา สมาชิกที่เป็นและไม่เป็นกรรมการ สมาชิกเพศชายและหญิงอยู่ในระดับสูง สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 12 - 25 ปีและ 26 ปีขึ้นไปอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าอยู่ในระดับต่ำ

นอกจากนี้ในด้านการมีส่วนร่วม พบว่า สมาชิกที่เป็นและไม่เป็นกรรมการ สมาชิกเพศชายและหญิง สมาชิกที่มีกลุ่มอายุ 12 - 25 ปีและ 26 ปีขึ้นไป และสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่า โดยส่วนรวมมีลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน บ่อยครั้ง และบางครั้งมากที่สุด

Nonformal Learning of People Participating in
Activities of Village Development Fund
Demonstration Centres in Roi-Et Province

AN ABSTRACT

BY

PRAWAT SUPORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

December 1986

The purposes of this research were to study and compare the nonformal learning outcomes of people participating in activities of the Village Development Fund Demonstration Centres in economic, community development, and educational aspects; and to study of how people participated in activities as classified by status, sex, age and level of education of the members.

The sample used in this research included 48 committee members, and 120 non-committee members of the Village Development Fund Demonstration Centres, totalling 168, which was selected by the multi-stage stratified random sampling.

The instrument used for collecting data was the questionnaire, with the reliability of 0.85, constructed by the researcher, and the statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Spearman rank-order correlation coefficient.

The findings were as follows:

In the area of nonformal learning outcomes, it was found that the members who were committee and non-committee, male and female, in the age group of 12-25 and 26 years old and above, and with the educational level of Grade 4 and above had in the economic and educational aspects at a moderate level, while in the community development aspect the members who were committee and female had the nonformal learning outcomes at a moderate level. The members who were male, in the age group of 26 years old and above, and with the educational level of Grade 4 and above had at a high level. The members who were non-committee, and in the age group of 12-25 years old had at the highest level.

Concerning the rankings of the nonformal learning outcomes, it was found that the members who were male and female, in the age group of 12-25 and 26 years old and above gave the first three rankings in the economic aspect including sharing money for investment, purchasing low-priced goods, and establishing selling stalls; in the community development including building harmony, being honest, and taking care of public properties; and in educational aspect including arithmetic addition, keeping money, and giving change.

In comparison of rankings of the nonformal learning outcomes, it was found that the members who were committee and non-committee, male and female, in the age groups of 12-25 and 26 years old and above, and with the educational level of Grade 4 and above had the correlation of rankings in economic and community development aspects at a high level, while in educational aspect it was found that the members who were committee and non-members, male and female had correlation at a high level. The members who were in the age group of 12-25 and 26 years old and above had the correlation at a moderate level, and the members with the educational level of Grade 4 and above had at a low level.

In regard to people's participation, it was found that in general the members who were committee and non-committee, male and female, in the age groups of 12-25 and 26 years old and above, and with the educational level of Grade 4 and above often and occasionally participated in the Village Development Fund Demonstration Centres at the highest level.

ประวัติผู้วิจัย

นายประวัติ สุพร เกิดเมื่อวันที่ 21 เดือนเมษายน พ.ศ. 2483 ที่อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ประวัติการศึกษา

- 2495 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา จากโรงเรียนบ้านแมตวิทยาคาร
- 2501 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 จากโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
- 2503 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากโรงเรียนฝึกหัดครู
มหาสารคาม
- 2508 สอบไล่ประกาศนียบัตรพิเศษครูมัธยม จากกระทรวงศึกษาธิการ
- 2515 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษาบัณฑิต จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา
มหาสารคาม
- 2529 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ จาก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- 2503 ครูโรงเรียนวัดบ้านโนนหมากแงว อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2508 ครูโรงเรียนวัดบ้านโนนสำราญ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2512 ครูโรงเรียนบ้านแมตวิทยาคาร อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2517 ผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนบ้านสังข์สงยาง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัด
ร้อยเอ็ด
- 2520 ครูใหญ่โรงเรียนบ้านสังข์สงยาง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
- 2523 ช่วยราชการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด
- 2524 อาจารย์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด